

2023

Tukuma novada pašvaldības
PUBLISKAIS PĀRSKATS

Tukuma novada domes priekšsēdētāja Gundara Važas uzruna publiskā pārskata lasītājiem

Cienījamie Tukuma novada iedzīvotāji un publiskā pārskata lasītāji!

2023. gads bijis izaicinājumiem pilns un bagāts ar notikumiem, kas stiprinājuši un veicinājuši mūsu novada attīstību.

Viens no lielākajiem pārbaudījumiem bija augustā piedzīvotā vētra, kas radīja milzīgus postījumus ne tikai pašvaldības īpašumiem un iedzīvotāju mājokļiem, bet arī uzņēmumiem un lauksaimniekiem. Vētras seku likvidēšana prasīja tūlītēju rīcību un atbalsta sniegšanu cietušajiem. Vētrā smagi cieta arī Jaunpils pils, kurā kopš 2023. gada decembra notiek vērienīgi atjaunošanas darbi.

Tomēr, par spīti visiem izaicinājumiem, mēs esam spējuši rast risinājumus sarežģītās situācijās, pielāgoties pārmaiņām un turpinām aktīvi strādāt, lai uzlabotu dzīves kvalitāti Tukuma novadā un sniegtu atbalstu novada iedzīvotājiem.

Īpašu pateicību vēlos izteikt visiem novada iedzīvotājiem un sadarbības partneriem, kuri ar savu darbu un atbalstu ir palīdzējuši mums kopīgiem spēkiem īstenot daudzas iniciatīvas. Bez jūsu ieguldījuma nebūtu iespējami tie sasniegumi, par kuriem mēs varam lepoties.

Pārskata gadā turpinājām 2022. gadā uzsākto investīciju projektu īstenošanu, kā arī jaunu projektu realizāciju un būvprojektu izstrādi. Piemēram, esam izbūvējuši automašīnu stāvlaukumu pie Tukuma slimnīcas un poliklīnikas, rekonstruējuši gājēju tiltu pār dzelzceļu, pārbūvējuši vairākas ielas, esam veikuši apkures modernizāciju vairākos novada pagastos, uzsākuši ūdenssaimniecības sakārtošanu, un daudzus citus projektus. Kopumā 2023. gadā Tukuma novada pašvaldība īstenoja 29 nozīmīgus projektus teju 7 milj. eiro apmērā.

Mēs esam arī viens no pirmajiem novadiem Latvijā, kas, pēc administratīvi teritoriālās reformas, ir uzsācis jauna, attīstībai atbilstoša teritorijas plānojuma izstrādi, kas ir viens no nozīmīgākajiem pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem.

2023. gadā norisinājās arī dažādi svētki un pasākumi, kuru laikā sveicām mūsu novada sportistus un uzņēmējus, “Tet Rally Liepāja” ietvaros Tukuma pilsētā un novadā uzņēmām Eiropas labākos rallija braucējus, svinējām krāšņos Rožu svētkus, kuros veidojām tradicionālo svētku simbolu – lielo rožu vainagu, ar pašvaldības apbalvojumiem godinājām novadniekus par nesavtīgu darbu un ieguldījumu novada labā, kā arī atzīmējām citus notikumus. Īpaši izceļama ir Tukuma iekļaušana UNESCO Radošo pilsētu tīklā kā Literatūras pilsētai, tādējādi veicinot vienu no būtiskākajiem attīstības virzieniem, kas uzsvērts Tukuma novada vīzijā – Tukuma novads kā

Rīgai netāls plaukstošs novads ar pilsētu, lauku ciemiem un viensētām, ir labi atpazīstama kvalitatīva un ilgtspējīga dzīves vide.

Arī turpmāk pašvaldība strādās pie ilgtspējīgas teritorijas attīstības plānošanas, nekustamo īpašumu nozares, tostarp dzīvojamā fonda attīstības, infrastruktūras sakārtošanas, kvalitatīvas izglītības, veselības un sociālās aprūpes veicināšanas, kā arī pie daudzveidīgām kultūras, sporta un atpūtas iespējām.

Noslēgumā, vēlos izteikt cerību, ka 2024. gads būs vēl veiksmīgāks un mums izdosies īstenot visus iecerētos plānus. Ar jūsu atbalstu un līdzdalību mēs turpināsim strādāt, lai nodrošinātu Tukuma novada nepārtrauktu attīstību un uzplaukumu!

Tukuma novada domes priekšsēdētājs Gundars Važa

SATURS

1. Pamatinformācija par pašvaldību.....	5
1.1. Juridiskais statuss un novada raksturojums	5
1.2. Politikas jomas, nozares, apakšnozares, funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga.....	13
1.3. Padotībā esošās iestādes.....	21
1.4. Iestādes darbības virzieni un mērķi.....	24
1.5. Pārskata gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi), īstenotās budžeta programmas (apakšprogrammas).....	27
2. Komunikācija ar sabiedrību	43
3. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti.....	51
4. Nākamajā gadā plānotie pasākumi.....	119
Pielikumi.....	124

1. Pamatinformācija par pašvaldību

1.1. **J**uridiskais statuss un novada raksturojums

<i>Juridiskais statuss</i>	
Pašvaldības nosaukums	Tukuma novada pašvaldība
Juridiskā un faktiskā adrese	Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads, LV-3101
Reģistrācijas numurs	90000050975

<i>Kontaktinformācija</i>	
Tālrunis (sekretāre)	+371 63122231
Bezmaksas tālrunis	+371 80205111
Tukuma novada Valsts un pašvaldības vienotā klientu apkalpošanas centra tālrunis	Tukuma VPVKAC +371 63122707 +371 26603299 +371 29288876 Kandavas VPVKAC +371 63107367 +371 66954824 Engures VPVKAC +371 24400168 +371 66954928 Jaunpils VPVKAC +371 63107068 +371 29146415 Smārdes VPVKAC +371 66954864 Irlavas VPVKAC +371 66954967 +371 20261508 Pūres VPVKAC +371 29182174 +371 26361759 +371 66954968 Lapmežciema VPVKAC +371 66954966

	+371 22333665 Cēres VPVKAC +371 66954998 Degoles VPVKAC +371 64212013 Zantes VPVKAC +371 64212018 Zemītes VPVKAC +371 64212019 Viesatu VPVKAC +371 64212017 Džūkstes VPVKAC +371 64212014
Vienotais dispečerdienests	8881
Elektroniskā pasta adrese	past@tukums.lv

Teritorija	
Teritorijas lielums	2448,49 km² (Atvērto datu portāls)
Iedzīvotāju blīvums	19,12 iedz./km ²

Tukuma novada vizītkarte	
Teritorija	Tukuma novads ir Latvijas 2021. gada administratīvi teritoriālās reformas gaitā 2021. gada 1. jūlijā izveidota pašvaldība, kurā tika apvienots agrākais Tukuma novads, Engures novads, Jaunpils novads un Kandavas novads. Novadu veido 23 teritoriālas vienības – 21 pagasts (Cēres pagasts, Degoles pagasts, Džūkstes pagasts, Engures pagasts, Irlavas pagasts, Jaunpils pagasts, Jaunsātu pagasts, Kandavas pagasts, Lapmežciema pagasts, Lestenes pagasts, Matkules pagasts, Pūres pagasts, Sēmes pagasts, Slampes pagasts, Smārdes pagasts, Tumes pagasts, Vānes pagasts, Viesatu pagasts, Zantes pagasts, Zemītes pagasts un Zentenes pagasts) un 2 pilsētas – Tukums un Kandava. Novada teritorija robežojas austrumos ar Rīgas jūras līci un Jūrmalas valstspilsētu, kā arī Mārupes un Jelgavas novadiem, dienvidos ar Dobeles novadu, rietumos ar Saldus un Kuldīgas novadiem, kā arī Talsu novadu. Novada administratīvais centrs ir Tukuma pilsēta.
Iedzīvotāji	Iedzīvotāju skaits 2023.gada 1.jūliju ir 46 820 (PMLP dati)
Sasniedzamība	Novadu šķērso augstākās kategorijas Latvijas autoceļš Rīga – Ventspils (A10) un autoceļš Rīga -Liepāja (A9), dzelzceļa līnijas Rīga – Tukums II, Tukums II – Jelgava;
Izglītība	Tukuma novada izglītības iestāžu tīklu uz 2023./2024. mācību gada sākumu veidoja 43 izglītības iestādes, tai skaitā: 12 pirmsskolas izglītības iestādes (no tām 2 privātās), 4 sākumskolas, 11 pamatskolas, 1 speciālās izglītības iestāde, 6 vidusskolas (no tām 1 Valsts ģimnāzija), 8 profesionālās ievirzes izglītības iestādes (no tām 1 privātā), 1 profesionālās izglītības iestāde.
Kultūra	Tukuma novads ietver plašu un daudzveidīgu kultūras institūciju (21 kultūras nams, 24 bibliotēkas, 9 muzeji, 6 kultūrizglītības iestādes un nevalstiskās institūcijas) tīklu, tai skaitā arī ārpus novada centra.
Veselība	Pašvaldība ir kapitāldaļu turētāja kapitālsabiedrībās - SIA “Tukuma slimnīca” un SIA “Irlavas Sarkanā Krusta slimnīca”. Primāro veselības aprūpi Tukuma novadā nodrošina 22 ģimenes ārstu praksēs (NVD). Ģimenes ārsti un aptiekas pakalpojums jaunizveidotā Tukuma novadā ir

	pieejams visu bijušo novadu centros, un arī atsevišķās vietās ārpus šiem centriem, novadā ir arī feldšerpunkti. Tukuma pilsētā ir pieejama diennakts aptieka, kas ir vienīgā šāda veida aptieka 70 km rādiusā no pilsētas. Neatliekamo medicīnisko palīdzību Tukuma novadā nodrošina divi NMPD brigāžu punkti pilsētās.
Sports	Novada pilsētās ir divas sporta skolas un kopējais audzēkņu skaits ir pieaugošs. Visā novadā aktīvi darbojas sporta klubi un biedrības, kā arī pašvaldības sporta metodiķi, sporta organizatori, kuri ir nozīmīgi aktīvas sporta dzīves norisei pagastos. Novadā ir atjaunota liela daļa no sporta zālēm un stadioniem (tostarp izglītības iestādēs), kuri ir pieejami iedzīvotājiem sportiskām aktivitātēm.
Uzņēmējdarbība un nodarbinātība	Uzņēmējdarbība Tukuma novadā ir pārstāvēta visa veida nozarēs, taču saskaņā ar Lursoft un Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) datiem visnozīmīgākā no tām ir apstrādes rūpniecība, tai seko lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība. Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras datiem (turpmāk – NVA) vidējais bezdarba līmenis novadā uz 2023. gada 31. decembri ir 4,1 %, kas ir nedaudz zemāk kā valstī kopumā – 4,3 % un ievērojami augstāks kā Pierīgā – 3,3 %. Vērtējot bezdarba līmeni 2023. gada jūnijā, var secināt, ka situācija ir mainījusies un ir novērojama sezonālitate – Tukuma novadā 3,7 %; Valstī – 4,1 %; Pierīgā – 3,4 %.

Visaptverošas situācijas analīzes nolūkos, atsevišķu rādītāju kontekstā bez apvienotā Tukuma novada rādītājiem apskatīti arī līdzšinējo četru novadu rādītāji, pilsētu rādītāji, kā arī pagastu rādītāji.

1.1., 1.2. attēls. Tukuma novada teritorija – kopējā platība 2450 km².

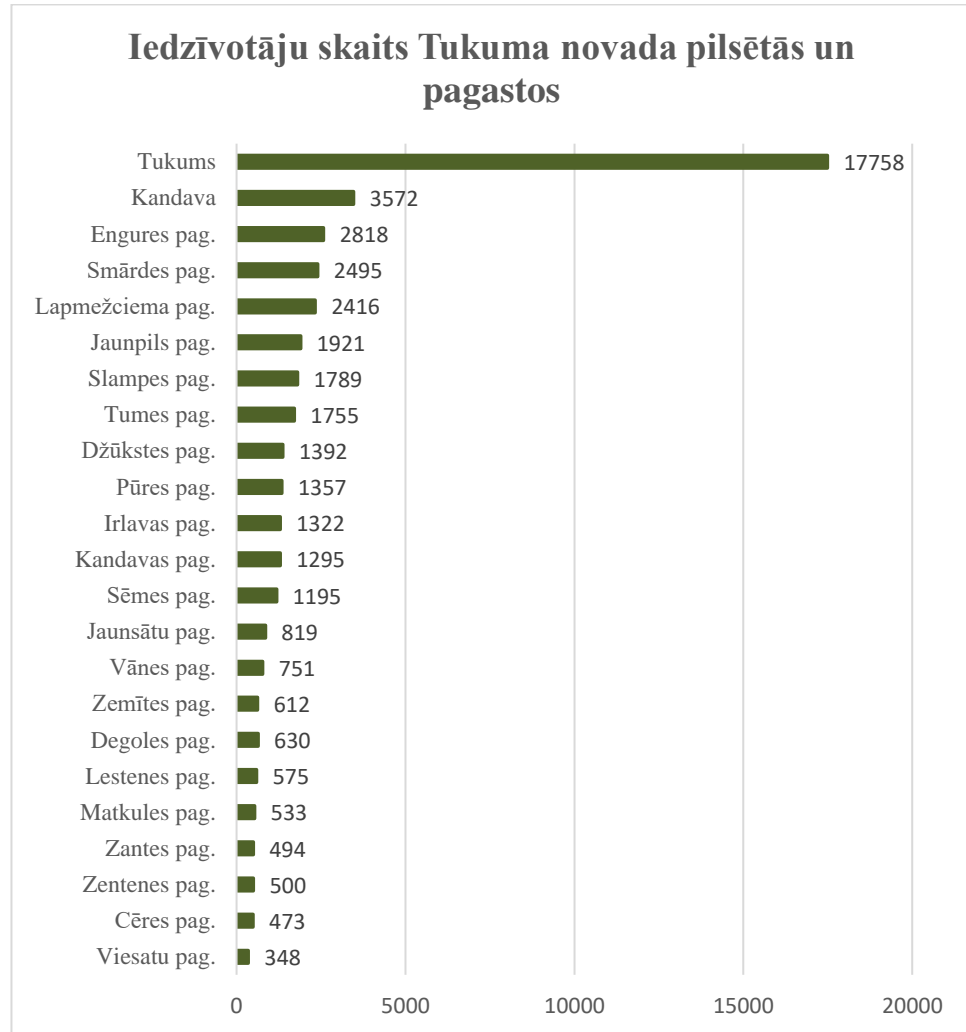
Iedzīvotāji

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (turpmāk – PMLP) datiem 2023. gada 1. jūlijā Tukuma novadā ir reģistrēti 46 820 iedzīvotāji (sk. 1.1. att.), kas ir 2,28 % no kopējā iedzīvotāju skaita Latvijā. Tukuma pilsētā reģistrēti 17 758 iedzīvotāji, kas ir 37,93 % no kopējā iedzīvotāju skaita novadā.

Iedzīvotāju skaita izmaiņas Tukuma novadā tāpat kā valstī pēdējos gados ir negatīvas – iedzīvotāju skaits pēdējā gada laikā ir samazinājies par 1,03 % (485 iedzīvotāji). Pilsētās arī novērojams iedzīvotāju skaita samazinājums šajā periodā – 1,45 % (261 iedzīvotājs) Tukumā un 1,81 % (66 iedzīvotāji) Kandavā.

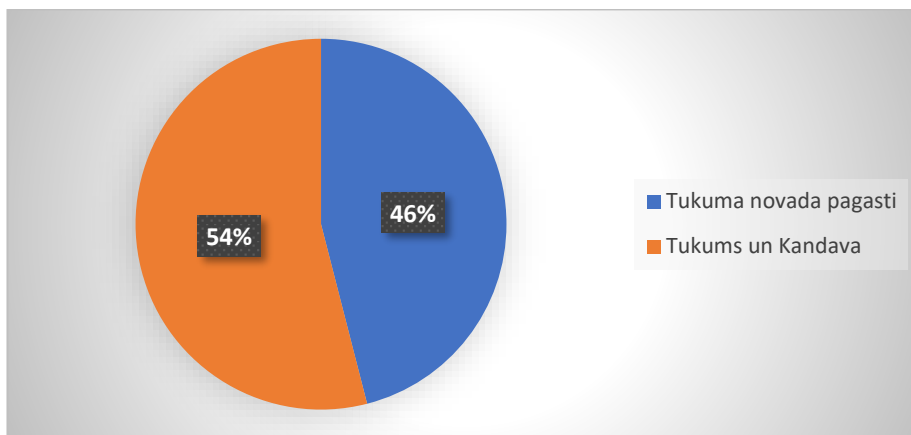
Iedzīvotāju skaits sadalījumā pa abām novada pilsētām (Tukumu un Kandavu) un 21 pagastu uz 2023. gada 1. jūliju parādīts 1.3. attēlā, kurā redzams, ka lielākās teritoriālās vienības, neskaitot Tukuma pilsētu, pēc iedzīvotāju skaita ir Engures, Smārdes, Lapmežciema, Jaunpils pagasti un Kandavas pilsēta.

1.3. attēls. Tukuma novada iedzīvotāju skaita sadalījums pa teritorijām pēc deklarētās dzīvesvietas 2023. gada 1. jūlijā. Dati: PMLP

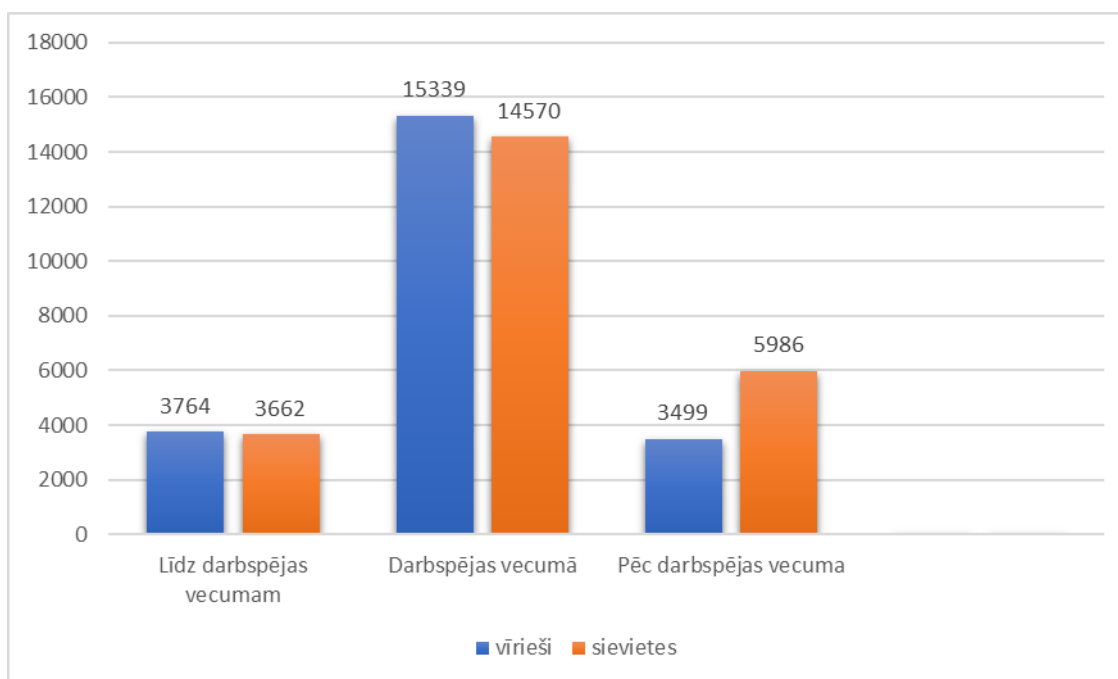
Iedzīvotāju skaits abās pilsētās un pagastos dalās attiecīgi 54,44 % un 45,56 % (skat. 1.4. att.) un no 2018. gada tas ir mainījies būtiski (45,7 % un 54,3 %), tāpēc var secināt, ka novada iedzīvotāju sadalījumā pēc deklarētās dzīvesvietas notiek straujas, būtiskas izmaiņas un ir novērojama straujāka iedzīvotāju koncentrēšanās pilsētās.

1.4. attēls. Tukuma novada iedzīvotāju skaita sadalījums pilsētās un pagastos uz 2023. gada 1. jūliju. Dati: PMLP

Kā liecina PMLP dati par iedzīvotāju dzimuma un vecuma struktūru (skat. 1.6. att.), visvairāk Tukuma novadā iedzīvotāju ir darbspējas vecumā (29 909 iedzīvotāji jeb 63,9%). Pēc darbspējas vecuma ir 9485 iedzīvotāji (20,3 %), kas ir par 2059 iedzīvotājiem vairāk kā līdz darbspējas vecumam (7426 iedzīvotāji jeb 15,9 % no visiem iedzīvotājiem). Līdz ar to arī Tukuma novadā, tāpat kā valstī kopumā, ir aktuāla sabiedrības novecošanās, tomēr novadā iezīmējas nedaudz pozitīvāka tendence – ir par 0,7 % lielāks iedzīvotāju īpatsvars līdz darbspējas vecumam un nedaudz negatīvāka tendence, jo ir par 0,3 % lielāks iedzīvotāju skaits virs darbspējas vecuma.

1.5. attēls. Tukuma novada iedzīvotāju vecuma un dzimuma struktūra 2023. gadā. Dati: PMLP

Iedzīvotāju struktūra pēc vecuma apvienotajos novados ir līdzīga (skat. 1.2. tabulu), bet nedaudz augstāks iedzīvotāju īpatsvars vecumā pirms darbspējas un nedaudz zemāks pēc darbspējas ir novērojams Tukuma novadā.

Iedzīvotāju struktūra pēc vecuma grupām novada pilsētās un pagastos ir diezgan atšķirīga (skat. 1.3. tabulu). Augstākais darbspējas vecuma iedzīvotāju īpatsvars ir Cēres un Zemītes

pagastos (69,6%, 68,8%), zemākais – Kandavas pilsēta, Tumes pagasts (61,8%, 62,1%). Pēc darbaspējas vecuma iedzīvotāju grupas lielākais īpatsvars ir Matkules pagastā un Kandavas pilsētā (24,6% un 23,3%), savukārt mazākais īpatsvars Degoles un Lestenes pagastos (16,8% un 17,6 %). Iedzīvotāju grupas līdz darba spējas vecumam augstākais īpatsvars Tumes pagastā un Sēmes pagastā (18,2% un 17,4%), zemākais – Zemītes un Vānes pagastos (9,6% un 10,5%).

*1.1. tabula
Iedzīvotāju skaita dinamika vecuma grupās Tukuma novada pagastos 2023.gadā. Dati: PMLP*

	Līdz darba spējas vecumam		Darbaspējas vecumā		Pēc darbaspējas vecumā		Kopā teritorijā
	%	skaits	%	skaits	%	skaits	
Cēres pag.	14,4	68	69,6	329	18,0	85	473
Degoles pag.	17,3	109	65,9	415	16,8	106	630
Dzūkstes pag.	16,3	227	64,6	899	19,1	266	1392
Engures pag.	13,8	390	64,6	1820	21,6	608	2818
Irlavas pag.	14,4	190	65,6	867	20,0	265	1322
Jaunpils pag.	14,8	285	63,6	1222	21,6	414	1921
Jaunsātu pag.	12,5	102	67,5	553	20,0	164	819
Kandava	14,9	534	61,8	2209	23,2	829	3572
Kandavas pag.	15,4	200	65,6	849	19,0	246	1295
Lapmežciema pag.	13,9	336	62,8	1517	23,3	563	2416
Lestenes pag.	14,1	81	68,3	393	17,6	101	575
Matkules pag.	11,1	59	64,4	343	24,6	131	533
Pūres pag.	14,9	202	65,2	885	19,9	270	1357
Sēmes pag.	17,4	208	64,7	773	17,9	214	1195
Slampes pag.	16,4	293	63,5	1136	20,1	360	1789
Smārdes pag.	16,3	406	62,7	1564	21,0	525	2495
Tukums	17,3	3070	63,5	11274	19,2	3414	17758
Tumes pag.	18,2	320	62,1	1090	19,7	345	1755
Vānes pag.	10,5	79	67,2	505	22,2	167	751
Viesātu pag.	14,9	52	64,4	224	20,7	72	348
Zantes pag.	15,4	76	63,4	314	21,0	104	495
Zemītes pag.	9,6	59	68,8	421	21,6	132	612
Zentenes pag.	16,0	80	63,2	316	20,8	104	500
Kopā		7426		29909		9485	46820

Nodarbinātība, bezdarbs un darba samaksa

Saskaņā ar Nodarbinātības valsts aģentūras datiem (turpmāk – NVA) vidējais bezdarba līmenis novadā uz 2023. gada 31. decembri ir 4,1 %, kas ir nedaudz zemāk kā valstī kopumā – 4,3 % un ievērojami augstāks kā Pierīgā – 3,3 %. Vērtējot bezdarba līmeni 2023. gada jūnijā, var secināt, ka situācija ir mainījusies un ir novērojama sezonālitate – Tukuma novadā 3,7 %; Valstī –

4,1 %; Pierīgā – 3,4 %.

Bezdarba rādītājs Tukuma novadā no 2023. gada 31. janvāra līdz 2023.gada 31.decembrim ir bijis robežās no 3,7 % līdz 4,4 % ar izteiktu sezonālītāti, jo ziemas mēnešos bezdarba rādītājs ir no 4,1 % līdz 4,4 %, bet no aprīļa līdz oktobrim svārstās starp 3,7 % un 3,8%.

1.2. tabula
Reģistrēto bezdarbnieku skaits Tukuma novadā. Dati: NVA

Teritorija	2023. gada 31.janvāris		2023. gada 31. decembris	
	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	Bezdarba līmenis (%)	Reģistrēto bezdarbnieku skaits	Bezdarba līmenis (%)
Tukuma novads	1227	4,4	1140	4,1

Vērtējot reģistrēto bezdarbnieku sadalījumu pa vecuma grupām novada ietvaros, ir novērojamas zināmas atšķirības (skat. 1.5. tabulu). 2023.gadā lielākais bezdarbnieku skaits ir vecuma grupās no 30 līdz 34 gadiem un no 40 līdz 44 gadiem.

1.3.tabula
Reģistrēto bezdarbnieku skaits Tukuma novadā sadalījumā pa vecuma grupām. Dati: NVA
(2023.gada 31.decembris)

Novads	Vecuma grupas										Kopā
	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 un vairāk	
Tukuma nov.	9	89	106	153	131	143	119	125	142	123	1140
Bezdarbnieku skaits īpatsvars vecuma grupā no kopējā skaita (%)											
Tukuma nov.	1%	8%	9%	13%	12%	13%	10%	11%	12%	11%	

1.4.tabula
Reģistrēto bezdarbnieku skaits Tukuma novadā sadalījumā pēc izglītības līmeņa. Dati: NVA (2023.gada 31.decembris)

Izglītība	skaits	%
Augstākā	188	16,49
Profesionālā	309	27,10
Vispārējā vidējā	287	25,17
Pamatizglītība	297	26,05
Zemāk par pamata.	57	5,00
Nav norādīts	2	0,17

1.2. Politikas jomas, nozares, apakšnozares, funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga

Tukuma novada administratīvajā teritorijā pārvaldi veic Tukuma novada pašvaldība.

Vietējā pašvaldība ir vietējā pārvalde, kas ar pilsoņu vēlētas pārstāvniecības – domes – un tās izveidoto institūciju un iestāžu starpniecību nodrošina likumos noteikto funkciju, kā arī likumā “Par pašvaldībām” paredzētajā kārtībā Ministru kabineta doto uzdevumu un pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ievērojot valsts un attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju intereses.

Tukuma novada pašvaldības darbu reglamentē Tukuma novada pašvaldības nolikums, kas apstiprināts 2023. gada 30.martā (līdz tam spēkā bija 2021. gada 1.jūlijā apstiprinātais Tukuma novada pašvaldības nolikums).

Dome

Tukuma novada dome no 2021. gada 1. jūlija:

Domes priekšsēdētājs:	Gundars Važa
Domes priekšsēdētāja vietnieks sociālās politikas jautājumos:	Inga Priede
Domes priekšsēdētāja vietnieks attīstības politikas jautājumos:	Imants Valers

No 2021. gada 1. jūlija pašvaldības lēmēj institūcija ir novada **dome ar 19 ievēlētiem deputātiem**. Reformas laikā notikušās izmaiņas deputātu sastāvā:

- Gundars Važa;
- Inga Priede;
- Imants Valers;
- Modris Liepiņš;
- Sandis Čilipāns (No 2021. gada 29. jūlija ieņēma Baibas Pļaviņas vietu);
- Dace Lebeda;
- Juris Šulcs;
- Agnese Ritene;
- Edīte Zelča;

- Oskars Kambala;
- Mārtiņš Limanskis;
- Rimants Liepiņš;
- Normunds Rečs;
- Guntars Indriksons;
- Kaspars Gribusts;
- Ilze Gotfrīda;
- Ligita Gintere (līdz 2023.gada 2.oktobrim);
- Andris Fridrihsons (no 2023.gada 2.oktobra ieņem Ligitas Ginteres vietu);
- Dace Adiņa;
- Gunda Cīrule.

Pārskata periodā ir sasauktas 21 Tukuma novada domes sēde: kārtējās sēdes – 12, ārkārtas domes sēdes – 9. Kopā izskatīti 805 jautājumi.

2023. gada 30.marta Tukuma novada dome sēdē pieņēma jaunu Tukuma novada pašvaldības nolikumu, pamatojoties uz Pašvaldību likuma 49. pantu, izdodot saistošos noteikumus Nr. 6 “Tukuma novada pašvaldības nolikums”.

Notikušas 60 Tukuma novada domes pastāvīgo komiteju sēdes (skatīt 1.5. tabulu).

1.5.tabula

Tukuma novada domes pastāvīgās komitejas un sēžu skaits 2023. gadā. Dati: TND

Nr. p.k.	Pastāvīgāskomitejas	Komiteju sēžu skaits	Locekļu sastāvs (no 2021. gada 1. jūlija)
1.	Vides aizsardzības un komunālo jautājumu komiteja (izveidota 2021. gada 1. jūlijā)	12	9 locekļi: <ul style="list-style-type: none"> - Komitejas priekšsēdētājs Mārtiņš Limanskis, - Komitejas priekšsēdētāja vietniece Gunda Cīrule, - Guntars Indriksons, - Oskars Kambala, - Imants Valers, - Kaspars Gribusts, - Dace Lebeda, - Edīte Zelča, - Dace Adiņa (līdz 02.10.2023.) - Andris Fridrihsons (no 02.10.2023.)
2.	Tautsaimniecības un teritoriālās attīstības komiteja (līdz Administratīvi teritoriālajai reformai komitejas nosaukums	12	9 locekļi: <ul style="list-style-type: none"> - Komitejas priekšsēdētājs Normunds Rečs, - Komitejas priekšsēdētāja vietniece Gunda Cīrule, - Ligita Gintere (līdz 02.10.2023.), - Andris Fridrihsons (no 02.10.2023.) - Inga Priede,

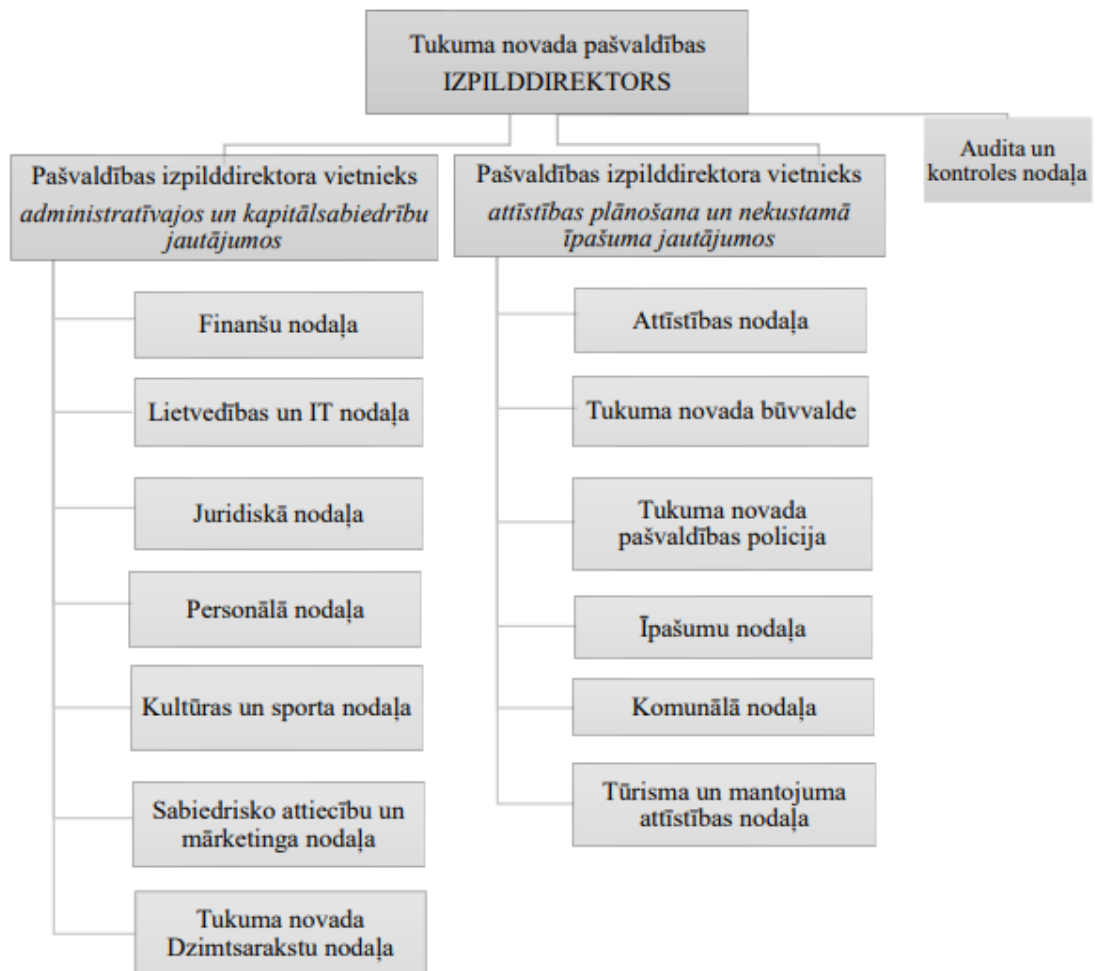

	bija –Teritoriālās attīstības un uzņēmējdarbības atbalsta komiteja		<ul style="list-style-type: none"> - Rimants Liepiņš, - Mārtiņš Limanskis, - Kaspars Gribusts, - Oskars Kambala, - Agnese Ritene.
3.	Sociālo un veselības jautājumu komiteja	12	9 locekļi: <ul style="list-style-type: none"> - Komitejas priekšsēdētāja Dace Lebeda, - Komitejas priekšsēdētāja vietniece Agnese Ritene, - Dace Adīņa, - Ilze Gotfrīda, - Juris Šulcs, - Modris Liepiņš, - Normunds Rečs, - Imants Valers, - Sandis Čilipāns.
4.	Izglītības, kultūras un sporta komiteja	12	9 locekļi: <ul style="list-style-type: none"> - Komitejas priekšsēdētāja Ligita Gintere (līdz 02.10.2023.) Dace Adīņa (no 02.10.2023.) - Komitejas priekšsēdētājas vietnieks Sandis Čilipāns, - Inga Priede, - Ilze Gotfrīda, - Andris Fridrihsons (no 02.10.2023.) - Rimants Liepiņš, - Edīte Zelča, - Modris Liepiņš, - Oskars Kambala.
5.	Finanšu komiteja	12	12 locekļi: <ul style="list-style-type: none"> - Komitejas priekšsēdētājs Gundars Važa, - Komitejas priekšsēdētāja vietnieks Imants Valers, - Ligita Gintere (līdz 02.10.2023.), - Dace Adīņa (no 02.10.2023.) - Mārtiņš Limanskis, - Dace Lebeda, - Normunds Rečs, - Inga Priede, - Agnese Ritene, - Kaspars Gribusts, - Guntars Indriksons, - Gunda Cīrule, - Juris Šulcs.
Kopā:		60	

Administrācija

Pašvaldību funkciju īstenošanai Tukuma novada domei ir izveidota **pašvaldības administrācija**, kas nodrošina domes darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu un darbību atbilstīgi pašvaldības nolikumam un domes lēmumiem. Pašvaldības administrācijas vadītāja kompetenci īsteno Pašvaldības izpilddirektors. Saskaņā ar Tukuma novada Domes 2021. gada 28. jūlija lēmumu “Tukuma novada pašvaldības iestādes “Pašvaldības administrācija” nolikums” (prot. Nr. 14, 39.§), pašvaldības administrācijas sastāvā ir šādas struktūrvienības un amati:

1.6. attēls. Pašvaldības administrācijas struktūrvienības un amati. Dati: TNP

Saskaņā ar 2021. gada 30. jūlijā apstiprināto Audita un kontroles nodaļas nolikumu, kas stājās spēkā 2021. gada 1. augustā, Audita un kontroles nodaļa ir Pašvaldības administrācijas struktūrvienība, kuras mērķis ir ar neatkarīgas, objektīvas pārliecības radīšanu un konsultēšanu palīdzēt Pašvaldībai sasniegt tās mērķus un uzlabot Pašvaldības darbību, sistemātiski pārbaudot un novērtējot iekšējās kontroles sistēmas kvalitāti un efektivitāti un sniedzot ieteikumus tās pilnveidošanai. Nodaļa līdz 2022. gada 31. janvārim funkcionāli un organizatoriski bija pakļauta

domes priekšsēdētājam, bet pēc Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas aizrādījuma, no 2022. gada 1. februāra pakļautība ir Pašvaldības izpilddirektoram.

Izpilddirektors:	Ivars Liepiņš
Izpilddirektora vietnieks <i>administratīvajos un kapitālsabiedrību jautājumos</i>	Baiba Pļaviņa
Izpilddirektora vietnieks <i>attīstības plānošana un nekustamā īpašuma jautājumos</i>	Egils Dude

Atsevišķu pašvaldības funkciju pildīšanai domē ir izveidotas sabiedriskās komisijas. 2023.gadā darbojas **25 sabiedriskās komisijas**.

Komisijās aktīvi iesaistījušies novada iedzīvotāji, iestāžu speciālisti un uzņēmēji. **Sabiedriskās komisijas atsevišķu funkciju veikšanai vai jautājumu risināšanai ir šādas:**

1. Administratīvā komisija;
2. Administratīvo aktu strīdu komisija;
3. Darījumu ar lauksaimniecības zemi izvērtēšanas komisija;
4. Dzīvokļu komisija;
5. Vēsturisko ēku atjaunošanas izvērtēšanas komisija;
6. Iepirkumu komisija;
7. Īpašumu apsaimniekošanas un privatizācijas komisija;
8. Jaunatnes lietu komisija;
9. Komisija darbam ar sabiedriskajām organizācijām;
10. Kultūras komisija;
11. Licencēšanas komisija;
12. Medību koordinācijas komisija;
13. Sabiedrības labklājības veicināšanas komisija;
14. Satiksmes organizācijas un kustības drošības komisija;
15. Sporta komisija;
16. Tukuma novada Civilās aizsardzības komisija;
17. Tukuma pilsētas zemes komisija;
18. Koku vērtēšanas komisija;
19. Zemes īpašumu pārvaldīšanas komisija;
20. Zvejniecības komisija;
21. Apbalvojumu izvērtēšanas un piešķiršanas komisija;
22. Ētikas komisija;
23. Ārvalstu sadarbības komisija;

24. Mantas nomas maksas atvieglojumu komisija.

25. Nacionālās pretošanās kustības dalībnieku iesniegumu izskatīšanas komisija

Visbiežāk sēdes notikušas un visapjomīgākais jautājumu skaits izskatīts:

- Administratīvajā komisijā – 23 sēdēs izskatītas 841 administratīvo pārkāpumu lieta;
- Dzīvokļu komisijā – 17 sēdēs pieņemti 1142 lēmumi;
- Zemes īpašumu pārvaldīšanas komisijā – 18 sēdēs pieņemti 742 lēmumi;
- Darījumu ar lauksaimniecības zemi izvērtēšanas komisijā – 30 sēdēs pieņemts 131 lēmums;
- Īpašumu apsaimniekošanas un privatizācijas komisijā – 44 sēdēs pieņemti 306 lēmumi, t.sk., organizēta 31 mutiska izsole;
- Koku vērtēšanas komisijā – 35 sēdēs pieņemti lēmumi par 142 iesniegumiem.

Tukuma novadā izveidotas un darbojas 25 iedzīvotāju konsultatīvās padomes (Tukuma pilsētas iedzīvotāju konsultatīvā padome, Kandavas pilsētas iedzīvotāju konsultatīvā padome, Tukuma novada pagastu konsultatīvās padomes un Uzņēmēju konsultatīvā padome)

Personāls

Amata vietu skaits administrācijā:	2023.gadā Tukuma novada pašvaldības administrācijā bija 228.85 amata vietas.
Darbinieku skaits:	271 (daži no darbiniekiem strādāja uz nepilnu slodzi un 4 amata vietas ir sezonas rakstura)
Administrācijas struktūra:	Lietvedības un IT nodaļa; Attīstības nodaļa; Finanšu nodaļa; Īpašumu nodaļa; Kultūras un sporta nodaļa; Tukuma novada būvvalde; Tukuma novada Dzimtsarakstu nodaļa; Tukuma novada pašvaldības policija; Audita un kontroles nodaļa; Juridiskā nodaļa, Personāla nodaļa; Tūrisma un mantojuma attīstības nodaļa; Sabiedrisko attiecību un mārketinga nodaļa; Komunālā nodaļa.
Sadalījums pa dzimuma grupām:	72 vīrieši, 199 sievietes
Sadalījums pa vecuma grupām:	46.31 gadi – darbinieku vidējais vecums, 22 gadi – jaunākajam darbiniekam, 73 gadi vecākajam darbiniekam.

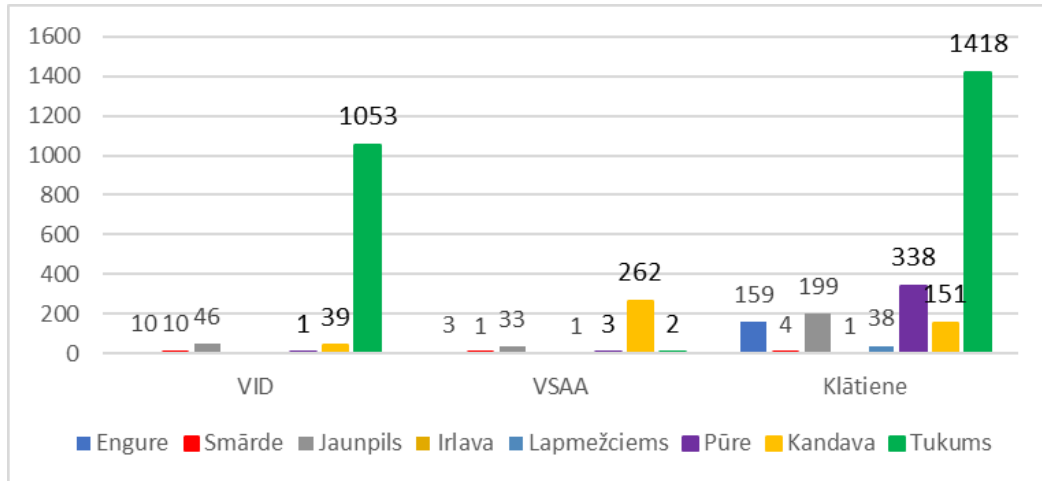
Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs

Pārskata periodā Tukuma novadā darbojas astoņi Tukuma novada Valsts un pašvaldības vienotie klientu apkalpošanas centri (VPVKAC). Lai sniegtu valsts un pašvaldības pakalpojumus vienuviet un lai nodrošinātu valstī noteiktā minimālā pakalpojumu groza sniegšanu klientiem, Tukuma novada pašvaldībai ir noslēgti sadarbības līgumi ar šādām iestādēm: Lauku atbalsta dienestu (LAD), Nodarbinātības valsts aģentūru (NVA), Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi (PMLP), Uzņēmumu reģistru (UR), Valsts ieņēmumu dienestu (VID), Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru (VSAA), Valsts zemes dienestu (VZD), Lauksaimniecības datu centru (LDC), kā arī noslēgts divpusējs sadarbības līgums ar Veselības inspekciju (VI).

Tukuma novada **Tukuma pilsētas VPVKAC** sniedz telefonijas atbalstu portālā www.latvija.lv, un klientu apkalpošanas speciālistes klātienē sniedz četrus Valsts ieņēmumu dienesta pakalpojumus. 2023. gadā Tukuma pilsētas VPVKAC kopumā sniegti un sistēmā pakalpojumucentri.lv reģistrēti 3110 pakalpojumi, no tiem 10 – Covid-19 sertifikāti, 2 – VSAA pakalpojumi, 1418 – klātienē valsts pakalpojumi, 1053 – klātienē VID pakalpojumi, 632 – portāla www.latvija.lv konsultācijas par 19 iestāžu pakalpojumiem.

Pārskata periodā **Kandavas pilsētas VPVKAC** – kopumā sniegti un sistēmā pakalpojumucentri.lv reģistrēti 455 pakalpojumi, no tiem 151 – klātienē valsts pakalpojums, 39 – klātienē VID pakalpojums, 262 – klātienē VSAA pakalpojumi; **Jaunpils pagasta VPVKAC** – kopumā sniegti un sistēmā pakalpojumucentri.lv reģistrēti 280 pakalpojumi, no tiem 199 – klātienē valsts pakalpojumi, 46 – klātienē VID pakalpojumi, 33 – klātienē VSAA pakalpojumi; **Smārdes pagasta VPVKAC** – kopumā sniegti un sistēmā pakalpojumucentri.lv reģistrēti 15 pakalpojumi, no tiem 4 – klātienē valsts pakalpojumi, 10 – klātienē VID pakalpojumi, 1 – klātienē VSAA pakalpojums; **Engures pagasta VPVKAC** – kopumā sniegti un sistēmā pakalpojumucentri.lv reģistrēti 172 pakalpojumi, no tiem 159 – klātienē valsts pakalpojumi, 10 – klātienē VID pakalpojumi, 3 – klātienē VSAA pakalpojumi; **Irlavas pagasta VPVKAC** – kopumā sniegti un sistēmā pakalpojumucentri.lv reģistrēti 1 klātienē valsts pakalpojums; **Lapmežciema pagasta VPVKAC** – kopumā sniegti un sistēmā pakalpojumucentri.lv reģistrēti 40 pakalpojumi, no tiem 39 – klātienē valsts pakalpojumi, 1 – klātienē VID pakalpojums; **Pūres pagasta VPVKAC** – kopumā sniegti un sistēmā pakalpojumucentri.lv reģistrēti 343 pakalpojumi, no tiem 338 – klātienē valsts pakalpojumi, 1 – klātienē VID pakalpojums; 3 – klātienē VSAA pakalpojumi.

No 2023. gada Tukuma pilsētas VPVKAC iesaistījies Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija īstenotajā projektā “Attālinātais ierēdnis”, kurā var saņemt attālinātas un personalizētas videokonsultācijas no Valsts ieņēmumu dienesta. VID “Attālinātā ierēdnis” ietvaros sniedz konsultācijas fiziskai personai par kapitāla pieaugumu situācijās, kad tiek atsavināts personīgais nekustamais īpašums. Tas nozīmē, ka jebkurš cilvēks minēto jautājumu ar šo iestāžu ierēdņiem vai amatpersonām var risināt ne tikai ar e-pastu vai telefonsarunu starpniecību, bet arī “aci pret aci” klātienē videosarunā.

1.7.attēls. Pašvaldības VPVKAC sniegtie pakalpojumi 2023.gadā. Dati: TNP

1.3. Padotībā esošās iestādes

Pašvaldību likumā noteikto funkciju izpildes nodrošināšanai, atbilstīgi Tukuma novada pašvaldības apstiprinātajam nolikumam, Tukuma novadā 2023. gadā darbojas šādas **pašvaldības iestādes**:

1. Pašvaldības administrācija;
2. Tukuma novada Izglītības pārvalde;
3. Tukuma novada sociālais dienests;
4. Tukuma novada bāriņtiesa;
5. Tukuma novada vēlēšanu komisija;
6. Tukuma Raiņa Valsts ģimnāzija;
7. Tukuma 2. vidusskola;
8. Zemgales vidusskola;
9. Kandavas Kārļa Mīlenbaha vidusskola;
10. Jaunpils vidusskola;
11. Engures vidusskola;
12. Tukuma E. Birznieka-Upīša 1. pamatskola;
13. Tukuma 3. pamatskola;
14. Džūkstes pamatskola;
15. Irlavas pamatskola;
16. Pūres pamatskola;
17. Tumes pamatskola;
18. Kandavas Reģionālā pamatskola;
19. Zantes pamatskola;
20. Cēres pamatskola;
21. Zemītes sākumskola;
22. Lapmežciema pamatskola;
23. Smārdes pamatskola;
24. Sēmes sākumskola;
25. Milzkalnes sākumskola;
26. Tukuma novada pamatskola "Spārni";
27. Vānes sākumskola;
28. Tukuma pirmsskolas izglītības iestāde "Karlsons";
29. Tukuma pirmsskolas izglītības iestāde "Lotte";
30. Tukuma pirmsskolas izglītības iestāde "Pasaciņa";
31. Tukuma pirmsskolas izglītības iestāde "Pepija";
32. Tukuma pirmsskolas izglītības iestāde "Taurenītis";
33. Tukuma pirmsskolas izglītības iestāde "Vālodzīte";
34. Pūres pirmsskolas izglītības iestāde "Zemenīte";
35. Slampes pirmsskolas izglītības iestāde "Pienenīte";

36. Kandavas pilsētas pirmsskola izglītības iestāde “Zīļuks”;
37. Engures pirmsskolas izglītības iestāde “Spārīte”;
38. Tukuma Mākslas skola;
39. Tukuma Mūzikas skola;
40. Tukuma Sporta skola;
41. Kandavas Mākslas un mūzikas skola;
42. Kandavas Bērnu un jaunatnes sporta skola;
43. Kandavas Deju skola;
44. Engures Mūzikas un mākslas skola;
45. Tukuma bibliotēka;
46. Tukuma pilsētas Kultūras nams;
47. Tukuma muzejs;
48. Tukuma novada pašvaldības sociālās aprūpes centrs “Rauda”;
49. Džūkstes pagasta pārvalde;
50. Irlavas un Lestenes pagastu pārvalde;
51. Pūres un Jaunsātu pagastu pārvalde;
52. Sēmes un Zentenes pagastu pārvalde;
53. Slampes pagasta pārvalde;
54. Engures pagasta pārvalde;
55. Tumes un Degoles pagastu pārvalde;
56. Jaunpils un Viesatu pagastu pārvalde;
57. Smārdes pagasta pārvalde;
58. Lapmežciema pagasta pārvalde;
59. Kandavas un pagastu apvienība.

Pašvaldība ir kapitāla daļu turētāja šādās **kapitālsabiedrībās**:

1. SIA “Tukuma ūdens” (100% kapitāla daļu turētāja);
2. SIA “Tukuma siltums” (100% kapitāla daļu turētāja);
3. Pašvaldības SIA “Tukuma ledus halle” (100% kapitāla daļu turētāja);
4. SIA “Tukuma slimnīca” (100% kapitāla daļu turētāja);
5. SIA “Irlavas Sarkanā Krusta slimnīca” (100% kapitāla daļu turētāja);
6. SIA “Komunālserviss TILDe” (100% kapitāla daļu turētāja);
7. SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA”” (45,25557% kapitāla daļu turētāja);
8. SIA “Kandavas komunālie pakalpojumi” (100% kapitāla daļu turētāja);
9. Pašvaldības SIA “Jaunpils KS” (100% kapitāla daļu turētāja);
10. SIA “Jaunpils pils” (100% kapitāla daļu turētāja);
11. Pašvaldības SIA “Krants” (100% kapitāla daļu turētāja; 06.12.2023 izslēgta no Uzņēmumu reģistra reorganizācijas rezultātā);

12. Pašvaldības SIA “Šlockenbekas pils” (100% kapitāla daļu turētāja).

Pašvaldība ir kapitāldaļu turētāja šādās **privātās kapitālsabiedrībās**:

1. Pūres kooperatīvā krājaizdevu sabiedrībā (pieder 1 448 pajas);
2. Kandavas novada Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrībā (pieder 600 pajas);
3. SIA “SKY PORT” (4,24887% kapitāla daļu turētāja).

Pašvaldības pārziņā ir publisko tiesību subjekts Engures ostas pārvalde, kas darbojas saskaņā ar Ostu likumu un Engures ostas pārvaldes nolikumu.

Pašvaldības iestāžu tiesības un pienākumi tiek noteikti iestāžu nolikumos, kurus apstiprina Dome. Pašvaldības kapitālsabiedrību pienākumi un tiesības noteikti kapitālsabiedrību statūtos un deleģēšanas līgumos.

1.4. Iestādes darbības virzieni un mērķi

Darbs ar attīstības plānošanas dokumentiem

Tukuma novada teritorijas plānojums ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei. 2022.gadā tika uzsākts darbs pie jauna Tukuma novada teritorijas plānojuma izstrādes, lai jaunizveidotajā Tukuma novada administratīvajā teritorijā būtu vienoti, līdzvērtīgi, atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem izstrādāti teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi un to grafiskā daļa. Pamatojoties uz darba uzdevumu Tukuma novada teritorijas plānojuma izstrādei, tiek uzsākta trīs tematisko plānojumu izstrāde.

2023.gadā apstiprinātie, uzsāktie un padarītie darbi novada teritorijas plānošanā:

- Turpinās darbs pie Tukuma novada teritorijas plānojuma izstrādes;
- Teritorijas plānojuma ietvaros izstrādāti trīs tematiskie plānojumi: “Tukuma novada apdzīvojuma attīstības plāns”, “Tukuma novada piekrastes attīstības plāns” un “Tukuma novada transporta infrastruktūras attīstības plāns”;
- Apstiprināts lokālplānojums nekustamā īpašuma daļai Jelgavas ielā 7, Tukumā,
- Apstiprināts detālplānojums “Jaunvaļņi”, Džūkstē, Džūkstes pagastā;
- Apstiprināts detālplānojums “Cimdiņi”, Pliņciemā, Engures pagastā;
- Turpinās darbs pie detālplānojuma izstrādes “Jumpravas pļavas”, Tukumā;
- Turpinās darbs pie detālplānojuma “Laivas”, Apšuciemā, Engures pagastā;
- Uzsākta detālplānojuma izstrāde nekustamajam īpašumam Sabiles ielā 36, Kandavā;
- Uzsākta detālplānojuma izstrāde nekustamajam īpašumam “Stārķi”, Slampes pagastā;
- Uzsākta detālplānojuma izstrāde “Pienava Wind 1” teritorijai, Džūkstes pagastā;
- Uzsākta detālplānojuma izstrāde “Pienava Wind 2” teritorijai, Džūkstes pagastā;
- Uzsākta detālplānojuma izstrāde “Pienava Wind 3” teritorijai, Džūkstes pagastā;
- Uzsākta detālplānojuma izstrāde “Pienava Wind 4” teritorijai, Džūkstes pagastā;
- Uzsākta detālplānojuma izstrāde “Pienava Wind 5” teritorijai, Džūkstes pagastā;
- Uzsākta detālplānojuma izstrāde nekustamajam īpašumam “Paegļu Skultes” Džūkstes pagastā.

2022.gada 30.martā Tukuma novada dome pieņēma lēmumu “Par Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2042. gadam apstiprināšanu” (prot. Nr. 6, 2. §) un “Par Tukuma novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam apstiprināšanu” (prot. Nr. 6, 3. §). 2023.gadā sešās domes sēdēs veikti Tukuma novada Attīstības programmas 2022.-2028.gadam Rīcības un investīciju plāna grozījumi. 2023.gada 31.augusta domes sēdē pieņemts lēmums Nr.

TND/23/527 “Par Tukuma novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam Esošās situācijas analīzes daļas papildinājumiem”.

Sadarbība

Tukuma novadam un novadā ietilpstošajām teritoriālajām vienībām ir **sadraudzības pašvaldības, ar kurām ir noslēgti līgumi par sadarbību un sadraudzību:**

Tukuma novadam:

- Šenevjēra (Francija);
- Khoni (Gruzija).
- Tukuma pilsētai:
- Andrihova (Polija);
- Bnei-Aiša (Izraēla);
- Izjuma (Ukraina);
- Šēsele (Vācija);
- Tidaholma (Zviedrija).

Tukuma pilsētai un Jaunpils pagastam: Pluņģe (Lietuva).

Pūres pagastam:

- Luhe (Vācija);
- Babtai (Lietuva).

Jaunpils pagastam:

- Dušeti (Gruzija);
- Gotlande (Zviedrija);
- Perano (Itālija);
- Festelita, Radeni, Andrusul de Jos (Moldova);
- Pasaules Nūkāslu alianses dalībvalstis.

Kandavas pilsētai:

- Geleuza, Strešenu rajons (Moldova);
- Lejre (Dānija);
- Saku (Igaunija);
- Strengnēsa (Zviedrija);
- Šilale (Lietuva);
- Eiropas Savienības Mazo pašvaldību hartas 27 dalībvalstis.

Engures, Smārdes, Lapmežciema pagastiem:

- Kaušeni (Moldova);
- Kvareli (Gruzija).

2023. gadā pašvaldība ir dalībnieks šādās iestādēs un nevalstiskās organizācijās (biedrībās, nodibinājumos, fondos, institūcijās):

- Abavas ielejas attīstības centrs;

- Dzimtsarakstu nodaļu darbinieku asociācija;
- Kandavas Partnerība;
- Kurzemes tūrisma asociācija;
- Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācija;
- Latvijas Pašvaldību mācību centrs;
- Latvijas Pašvaldību savienība;
- Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība;
- Latvijas Personāla vadīšanas asociācija;
- Latvijas tūrisma informācijas organizāciju asociācija "LATTŪRINFO";
- Partnerība Laukiem un Jūrai;
- Reģionālo attīstības centru apvienība;
- Eiropas Savienības Mazo pašvaldību harta;
- Pasaules Nūkāsliu alianse;
- Ķemeru Nacionālā parka konsultatīvā padome;
- Latvijas Pašvaldību izpilddirektoru asociācija;
- Kurzemes plānošanas reģions.

1.5. Pārskata gada galvenie uzdevumi (prioritātes, pasākumi), īstenotās budžeta programmas (apakšprogrammas)

2 023.gadā pašvaldība strādāja saskaņā ar apstiprinātajiem pašvaldības attīstības

plānošanas dokumentiem – Tukuma novada attīstības programmu 2022.- 2028.gadam un Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2030.-2042.gadam, īstenojot ilgtermiņa finanšu politiku un nodrošinot pašvaldības funkciju izpildei nepieciešamos finanšu resursus.

Pašvaldības 2023.gada budžets tika veidots, ievērojot piesardzības principu, detalizēti izvērtējot katras pašvaldības struktūrvienības pamatdarbības ieņēmumus un nepieciešamos izdevumus.

Tukuma novada pašvaldības pārskata gada pamatbudžeta ieņēmumi 2023. gadā ir 80 147 317 EUR. Lielākā ieņēmumu daļu sastāda nodokļu ieņēmumi – 39 023 266 EUR vai 48,7%, kuros ietilpst iedzīvotāju ienākuma nodoklis, nekustamā īpašuma nodoklis un nodokļi par precēm un pakalpojumiem. Otra lielākā ieņēmumu pozīcija ir transferti, kas veido 42,5% no kopējiem ieņēmumiem. Transfertos ietilpst no valsts budžeta un citām pašvaldībām saņemtie transferti dažādu funkciju nodrošināšanai.

Tukuma novada pašvaldības pārskata gada pamatbudžeta izdevumi 2023. gadā ir 84 946 007 EUR. Skaidrojoša informācija par pašvaldības ieņēmumiem un izdevumiem ir pieejama Tukuma novada pašvaldības 2023. gada konsolidētā budžeta izpildes skaidrojumā.

Pašvaldība 2023.gadā investīciju projektu realizācijai saņēmusi aizņēmumu Valsts kasē kopumā 2 718 979 EUR apmērā. Tukuma novada pašvaldības budžeta saistību apmērs uz 31.12.2023. ir 12,93 procenti (6 717 203 EUR) no tās pamatbudžeta ieņēmumiem bez valsts budžeta transfertiem noteiktam mērķim (51 942 451 EUR).

Nozīmīgākais finansiālais atbalsts saņemts no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Eiropas Sociālā fonda (ESF), Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF). Ar Eiropas Savienības struktūrfondu finansiālu atbalstu, valsts budžeta finansējumu un pašvaldības līdzfinansējumu 2023. gadā īstenoti pašvaldības attīstībai nozīmīgi projekti.

Turpinātas 2020. gadā apstiprinātā ERAF projekta **“Pakalpojumu infrastruktūras attīstība Deinstitutionalizācijas plāna īstenošanai Tukuma novada pašvaldībā”** aktivitātes, kuras īstenojamas līdz 2024.gadam. 2023.gadā ERAF projekta Nr.9.3.1.1/19/I/045 “Pakalpojumu infrastruktūras attīstība Deinstitutionalizācijas plāna īstenošanai Tukuma novada pašvaldībā” ietvaros ir pabeigti būvdarbi daudzdzīvokļu ēkā Celtnieku ielā 3, Tukumā, kur būvdarbu veicējs ir SIA “Amatnieks”, būvuzraugs SIA “Marčuks” un autoruzraugs SIA “REM PRO”. Celtnieku ielā 3 ir veikta trīs dzīvokļu pārbūve, paplašinot durvis un logus, lai pielāgotu pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem, remontdarbi un labiekārtošana nodrošinot visu sadzīvei nepieciešamo. Lai

nodrošinātu grupu dzīvokļa pakalpojumu ir veikti remontdarbi arī atbalsta personāla telpai, labierīcībām un dušas telpai. Papildu par pašvaldības budžeta līdzekļiem ēkā uz uzstādīts invalīdu pacēlājs, ārpusē ir izbūvēts lifts un panduss, lai nodrošinātu vides pieejamību visiem ēkas iedzīvotājiem. Kopējās būvdarbu izmaksas Celtnieku ielā 3 ir 528 186,94 EUR.

Projekta ietvaros Slampes pagastā blakus kopienas centram “Rīti”, uz vecās skolas pagraba pamatiem ir uzbūvēta grupu dzīvokļu māja. Ēkā izveidotas 7 dzīvojamās istabas, koplietošanas istabas telpa ar apvienotu virtuvi, dušas, tualetes telpas, darbinieka kabinets, telpa veļas mazgāšanai un žāvēšanai, kā arī koplietošanas telpa virsdrēbēm un apaviem (koridors). Būvdarbu veicējs ir SIA “Bildberg”, būvuzraugs SIA “Marčuks” un autoruzraugs SIA “CMB”. Kopējās būvniecības izmaksas ir 778 111,82 EUR.

Projekta kopējās izmaksas ir 2 929 787,27 EUR no kurām attiecināmās izmaksas ir 2 704 093,10 EUR.

1.8.attēls. Celtnieku ielas 3 dzīvokļu pārbūve.

1.9.attēls. Energoefektivitātes paaugstināšana PII “Vālodzīte”

1.10.attēls. Atpūtas parka “Vēja dārzs” labiekārtojumu atjaunošana Smārdes pagastā

1.11.attēls. Antropogēno slodzi mazinošas tūrisma infrastruktūras attīstība un biotopu apsaimniekošanas pasākumi Abavas senlejā.

2023. gada aprīlī īstenots projekts **“Energoefektivitātes paaugstināšana PII “Vālodzīte”**”. Projekta ietvaros PII “Vālodzīte” ēkā veikti energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi, t.sk., esošo logu, durvju nomaiņa, vējtveru izveide, fasādes sienu siltināšana, bēniņu pārsegumu siltināšana, cokola sienu siltināšana, kā arī iekštelpu atjaunošana pēc energoefektivitātes un inženiertīklu pārbūves pasākumu ieviešanas. Būvdarbus veica piegādātāju apvienība “MB/HX”, kuru veido SIA “MARELS BŪVE” un SIA “HEINEX”. Būvuzraudzību nodrošināja SIA “RS Būvnieks” un autoruzraudzību veica būvprojekta “Pirmsskolas izglītības iestādes “Vālodzīte” pārbūve” autors SIA “Būvdizains”. Projekta kopējās izmaksas ir 1 867 549,68 EUR. Projekta attiecināmās izmaksas ir 820 708,79 EUR, no kurām ERAF finansējums 454 200,00 EUR, valsts budžeta dotācija 20 038,24 EUR un pašvaldības līdzfinansējums 346 470,55 EUR. Projekta neattiecināmās izmaksas ir 1 046 840,89 EUR.

2023. gada februārī īstenots projekts **“Atpūtas parka “Vēja dārzs” labiekārtojumu atjaunošana Smārdes pagastā”**. Projekta ietvaros tika atjaunoti seši labiekārtojuma elementi – celmu taka, siena zārds, ložņājamais, lielais līdzsvara baļķis, mazā māja un multifunkcionālā platforma. Papildus tam, pašvaldības budžeta ietvaros tika atjaunoti 2 elementi – sols bez atzveltnes un čūska. Stāvlaukuma izbūves būvdarbus veica SIA “Kurzemes koka dizaina centrs”, būvuzraudzību nodrošināja SIA “BŪVINŽENIERIS”. Projekta kopējās izmaksas ir 29 079,41 EUR. Finansējuma avoti: ELFLA finansējums 17 991,30 EUR apmērā un Tukuma novada pašvaldības līdzfinansējums 11 088,11 EUR.

2023. gada decembrī īstenots projekts **“Antropogēno slodzi mazinošas tūrisma infrastruktūras attīstība un biotopu apsaimniekošanas pasākumi Abavas senlejā”**. Projekta ietvaros tika pārbūvēts esošais auto stāvlaukums, atjaunotas un papildinātas koka gājēju laipas Čužu purva pastaigu takā, stāvlaukumā izbūvēta vides pieejamības prasībām atbilstoša tualetes ēka, uzstādīti labiekārtojuma elementi. Papildus infrastruktūras attīstības darbiem tika veikti arī biotopu apsaimniekošanas pasākumi 27,5 ha platībā. Projekta kopējās izmaksas 370 781,49 EUR, tai skaitā attiecināmās izmaksas 295 000,00 EUR, no kurām Eiropas Savienības Kohēzijas fonda finansējums 250 750,00 EUR, valsts budžeta dotācija 11 062,50 EUR un pašvaldības budžeta līdzfinansējums 108 968,99 EUR. Būvdarbus veica SIA “Kandavas ceļi”, būvuzraudzību nodrošināja SIA “Somniar” un autoruzraudzību veica būvprojekta autors SIA “Global project”. Biotopu apsaimniekošanas darbus īstenoja SIA “GAG Transport Solutions”.

Laikā no 01.05.2023. līdz 01.10.2023. Tukuma novada pašvaldībā piekrastes pagastos tika īstenots projekts **“Piekrastes apsaimniekošanas praktisko aktivitāšu realizēšana”**. Projektā izvirzītais mērķis – īstenot Baltijas jūras piekrastes joslas apsaimniekošanu, nodrošinot tajā labu vides kvalitāti iedzīvotājiem, atpūtniekiem, tūristiem kvalitatīvu, tīru, drošu vidi un pludmales pieejamību, kā arī veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos. Noslēdzoties Latvijas vides aizsardzības fonda finansētā nacionālas nozīmes projekta „Piekrastes apsaimniekošanas praktisko aktivizēšanu realizēšana” īstenošanai, sasniegti apakšprojektā izvirzītie sasniedzamie rezultāti. Šogad Engures un Lapmežciema pārvaldēm piešķirtais projekta finansējums tika izmantots darbinieku atalgojumam, atkritumu savākšanai un utilizēšanai, pludmales tualesu asenizācijai un uzkopšanai, pludmales labiekārtošanai. Engures un Lapmežciemu pagastu projekta aktivitātes tiek pilnībā finansētas no Latvijas vides aizsardzības fonda (LVAf). Lapmežciema pagasta pārvaldei piešķirts finansējums 6706,59 EUR, Engures Pagasta pārvaldei 16613,45 EUR. Projektu īsteno

Latvijas Pašvaldību savienība kā projekta vadošais partneris ciešā sadarbībā ar visām Baltijas jūras un Rīgas līča piekrastes pašvaldībām.

2023. gada decembrī īstenots Valsts zivju fonda atbalsta apakšveida “Zivju resursu aizsardzības pasākumi, ko veic valsts iestādes vai pašvaldības, kuru kompetencē ir zivju resursu aizsardzība” projekts “**Aprīkojuma iegāde zivju resursu aizsardzības pasākumu nodrošināšanai Tukuma novadā**”. Projekta mērķis ir papildināt materiāltehniskā aprīkojuma bāzi, lai pilnvērtīgi varētu veikt un nodrošināt zivju resursu aizsardzības pasākumus Tukuma novada publiskajās ūdenstilpnēs. Kopējās attiecināmās projekta izmaksas 3690,00 EUR (trīs tūkstoši seši simti deviņdesmit euro), no kurām Valsts zivju fonda finansējums ir 90 % jeb 3321,00 EUR (trīs tūkstoši trīs simti divdesmit viens euro) un pašvaldības budžeta līdzfinansējums ir 10 % jeb 369,00 EUR (trīs simti sešdesmit deviņi euro). Projekta ietvaros iegādāts aprīkojums: meža kamera ar komplektāciju (2 gab.), termobinoklis un video kamera ar SD karti, kas būtiski atvieglos zivju resursu aizsardzības pasākumus un samazinās nelikumīgu zivju un ūdensdzīvnieku ieguvu.

2023. gada oktobrī noslēdzies projekts “**Piekrastes rotaļu infrastruktūras pilnveidošana Engures un Lapmežciema pludmalēs**”. Projekta mērķis ir veicināt vides resursu izmantošanu Engures un Lapmežciema piekrastes teritorijās, organizējot un koncentrējot apmeklētāju plūsmu uz ar rotaļu elementiem labiekārtotām aktīvās atpūtas zonām divās projekta realizācijas vietās: Engures centrālā pludmalē un Ragaciemā Zvejnieku ielas galā. Projekta kopējās izmaksas 41 106,73 EUR, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības finansējums – 32729,14 EUR. Projekts realizēts ar “Lauku atbalsts dienesta” un vietējās rīcības grupas – biedrības “Partnerība laukiem un jūrai” atbalstu.

1.12. un 1.13.attēls. *Piekrastes rotaļu infrastruktūras pilnveidošana Engures un Lapmežciema pludmalēs*

Īstenots projekts “**Multifunkcionālas asfalta velotrases “pump truck” būvniecība Zīļu ielā, 2A, Kandavā**”, Nr. 22-08-AL14-A019.2203-000002. Trase ir piemērota dažāda vecuma grupu un prasmju apmeklētājiem. Trase paredzēta nemotorizētiem pārvietošanās līdzekļiem. Velotrase ir veidota ar dažāda augstuma uzbūrumiem, virāžām, platformām, kuras mērķtiecīgi savirknētas, sniedzot iespēju braucējiem attīstīt ātrumu, izmantojot gravitācijas un ķermeņa smaguma centra savstarpējo mijiedarbību, uz trases seguma ir veidoti indikatīvi krāsojumi, kas norāda braukšanas virzienu. Būvdarbus veica SIA “City Playgrounds”, būvuzraudzību SIA “IV 2”. Projekta kopējās

izmaksas ir 52 175,37 EUR, no tām 13 500,00 ELFLA līdzfinansējums un 38 675,37 EUR Tukuma novada pašvaldības finansējums.

1.14.attēls. Multifunkcionālā asfalta velotrase “pump truck” Kandavā

Tukuma novada pašvaldība īstenojusi projektu **“Skeitparka izbūve Lapmežciemā”**, Nr. 22-08-AL01-A019.2202-000003. Projekta mērķis bija izbūvēt multifunkcionālu asfalta velotrase ar skeitparka elementiem Liepu ielā 2, Lapmežciemā, blakus "Sporta kompleksam", lai veicinātu sabiedrisko aktivitāšu attīstību īpaši bērnu un jauniešu vidū. Būvdarbus veica SIA “We Build Parks”, būvuzraudzību SIA “IV 2”. Projekta kopējās izmaksas ir 55 737,25 EUR, no tām 18 000,00 ELFLA līdzfinansējums un 37 737,25 EUR Tukuma novada pašvaldības finansējums.

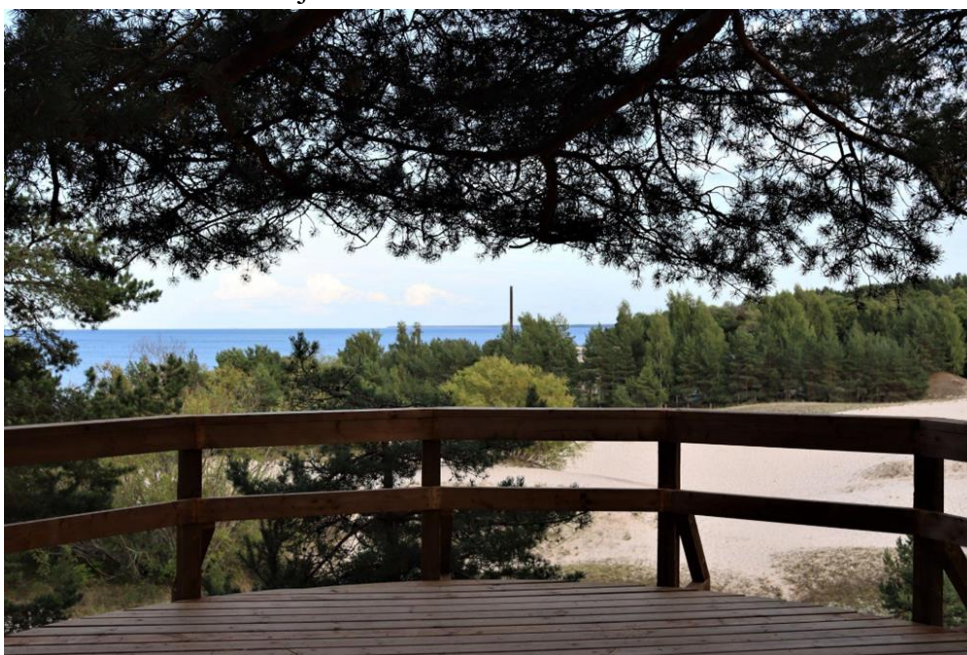
1.15.attēls. Multifunkcionāla asfalta velotrase ar skeitparka elementiem Lapmežciemā

Īstenots (ELFLA) projekts Nr. 22-08-A00805-001133 **“Jaunaudžu retināšana Tukuma novada pašvaldībai piederošās meža platībās”**. Veikta Jaunaudžu retināšana Tukuma novada Pūres pagasta “Putnēnciema mežā” un “Medņu mežā”, t.sk. izkopto jaunaudžu uzmērīšana un skiču

sagatavošana. Kopējās projekta izmaksas ir 2604,53 EUR. ELFLA finansējums 50% un pašvaldības līdzfinansējums arī 50% tas ir 1302,27 EUR.

Oktobrī pabeigta projekta “**Apsaimniekošanas pasākumu veikšana un infrastruktūras izveide dabas liegumā “Pļieņciema kāpa”**” realizācija. Projekta mērķis ir mazināt antropogēnās slodzes ietekmi, veicināt divu Eiropas Savienības nozīmes biotopu un divu īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu labvēlīga aizsardzības stāvokļa sasniegšanu īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – dabas liegumā "Pļieņciema kāpa" (Natura 2000 teritorijā). Projekta ietvaros izveidotā infrastruktūra palīdzēs organizēt apmeklētāju plūsmu un mazinās negatīvo antropogēno ietekmi uz teritoriju. Izveidotas gājēju koka laipas, pludmales labiekārtojums ar soliņiem, rotaļu iekārtām un pārgērbšanās kabīnēm, uz Pļieņciema Balto kāpu paveras brīnišķīgs skats un jaunās skatu platformas, apmeklētāju ērtībām pieejama stacionārā tualete, vairāk par Pļieņciema vēsturi un dabas vērtībām var uzzināt jaunajos informācijas stendos. Tāpat arī projektā veikti biotopu stāvokļa uzlabošanas pasākumi atbilstoši dabas aizsardzības plānam. Projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir 389 328,35 EUR, no kurām Eiropas Savienības Kohēzijas fonda finansējums 85% jeb 330 929,10 EUR, valsts budžeta dotācija 14 599,81 EUR un pašvaldības budžeta līdzfinansējums 43 799,44 EUR. Būvdarbus veica SIA “Legāts”, būvuzraudzību – SIA “Marčuks”, projekta autors un būvuzraudzību veica – SIA “ACB Projekts”.

1.16.attēls. Apsaimniekošanas pasākumu veikšana un infrastruktūras izveide dabas liegumā “Pļieņciema kāpa”

Meža dienu 2023 ietvaros Ziedoņa ķiršu dārzā, Tukumā, Tukuma novadā, iestādīti 7 Japānas ķiršu (Sakuras) dižstādi. Papildināta iepriekš ierīkotā sakuru stādu grupa un citi iepriekš izveidoti ķiršu stādījumi, turpinot dārza apzaļumošanu un attīstību un Jaunpils pils parks tika papildināts ar 12 dažādu sarkanlapu un parasto lazdu šķirņu stādījumiem t.sk. “Heterophylla”, “Stella”, “Fuscorubra”, “Krasnaja Smoļina”, “Moskovskij rubin” u.c. un dižaugļu lazdu stādījumiem. Un īstenots Meža dienu izglītojošais pasākums “Meža dienas Jaunpilī”, kuru vadīja Valsts meža

dienesta darbinieks un vides gids Jānis Rosickis, notika turpat pils parkā, kur par mežu un parku nozīmi, to kopšanu izglītoja Jaunpils vidusskolas 9. un 12. klašu skolniekus. Kopējās izmaksas: 1 600 EUR.

Īstenots projekts **“Laivu piestātnes izveide Bērzciemā, Engures pagastā”**. Šāda, no jauna izveidota laivu piestātne jūrā ir pirmā Latvijā, veidota kādreizējās Bērzciema ostas teritorijā, kas šeit darbojusies pagājušā gadsimta piecdesmitajos gados. Par to šodien liecina arī blakus esošā tarotava, kurā lomi tikuši šķiroti. Piestātne atvieglos piekrastes zvejnieku nokļūšanu jūrā, veicinās vides resursu izmantošanu un saglabāšanu. Līdz ar piestātnes izveidošanu ir sakārtota un padarīta droša šī piekrastes daļa, kura iepriekš bija apmeklētājiem norobežota tās bīstamības dēļ (ar niedrēm aizaugusi, dūksnaina vecā ostas vieta). Projektā no niedrēm attīrīta arī izeja – laivu ceļš, lai laivas var nokļūt jūrā. Attīrītajā ostas vietā sezonāli tiks novietota neliela koka laipa uz pontoniem. Projekta kopējās izmaksas ir 32 105,80 EUR, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda finansējums 26 100 EUR, pašvaldības – 6 005,80 EUR. Projekts realizēts ar “Lauku atbalsts dienesta” un vietējās rīcības grupas- biedrības “Partnerība laukiem un jūrai” atbalstu. Būvdarbus veica SIA “Meliorceltnieks”.

1.17.attēls. Laivu piestātne Bērzciemā, Engures pagastā

Pabeigti Tukuma pils torņa jumta restaurācijas darbi. Būvdarbu laikā tika atjaunots jumta segums un jumta konstrukcijas, nodrošinot jumta konstrukciju normatīvo nestspēju. Maksimāli saglabātas vēsturiskās jumta konstrukcijas, veikta fasāžu augšdaļas – dzegas sanāciju un erodējušo posmu atjaunošana, kur tas nepieciešams, jumta seguma ieklāšana ar māla dakstiņiem. Būvdarbus veica SIA “Pretpils”, būvuzraudzību veica AS “Būvuzņēmums Restaurators”, autoruzraudzību veica SIA “Arhitektes Ināras Caunītes birojs”. Kopējās izmaksas ir 168 888,10 EUR ar PVN (t.sk., būvprojekta izstrāde), no kurām finansējumu 25 000 EUR apmērā piešķīra Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde no Valsts budžeta līdzekļiem Kultūras pieminekļu izpētes, restaurācijas un glābšanas programmā.

Īstenots ESF projekts **“Slimību profilakses un veselības veicināšanas pasākumi Tukuma novadā, Kandavas un pagastu apvienībā”**. Projekta “Slimību profilakses un veselības veicināšanas pasākumi Tukuma novadā, Kandavas un pagastu apvienībā” mērķis ir uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pasākumiem visiem Tukuma novada iedzīvotājiem, jo īpaši teritoriālās, nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, īstenojot aktivitātes Tukuma novadā, Kandavas un pagastu apvienības teritorijā.

Projekts tika realizēts laika periodā no 2017.gada 7.jūnija līdz 2023.gada 31.decembrim. Kopējās projekta izmaksas ir 169 278,00 EUR, tai skaitā Eiropas Sociālā fonda finansējums 143 886,30 EUR apmērā un valsts budžeta finansējums 25391,70 EUR apmērā.

Īstenots ESF projekts Nr. 9.2.4.2/16/I/011 **“Veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumu pieejamība Tukuma novadā, jo īpaši teritoriālās, nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, īstenojot vietēja mēroga pasākumus”** īstenošana. 2023.gadā īstenoti dažādi veselības veicinoši pasākumi t.sk. – fizisko aktivitāšu nodarbības, slidošanas nodarbības, semināri skolēniem par atkarību mazināšanas pasākumiem, garīgās veselības veicināšanas pasākumi, nometne personām ar invaliditāti, dienas grupas bērniem, pasākumi par seksuālo un reproduktīvo veselību, nūjošanas nodarbības, fizisko aktivitāšu nodarbības bērniem un jauniešiem kā arī peldēšanas nodarbības Tukuma novada iedzīvotājiem. Projekta kopējie attiecināmie izdevumi ir 575 240,00 EUR, no kuriem ESF finansējums 85% un valsts budžeta līdzfinansējums 15%; Projekta mērķis ir uzlabot pieejamību veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumiem novada iedzīvotājiem, īstenojot vietējā mēroga pasākumus sociālās atstumtības un nabadzības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām. Projekta mērķa grupa ir visi novada iedzīvotāji, jo īpaši trūcīgie un maznodrošinātie iedzīvotāji, bezdarbnieki, personas ar invaliditāti, iedzīvotāji, kas vecāki par 54 gadiem un bērni.

Īstenots SIF projekts **“Atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem integrēšanās un sabiedrības saliedēšanas veicināšanai Tukuma novadā”**. Projekta mērķis ir sekmēt Tukuma novadā dzīvojošo Ukrainas civiliedzīvotāju iekļaušanos un integrāciju Latvijas sabiedrībā, organizējot kursus, kā arī aktivitāšu un pasākumu kopumu. Projekta mērķa grupa ir Ukrainas civiliedzīvotāji, kuri šobrīd dzīvo, strādā un mācās Tukuma novadā. Projekta galvenās aktivitātes ir īstenot kultūrorientācijas kursus Ukrainas civiliedzīvotājiem, t.sk., iekļaujot tēmas apguvei par Latvijas vēsturi, kultūru un vērtībām, valsts pārvaldi un tiesiskumu, latviešu valodu darbā un ikdienā un apgūt IT pamatus un programmēšanu. Projektā plānoti trīs pasākumi, kas sekmē sadarbību starp Ukrainas civiliedzīvotājiem un uzņemošo kopienu –Latvijas valsts svētku nedēļas ievads ar Lāčplēša dienas un Ukrainas rakstības un valodas dienas atzīmēšanu, Ukrainas Neatkarības dienas atzīmēšana un Ziemassvētku pasākums “Kopā būt”. Šo pasākumu ietvaros plānotas aktivitātes, kas veicina starpkultūru sadarbību un tradīciju apzināšanu un izpratni. Ukrainas civiliedzīvotājiem projekta ietvaros plānoti vairāki izglītojoši un kultūrorientēti braucieni uz Kurzemi - Kolka un Ventspils, nozīmīgu kultūrvēsturisko vietu apmeklējumi izzinot Latvijas vēsturi. Plānots brauciens arī uz Rīgu, kur tiks apzinātas vēsturiskās un kultūras vērtības, sekmējot Ukrainas civiliedzīvotāju iekļaušanos Latvijas sabiedrībā. Kopējās projekta izmaksas ir 19 600,50 EUR. Pasākumu finansiāli atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds no piešķirtajiem Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

1.18.attēls. Atbalsts Ukrainas civiliedzīvotājiem integrēšanās un sabiedrības saliedēšanas veicināšanai Tukuma novadā

Novadā pabeigti vairāki transporta infrastruktūras attīstības objekti:

Pabeigti būvdarbi **Annas, Kalna, Miera un Magoņu ielās Tukumā**. Annas un Kalna ielās izbūvēts asfaltbetona segums, pašvaldībai pieejamā finansējuma ietvaros veikta lietus ūdens atvades tekņu izbūve. Miera ielā veikta bruģētas ietves izbūve un asfaltbetona seguma izbūve braucamajā daļā, Magoņu ielas posmos nobruģēta ielas braucamā daļa. Būvdarbus veica SIA “LKG grupa”, būvuzraudzību veica SIA “IV2”, autoruzraudzības veicējs SIA “JLD”. Ielu pārbūves kopējās izmaksas ir 743 177,8 EUR ar PVN (t.sk., projektēšanas izmaksas)

2023. gada oktobrī noslēdzās asfaltēšana pašvaldības 1,8 km garajam ceļa posmam, kas ved no Ventspils šosejas līdz Ružu karjeram, Smārdes pagastā. Darbi īstenoti projekta **“Ventspils šoseja–Jurģeļi–Bērziņu karjers–Milzkalnes stacija” 1. kārtas ietvaros**. Projekts ceļa asfaltēšanai tika izstrādāts 2021. gadā. Darbus veica SIA “LIKTENIS”, būvuzraudzību SIA “IV 2”, autoruzraudzību SIA “ACB Projekts”. Ceļa 1. kārtas asfaltēšanas kopējās izmaksas ir 390 649,44 EUR.

Decembrī pabeigts projekts **“Gājēju pārvads pār dzelzceļu Tukumā pārbūve”**. Projektā labiekārtots priekšlaukums no pilsētas puses, demontēts gaisa pārvada kāpņu posms un izbūvētas jaunu kāpņu konstrukcijas, uzstādītas jaunas margas, veikta bojāto tilta daļu atjaunošanu, kā arī veikta jauna virsējās kārts seguma izbūve. Ierīkots apgaismojums uz tilta un gar kāpnēm līdz Pils ielai. Būvdarbu kopējā summa ir 416 792,87 EUR. Būvdarbus veica SIA “Būvinžnieris”, būvuzraudzību – SIA “RS Būvnieks”, projekta autors un autoruzraugs – SIA “BT Projekts”.

1.19.attēls. Gājēju pārvads pār dzelzceļu Tukumā

2023. gada 6. februārī Tukuma novada pašvaldība izsludināja iepirkumu **“Automašīnu stāvlaukuma izbūve pie Tukuma slimnīcas un poliklīnikas”**. Būvdarbu ietvaros tika veikta esošā asfaltbetona seguma demontāža, ūdensvada un lietus ūdens kanalizācijas tīklu atjaunošana, siltumapgādes kameras atjaunošana, betona apmaļu un betona bruģakmens izbūve ietvēm un stāvlaukumam, apgaismojuma izbūve, kā arī labiekārtošanas darbi. Objekts nodots ekspluatācijā 12. decembrī. Līdz 2024. gada 31. maijam paredzēta atlikto darbu veikšana – atsevišķu labiekārtojuma elementu uzstādīšana, piemēram, soli, atkritumu urnas u.c. Darbus veica SIA «KULK», būvuzraudzību SIA “IV 2”, autoruzraudzību SIA “3C”. Kopējās izmaksas: 652 167,57 EUR.

1.20.attēls. Tukuma slimnīcas stāvlaukums

2023. gada oktobrī īstenots projekts **“Laukuma seguma atjaunošana pie Pūres kultūras nama”**. Projekta ietvaros tika veikta laukuma seguma nomaiņa pie Pūres kultūras nama 260 m² platībā, demontējot veco asfalta segumu un ieklājot bruģa segumu. Būvdarbus veica SIA “Kandavas

ceļi”. Projekta kopējās izmaksas ir 20 447,83 EUR. Finansējuma avoti: ELFLA finansējums 18 403,05 EUR apmērā un Tukuma novada pašvaldības līdzfinansējums 2 044,78 EUR.

Īstenots projekts “**Gājēju celiņa un stāvlaukuma labiekārtošana pie Matkules pagasta pārvaldes ēkas “Bērzi”**”, Nr. 22-08-AL14-A019.2205-000004. Projekta mērķis bija gājēju celiņa un stāvlaukuma atjaunošana pie Matkules pagasta pārvaldes ēkas, kurā atrodas arī Matkules pirmsskolas izglītības grupiņa, tādējādi veicinot publiskās infrastruktūras attīstību un pakalpojumu pieejamību. Būvdarbus veic SIA “Kandavas ceļi”, būvuzraudzību SIA “IB Design”. Projekta kopējās izmaksas ir 55 975,40 EUR, no tām 22 500,00 EUR ELFLA līdzfinansējums un 33 475,40 EUR Tukuma novada pašvaldības finansējums.

1.21.attēls. Gājēju celiņa un stāvlaukuma labiekārtošana pie Matkules pagasta pārvaldes ēkas “Bērzi”

2023. gadā īstenotie darbi pašvaldības budžeta ietvaros:

2023. gada jūlijā pabeigta mēbeļu un tehnikas iegāde un uzstādīšana PII “Vālodzīte” atjaunotajās telpās. Mēbeles izgatavoja un uzstādīja SIA “Ritmeks”, sadzīves tehniku piegādāja SIA “Sentios”. Kopējās izmaksas 176 369,60 EUR ar PVN (pašvaldības budžeta finansējums).

1.22.attēls. Mēbeļu un tehnikas iegāde un uzstādīšana PII “Vālodzīte”

2023. gada oktobrī veikta vides pieejamības WC izbūve Kandavas pansijas telpās, Ķiršu ielā 10, Kandavā. Projektu izstrādāja SIA “Projektu birojs “DACE””, būvdarbus veica SIA “Kandavas ceļi”. Kopējās izmaksas 5857,04 EUR ar PVN.

1.23.attēls. Vides pieejamības WC izbūve Kandavas pansiona telpās

2023.gada decembrī veikti **Engures kultūras nama vienkāršotās atjaunošanas būvdarbi** - ieejas mezgla nenesošo starpsienu demontāža, jauna vējtvera izbūve, halles sienu, griestu un grīdas atjaunošana, papildinot tos ar dizaina risinājumiem, kā arī veikta durvju nomaiņa, no vestibila uz zāli un abām kāpņu telpām, kā arī uz bibliotēku. Būvdarbus veica SIA “AMATNIEKS”, Projektēšanu un autoruzraudzību veica SIA “ARHITEKTŪRA UN VIDE” un būvuzraudzību veica SIA “CPB”. Kopējās būvniecības izmaksas: 173 286,33 EUR ar PVN.

Īstenošanā esošie projekti:

2024.gadā turpināsies ERAF projekta Nr.9.3.1.1/19/I/045 **“Pakalpojumu infrastruktūras attīstība Deinstitutionalizācijas plāna īstenošanai Tukuma novada pašvaldībā”** īstenošana Melnezera ielā 1, Tukumā, kur būvdarbu veicējs SIA “Amatnieks”, būvuzraugs SIA “Marčuks” un autoruzraugs SIA “2B ARHITEKT”. Projekta ietvaros ēkas pirmajā stāvā plānots veikt daļēju pārbūvi, lai telpas pielāgotu specializēto darbnīcu pakalpojumu sniegšanai un vides pieejamības nodrošināšanai cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Iecerēs risinājumā paredzēts tālāk minētās četru veidu specializētās darbnīcas ar tām nepieciešamajām palīgtelpām - mājturības bloks ar nepieciešamajām palīgtelpām, galdniecības un restaurācijas darbnīca, daiļamatniecības darbnīca, lauksaimniecības darbnīca ar darba telpu un noliktavu. Kopējās būvdarbu izmaksas plānotas 1 533 538,31 EUR.

2023. gadā uzsākta un 2024. gadā turpināsies ES Atveseļošanas fonda projekta Nr. 3.1.2.1.i.0/1/22/I/CFLA/004 **“Vides pieejamības nodrošināšana sociālo pakalpojumu sniegšanas vietās ēkās Skolas ielā 4, Zantē, Tukuma novadā un Zīļu ielā 2, Kandavā, Tukuma novadā”** īstenošana. Investīciju projekta ietvaros Tukuma novada pašvaldības ēkās Skolas ielā 4, Zantē un Zīļu ielā 2, Kandavā tiks veikti vides pieejamības nodrošināšanas būvdarbi un teritorijas labiekārtošana, t.sk., vides pieejamības tehnoloģiju, iekārtu, aprīkojuma un cita materiāltehniskā aprīkojuma iegāde, piegāde un montāža. Projekta kopējās izmaksas ir 374 838,64 EUR, no kurām

Atvaseļošanas fonda finansējums 309 784,00 EUR un pašvaldības finansējums 65 054,64 EUR.

Tukuma novada pašvaldība kopā ar partneriem īsteno Interreg Central Baltic projektu **“Energy Equilibrium”**, Nr. C027 jeb “Ogleklis kā enerģētikas līdzsvara punkta virzītājspēks pašvaldībās”. Projekta partnerību veido 12 galvenie partneri no 6 dažādām valstīm (Latvijas, Lietuvas, Somijas, Zviedrijas, Polijas un Ziemeļvācijas) un 4 dažādām darbības jomām (pašvaldības, publiskās infrastruktūras nodrošinātājs, enerģētikas aģentūras un klasteri, pētniecības institūcijas). Projekta mērķis ir atbalstīt vietējās valsts iestādes, kurām trūkst kapacitātes un zināšanu par tehnoloģiskiem risinājumiem atjaunojamās enerģijas uzglabāšanai priekš lēmumu pieņemšanas par efektīvu AER (atjaunojamo enerģijas resursu) attīstības rīcības plānu izstrādi reģionā, partnerība ir papildināta ar enerģētikas aģentūrām un klasteriem. Enerģētikas aģentūras un klasteri sniegs nozīmīgu ieguldījumu projekta attīstībā ar savu pieredzi, konsultējot un atbalstot atjaunojamās enerģijas infrastruktūras projektu īstenošanu pašvaldībās. Savukārt tehniskās pētniecības institūcijas ar savām zināšanām un praktisko pieredzi sniegs ieguldījumu atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izstrādē un uzstādīšanā, un to procesā radušajos izaicinājumos. Projekta galvenās aktivitātes: dažādu AER attīstības scenāriju daudzdimensionāla izvērtēšana pašvaldībās, atklāti diskusiju pasākumi mērķa grupu iesaistīšanai, izveidot pirmo Energy Equilibrium platformas prototipu, organizēt zināšanu apmaiņas pasākumu par atjaunojamās enerģijas pārejas stratēģijām BJR (Baltijas jūras reģiona) pašvaldībās, izstrādāt ceļvedi pārejai uz atjaunojamo enerģiju BJR pašvaldībās, kā arī izplatīt rezultātus sabiedrībai un mērķa grupām.

Tukuma novada pašvaldība kopā ar partneriem no Smiltenes novada un Igaunijas īsteno Interreg projektu **“Green School Dining”**, projekta mērķis ir rast piemērotāko risinājumu bioloģisko produktu plašākam lietojumam un "skolas restorāna" koncepcijas ieviešanai 4 pašvaldībās t.sk. arī Tukuma novada pašvaldības skolās, šobrīd plānotas 3 pilotskolas, kuras iesaistīsies projekta īstenošanas aktivitātēs. Projekta ietvaros plānots izstrādāt stratēģiju un kopīgu rīcības plānu, kas ietver risinājumus un darbības, kas paplašina bioloģisko produktu plašāku izmantošanu sabiedriskajā ēdināšanā pašvaldības skolās. Kā arī plānotas kulinārās sacensības skolās, mazāko skolēnu vizītes saimniecībās, saimniecības vadītāju tikšanās, mācību vizīte Igaunijā, skolas pavāru pieredzes apmaiņas mācību vizīte Zviedrijā u.c. aktivitātes. Projekta kopējās izmaksas uz 2 gadiem ir 76 230,00 EUR.

Apstiprināts projekta pieteikums Nr. 1.2.1.3.i.0/23/A/CFLA/048 **“Pašvaldības ēkas “Bērzi”, Matkules pagastā energoefektivitātes paaugstināšana”**. Projekta mērķis ir uzlabot pašvaldības ēkas energoefektivitāti, lai samazinātu ikgadējo primāro enerģijas patēriņu un sasniegtu enerģijas ietaupījumu, ieviešot kompleksus siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinošus pasākumus pašvaldības ēkas energoefektivitātes un siltumnoturības uzlabošanai. Veikto investīciju rezultātā tiks uzlabota pašvaldības ēkas "Bērzi" energoefektivitāte, par 43% ietaupīti energoresursi, tādējādi samazinot pašvaldības budžeta izdevumus turpmākai ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai, kā arī komunālo pakalpojumu izmaksas iedzīvotājiem, kuri saņem pašvaldības sniegtos pakalpojumus. Plānots veikt norobežojošo konstrukciju pārbūvi (cokols, fasāde, logi, logu ailes, bēniņu pārsegums un jumta segums), apgaismojuma pārbūve, ventilācijas izbūve, siltumapgādes infrastruktūras pārbūve, kā arī atbilstoši MK noteikumiem Nr.709, ēkā tiks veikti telpu iekšdarbi, lai nodrošinātu telpu pabeigšanu pēc energosertifikātā noteikto darbu pabeigšanas, teritorijas labiekārtošana pēc

energocertifikātā noteikto darbu pabeigšanas, kā arī vides un informācijas pieejamības veicināšana, izbūvējot pandusu iekļūšanai ēkā, tualeti personām ar funkcionāliem traucējumiem un paplašinātas durvju ailes, nodrošinot vides piekļūstamību ēkas pirmajā stāvā, atbilstoši labās prakses izstrādātajām vadlīnijām.

Pašvaldība no 2019.gada piedalās projektā **LIFE Goodwater IP “Latvijas upju baseinu apsaimniekošanas plānu ieviešana laba virszemes ūdens stāvokļa sasniegšanai”** kā viens no 17 projekta partneriem. Lielākie pašvaldībā plānotie darbi paveikti līdz 2023.gadam, bet pašvaldība kā projekta partneris sadarbojas dažādu projekta aktivitāšu ieviešanā, kā arī plānota dīzeļģeneratora iegāde Engures ciema notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbības nodrošināšanai elektrības sakaru pārrāvumu dēļ. Šāda iespēja radusies par projektā ietaupītajiem līdzekļiem.

2023. gadā uzsākta Interreg projekta **“INTERACTIVE GARDENS”** īstenošana. Projekta ietvaros tiks veikta interaktīvā dārza ierīkošana Tukuma pilsētā, Mālkalnā. Projekta izmaksas 99 080,00 EUR, no kuriem Interreg programmas finansējums 79 264,00 EUR un 19 816,00 EUR pašvaldības budžeta līdzfinansējums.

Īstenošanā esošie darbi no Pašvaldības budžeta:

2023. gada oktobrī uzsākti **ielu būvdarbi Abavas, Daigones un Pļavas ielās Kandavā**. Būvdarbu ietvaros Abavas ielas posmā un Daigones ielas posmā tiks atjaunots ielas segums. Daigones ielā papildus tiks izbūvētas jaunas auto stāvvietas un atjaunots esošais ielai pieguļošais stāvlaukums. Savukārt Pļavas ielā tiks veikta jaunas ielas izbūve. Būvdarbus veic SIA “SC Grupa”, būvuzraudzību nodrošina SIA “IV 2”. Kopējās būvniecības izmaksas: 292 728,98 EUR ar PVN, no tām 247 512,35 EUR Valsts kases aizdevums un 42 216,63 EUR pašvaldības budžeta finansējums.

1.24.attēls. Būvdarbi Abavas, Daigones un Pļavas ielās Kandavā

2023. gada septembrī uzsākti **būvdarbi pašvaldības autoceļa Ezernieki – Jaunpļavas-Rindzele tiltu pār Jurgūpi atjaunošanai (2,94 un 5,7 km) Zentenes pagastā**. Līdz 2023. gada beigām tika pabeigti būvdarbi un atjaunota satiksme uz tilta pār Jurgūpi (2,94 km), nākamajā gadā tiks veikti tilta pār Jurgūpi (5,7 km) atjaunošanas darbi. Būvniecības ieceres dokumentāciju izstrādāja un būvdarbus veic SIA “M.A.-TAKA-7”, būvuzraudzību nodrošina SIA “Būvinženieris”.

Kopējās būvniecības izmaksas: 221 607,52 EUR ar PVN, no tām 188 366,39 EUR Valsts kases aizdevums un 33 241,13 EUR pašvaldības budžeta finansējums.

1.25. attēls. Tilts pār Jurģupi

2023. gada oktobrī uzsākti ielu būvdarbi **“Katlumājas iela un autobusu apgriešanās ceļš Džūkstē, Džūkstes pagastā, Tukuma novadā”**. Būvdarbu ietvaros paredzēts skolēnu autobusa apgriešanās ceļa (20 m) izbūve ar gājēju celiņiem (27 m) un asfalta seguma pārbūve Katlumājas ielai ieskaitot nesošo pamatu pastiprināšanu 110 m garumā no Skolas ielas līdz bērnu dārzam. Būvdarbus veic SIA “Bricon”, būvuzraudzību nodrošina SIA “IV 2”.

1.26.attēls. Plānotie būvdarbi “Katlumājas iela un autobusu apgriešanās ceļš Džūkstē, Džūkstes pagastā, Tukuma novadā”

2023. gada oktobrī uzsākti ielu būvdarbi **“Skolas ielas pārbūve Slampē, Slampes pagastā, Tukuma novadā”**. Paredzēta Skolas ielas asfalta seguma pārbūve un nesošo pamatu pastiprināšana 804 m garumā no Zemgales ielas līdz valsts reģionālajam autoceļam P98 Jelgava- Tukums un jauna gājēju celiņa izbūve posmā no Zemgales ielas līdz skolas iebrauktuvei 258 m garumā. Būvdarbus veic SIA “Bricon”, būvuzraudzību nodrošina SIA “IB Design”.

2023. gada novembrī uzsākti ēkas pārbūves būvdarbi **“Lestenes kroga pārbūve un restaurācija Lestenes brāļu kapu muzeja vajadzībām, “Rūķīši”, Lestene, Lestenes pagasts,**

Tukuma novads”. Pārbūvējot esošo ēku telpas paredzēts izbūvēt muzeja ekspozīciju telpas un muzeja administrācijas telpas, sanmezglu telpas, kuras pielāgotas arī cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Būvdarbus veic SIA “Amatnieks”, būvuzraudzību nodrošina SIA “WU6”.

2023.gada septembrī uzsākti **gājēju, velosipēdu un autostāviņu izbūves darbi Tīrgus, Kandavas un Veļķu ielu posmos, Tukumā, I kārtā**. Būvdarbu ietvaros paredzēts veikt gājēju un velosipēdu celiņa izbūvi no Tīrgus ielas rotācijas apļa līdz Veļķu ielai (ieskaitot). Paredzēts veikt gājēju ietvju un velosipēdu ceļu izbūve – betona bruģa seguma būvniecība, t.sk. elektronisko sakaru sistēmu (EST), LED apgaismojuma izbūve, pašteses lietus kanalizācijas izbūve, automašīnu stāvvietu sakārtošana - izbūve, atbalsta sienas, autobusa pieturas vietas ar paplašinājumiem un aprīkojuma izbūve, t.sk. labiekārtošanas darbi – labiekārtojuma elementu un ceļu zīmju uzstādīšana. Pēc projekta īstenošanas tiks izveidota gājējiem un citiem satiksmes dalībniekiem pieejama infrastruktūra – ievērojami uzlabosies gājēju drošība Tīrgus, Kandavas un Veļķu ielu posmos. Ceļmalā tiks izveidotas drošas, labiekārtotas autobusa pieturas un automašīnu stāvvietas. Izvērtējot būvdarbu iepirkuma piedāvājumus, par saimnieciski izdevīgāko tika atzīts SIA “BRICON” piedāvājums. Līgums ar uzņēmumu par gājēju un velosipēdu ceļa un autostāvvietu izbūvi Tīrgus, Kandavas un Veļķu ielu posmos noslēgts šī gada 21.septembrī. Būvdarbu kopējās izmaksas ir 813 387,75 EUR (t.sk. 21% PVN). Būvdarbu būvuzraudzību veic SIA “IV 2”, savukārt, autoruzraudzību - SIA “PROJEKTS 3”.

2. Komunikācija ar sabiedrību

Tukuma novada pašvaldība veic autonomās funkcijas, kuras noteiktas likumā “Par pašvaldībām” 15. pantā, kā arī brīvprātīgi veic vairākas funkcijas, lai uzlabotu novada iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu apjomu un kvalitāti. Viena no pašvaldības būtiskākajām funkcijām ir informācijas nodrošināšana un komunikācija ar sabiedrību. Informācijas nodrošināšanai Tukuma novada pašvaldība izmanto dažādus komunikācijas kanālus: tīmekļa vietni www.tukums.lv, sociālos tīklus, informatīvo izdevumu “Tukuma Novada Vēstis”, “Kurzemes radio” un citus plašsaziņas līdzekļus.

2.1.attēls. Statistika par komunikāciju ar sabiedrību

Pašvaldības tīmekļa vietne www.tukums.lv

Pārskata gadā Tukuma novada pašvaldība turpināja pilnveidot un papildināt tīmekļa vietni www.tukums.lv Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļa vietņu vienoto platformu projektā.

2023. gadā tīmekļa vietnes www.tukums.lv vidējais apmeklējumu skaits mēnesī bijis 36 000. Kopumā publicētas 663 aktualitāšu ziņas. Pārskata periodā “Notikumu kalendārā” ievietota informācija par 1136 kultūras un mākslas pasākumiem, iedzīvotāju konsultatīvajām padomēm, komitejām, domes sēdēm u.c. pašvaldības iestāžu rīkotiem notikumiem. Visvairāk apmeklētās trīs sadaļas pārskata periodā bijušas: “Notikumu kalendārs” – 66 949 reizes, “Vakances” – 41 991 reizes un “Aktualitātes” – 31 341 reize.

Lai uzlabotu tīmekļa vietnē pieejamo informāciju par novada kultūras aktualitātēm, pārskata gadā tika papildināta sadaļa “Kultūra”, likvidējot neaktuālas un pievienojot jaunas apakšsadaļas. Tajā apkopotas jaunākās jomas ziņas, kā arī kultūras namu, bibliotēku, muzeju un amatiermākslas kolektīvu kontaktinformācija.

2023. gadā veiktas būtiskas izmaiņas sadaļā “Pakalpojumi”, kur iedzīvotājiem iespējams ātri un ērti atrast un elektroniski aizpildīt elektroniskas veidlapas par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem. Vieglākai informācijas meklēšanai, plašais pakalpojumu grozs ir sadalīts vairākās apakšsadaļās.

Vieglāku informācijas uztveri par pašvaldībai piederošajām kapitālsabiedrībām nodrošina jaunais sadaļas izkārtojums un informācijas sistematizācija. Par katru kapitālsabiedrību ir izveidota apakšsadaļa, kurā atrodama iestādes kontaktinformācija, gada pārskati, deleģējuma līgumi un pamatdarbības virzieni.

- Saistībā ar jauno pašvaldību likumu pārveidota konsultatīvo padomju sadaļa, ievietoti sēžu protokoli.
- Saistībā ar jauno pašvaldību likumu pārveidotas komisiju un komiteju sadaļas, sistemātiski pārkārtotas alfabēta secībā, papildināts ar papildus prasīto informāciju.

Neskatoties uz 2023. gadā veikto ievērojamo informācijas apkopojumu dažādās jomās, pārējās tīmekļa sadaļās noticis regulārs darbs pie informācijas aktualizēšanas, lai tā būtu korekta.

Tīmekļa vietnē tiek publicētas aktuālās ziņas, vakances, normatīvie dokumenti, pasākumi, izsoļu paziņojumi un noteikumi, informācija par projektiem, notikumu kalendārs, komiteju un domes sēžu darba kārtība, domes sēžu protokoli un dokumenti pie tiem, informācija par domes pieņemtajiem lēmumiem un citiem iedzīvotājiem aktuāliem jautājumiem, tiek ievietoti video no domes sēdēm un dažādiem pašvaldības rīkotajiem un atbalstītajiem notikumiem.

Sociālie tīkli

Komunikācija ar sabiedrību notiek arī ar sociālo tīklu palīdzību. Informācija par Tukuma novada pašvaldību tiek publicēta sociālajās vietnēs *Facebook* un *Instagram*, kā arī šajos sociālajos tīklos tiek atbildēts uz iedzīvotāju jautājumiem. Pārskata periodā atbildēts uz 126 iedzīvotāju jautājumiem slēgtajās sarakstēs. Tukuma novada pašvaldība 2023. gadā publicējusi 641 *Facebook* ierakstu.

Lai palielinātu iedzīvotāju informētību un iesaisti pašvaldības rīkotajās izsolēs, tika uzsākta to popularizēšana *Facebook* – no decembra tiek publicēti apkopojumi ar aktuālajām izsolēm. Plašāk iesaistot iedzīvotājus pašvaldības lēmumu pieņemšanas procesā, no 2023. gada *Facebook* arī tiek publicēti paziņojumi par saistošo noteikumu projektiem (kopā ar īsu paskaidrojumu), kas nodoti sabiedrības viedokļa noskaidrošana.

2023. gada vasaras otrajā pusē pašvaldība bija spiesta iedarbināt krīzes komunikācijas mehānismus pēc iespējas operatīvākai un efektīvākai saziņai. 8. augusta pēcpusdienā Jaunpils pagasta iedzīvotājus nesagatavotus pārsteidza spēcīga lielgraudu krusa, sabojājot dzīvojamo māju logus un jumtus. Par piemērotāko šim tika izvēlēts tieši *Facebook*. Sociālā tīkla kanāls sniedza ļoti lielu atdevi, lai būtu iespējams pēc iespējas plašāk palīdzēt šajā stihijā cietušo īpašumu īpašniekiem – tika nodrošināta ātra informācijas apmaiņa par to, kur nepieciešami brīvprātīgie, kādus materiālus iedzīvotājiem ir iespēja saziņot, kā arī kā nodrošināt finansiālo atbalstu.

Aicinot Tukuma novada iedzīvotājus parādīt savus talantus fotomākslas jomā, tika atklāts foto konkurss “Tukuma novads bildēs” četrās kārtās. Pirmajā kārtā, kas noslēdzās 30. novembrī, uzsvars bija uz rudens foto. Savukārt no 1. decembra līdz 2024. gada 29. februārim norisinājās konkursa otrā kārtā, kur iedzīvotāji iesūtīja ziemas foto. 2024. gadā paredzētas vēl divas konkursa kārtas – vasaras un ziemas. Pēc katras kārtas iedzīvotājiem *Facebook* vietnē balsošanai tiek nodotas konkursa nolikumam atbilstošākās bildes. No iedzīvotāju iesūtītajiem foto tiks veidots 2025. gada Tukuma novada kalendārs.

Tukuma novada pašvaldības sociālajos tīklos **2023. gada beigās ir šāds sekotāju skaits:**

- ✓ Facebook: **8 942 sekotāji** (2022. gadā 7 349);
- ✓ Instagram: **2 011 sekotāji** (2022. gadā 1 945).

Pašvaldības informatīvais izdevums “Tukuma Novada Vēstis”

2023. gadā tika turpināts izdot apvienoto Tukuma, Kandavas, Engures un Jaunpils novadu kopīgo informatīvo izdevumu “Tukuma Novada Vēstis”, kas tika izveidots administratīvi teritoriālās reformas rezultātā 2021. gadā.

Informatīvais izdevums **tiek izdots vienu reizi mēnesī pēc domes sēdes**. Pārskata gadā ir izdoti 12 informatīvie izdevumi “Tukuma Novada Vēstis”, kuros publicēta iedzīvotājiem aktuāla informācija par notikumiem Tukuma novadā un tā pagastos, domes lēmumi, informācija par projektiem, Attīstības plānošanas dokumentu izstrādi un publiskajām apspriešanām, kā arī cita iedzīvotājiem aktuāla un svarīga informācija.

Informatīvais izdevums “Tukuma Novada Vēstis” tiek nogādāts fizisko un juridisko

personu pasta kastītēs, kas reģistrētas pilsētā, kā arī Tukuma novada pagastos. 2023.gadā izdevumu gan Tukuma pilsētā, gan novada pagastu teritorijā izplatīja VAS “Latvijas Pasts”. **Izdevuma tirāža – 23 500 eksemplāri.** Izdevums tiek drukāts uz plāna, lielformāta (397x280 mm) uzlabotā avižpapīra.

Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem

Katru pirmdienu plkst. 13.00 tika organizētas preses konferences, kurās piedalījās laikraksta “Neatkarīgās Tukuma Ziņas” žurnālisti un pašvaldības vadības pārstāvji. Tāpat informācija laikrakstam tiek sniegta, nosūtot preses relīzes, kā arī sniedzot atbildes uz žurnālistu iesniegtajiem jautājumiem.

Savukārt katru ceturtdienu plkst. 10.30 pārskata periodā “**Kurzemes Radio**” ēterā Tukuma novada pašvaldības ziņas izskanēja 52 reizes. Tajās īsumā tiek atspoguļoti konkrētajā nedēļā aktuālie saimnieciskie darbi, kultūras pasākumi un dažādas pašvaldības aktualitātes.

Relīzes un paziņojumi presei par pašvaldībā notiekošo tiek izsūtīti arī ziņu aģentūrai LETA un citiem plašsaziņas līdzekļiem. 2023. gadā medijiem izsūtītas 53 relīzes.

Iedzīvotāju aptaujas

Pārskata gadā Tukuma novada pašvaldības veica šādas iedzīvotāju aptaujas:

- ✓ **No 2023.gada 13.janvāra līdz 20.janvārim** Tukuma novada pašvaldība aicināja iedzīvotājus izteikt viedokli par ieceri Tukumā izveidot disku golfa laukumu. Aptaujas rezultātā tika saņemtas 583 atbildes. 79,6% no aptaujas dalībniekiem atbalstīja disku golfa laukuma izveidi, savukārt 20,4% – neatbalstīja.
- ✓ Lai uzsāktu darbu pie 12 Tukuma novada pagastu ģerboņu izstrādes, **no 2023.gada 22.decembra** Cēres, Degoles, Irlavas, Jaunsātu, Kandavas, Lestenes, Matkules, Slampes, Vānes, Viesatu, Zantes un Zemītes pagastu iedzīvotāji tikai aicināti iesaistīties pašvaldības aptaujā, lai palīdzētu identificēt katra pagasta individualitāti un atrast unikālo pagasta stāstu vai simbolu, kas būtu unikāls ne vien novada, bet visas Latvijas mērogā. Pagastu ģerboņu izstrādi iecerēts pabeigt līdz 2025. gada vasarai.

Sabiedriskās apspriešanas un sanāksmes

2023. gadā Tukuma novada pašvaldība rīkojusi vairākas publiskās apspriešanas:

- ✓ Saskaņā ar Tukuma novada domes 2023.gada 25.maija lēmumu “Par lokālplānojuma

projekta nekustamajam īpašumam Jelgavas ielā 7, Tukumā, Tukuma novadā, nodošanu publiskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai” **publiskajai apspriešanai no 2023. gada 8. jūnija līdz 2023. gada 6. jūlijam tika nodota lokālplānojuma redakcija nekustamajam īpašumam Jelgavas ielā 7, Tukumā, Tukuma novadā.** Publiskās apspriešanas sanāksme notika 2023. gada 28. jūnijā tiešsaistes platformā “Zoom”.

- ✓ Saskaņā ar Tukuma novada būvvaldes 2023. gada 7. augusta lēmumu “Par publiskās apspriešanas uzsākšanu Selgas ielā 13, Ragaciemā, Lapmežciema pagastā, Tukuma novadā” **publiskajai apspriešanai no 2023. gada 9. augusta līdz 9. septembrim (ieskaitot) nodota četru atpūtas māju un terases (vasaras kafejnīcas) būvniecība īpašumā Selgas ielā 13, Ragaciemā, Lapmežciema pagastā, Tukuma novadā.** Būvniecības ieceres prezentācijas pasākums notika 2023. gada 8. septembrī Lapmežciema pagasta pārvaldes būvvaldes telpās.
- ✓ Pamatojoties uz 2012. gada 2. maija Ministru kabineta noteikumu Nr.309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža” 17. punktā noteikto, **publiskajai apspriešanai no 2023. gada 9. jūnija līdz 22. jūnijam (ieskaitot) nodota koku ciršanas iecere Valsts reģionālā autoceļa P121 “Tukums – Kuldīga” posma 37,91-46,13 km.** Koku ciršana paredzēta sakarā ar pilnsabiedrības “LMR projekts” izstrādes stadijā esošo būvprojektu “Valsts reģionālā autoceļa P121 Tukums – Kuldīga posma 37,91-46,13 km pārbūve”. 2023. gada 14. jūnijā norisinājās publiskās apspriešanas sanāksme Vānes Kultūras namā “Gaismiņas”, Vānē, Vānes pagastā, Tukuma novadā.
- ✓ **No 2023. gada 30. augusta līdz 20. septembrim norisinājās tematiskā plānojuma “Tukuma novada piekrastes attīstības plāns” publiskā apspriešana.** Šī plānojuma izstrādes mērķis ir izvērtēt piekrastes tūrisma, dabas un rekreācijas resursus, piekrastes publiskās infrastruktūras tīklu, nodrošināt kompleksu skatījumu par piekrasti, lai līdzsvarotu dabas aizsardzības un ekonomikas intereses, kā arī veicinātu labu pārvaldību piekrastē. Publiskās apspriešanas sanāksmes notika 2023. gada 13.septembrī Engures pagasta pārvaldē, Jūras ielā 85, Engurē, Engures pagastā, Tukuma novadā; 14.septembrī Lapmežciema pagasta pārvaldē, Liepu ielā 2, Lapmežciemā, Lapmežciema pagastā, Tukuma novadā; 20. septembrī tiešsaistes platformā “Zoom”.
- ✓ **No 2023. gada 30. augusta līdz 20. septembrim publiskai apspriešanai bija nodots tematiskais plānojums “Tukuma novada apdzīvojuma attīstības plāns”.** Šī tematiskā plānojuma izstrādes uzdevumi ir: izvērtēt esošo pilsētu, ciemu un mazciemu robežas un statusu; sniegt priekšlikumus esošo pilsētu, ciemu un mazciemu robežu izmaiņām; noteikt esošo pilsētu un ciemu robežas un statusu. Publiskās apspriešanas sanāksme notika 2023. gada 19. septembrī Tukuma novada pašvaldībā, Konferenču zālē, Talsu ielā 4, Tukumā, Tukuma novadā, kā arī tiešsaistes platformā “Zoom”.
- ✓ **No 2023. gada 9. līdz 30. oktobrim norisinājās tematiskā plānojuma “Tukuma novada transporta infrastruktūras attīstības plāns” publiskā apspriešana.** Šī tematiskā plānojuma izstrādes uzdevumi bija izvērtēt un sniegt priekšlikumus: vienotam ceļu un ielu tīklam, kategorijām; ielu sarkanajām līnijām pilsētās un ciemos; mobilitātes attīstībai. Publiskās apspriešanas sanāksme notika 2023. gada 24. oktobrī Tukuma novada pašvaldībā, Talsu ielā 4, Tukumā, Tukuma novadā, kā arī tiešsaistes platformā “Zoom”.
- ✓ Saskaņā ar Tukuma novada domes 2023.gada 28.septembra lēmumu “Par detālplānojuma

projekta nekustamajam īpašumam “Cimdiņi”, Plienciemā, Engures pagastā, Tukuma novadā, nodošanu publiskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai” (prot. Nr.14, 24§), tika rīkota publiskā apspriešana no **2023. gada 16. oktobra līdz 2023. gada 13. novembrim**. Informācija par publisko apspriešanu bija pieejama Tukuma novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.tukums.lv, un Latvijas ģeotelpiskās informācijas portāla www.geolatvija.lv sadaļā “Teritorijas attīstības plānošana”, kā arī pašvaldības Facebook kontā. Publiskās apspriešanas sanāksme notika **2023.gada 7. novembrī plkst. 18.00** tiešsaistes platformā Zoom.

- ✓ Saskaņā ar Tukuma novada domes 2023.gada 29. jūnija lēmumu “Par detālplānojuma projekta nekustamajam īpašumam “Jaunvaļņi”, Džūkstē, Džūkstes pagastā, Tukuma novadā, nodošanu publiskajai apspriešanai un atzinumu saņemšanai” (prot. Nr.8, 22§), tika rīkota publiskā apspriešana no **2023.gada 19.jūlija līdz 2023.gada 16.augustam**. Informācija par publisko apspriešanu bija pieejama Tukuma novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.tukums.lv, un Latvijas ģeotelpiskās informācijas portāla www.geolatvija.lv sadaļā “Teritorijas attīstības plānošana”, kā arī pašvaldības Facebook kontā. Publiskās apspriešanas sanāksme notika **2023.gada 9.augustā plkst. 18.00** Džūkstes pagasta pārvaldē, "Biedrību nams", Džūkste, Džūkstes pag., Tukuma nov., LV-3147

Sabiedriskās komisijas un iedzīvotāju konsultatīvās padomes

Tukuma novada domē izveidotas un darbojas **25 sabiedriskās komisijas un 24 iedzīvotāju konsultatīvās padomes**. Tajās aktīvi iesaistījušies novada iedzīvotāji, iestāžu speciālisti un uzņēmēji.

2023. gadā iedzīvotāju konsultatīvā padome Tukuma pilsētā sasaukta **6** reizes un Kandavas pilsētā – **9** reizes.

Pagastu konsultatīvās padomes sasauktas: Lestenes pagastā **4**, Irlavas pagastā **5**, Pūres pagastā **2**, Jaunsātu pagastā **4**, Sēmes pagastā **3**, Zentenes pagastā **3**, Tumes pagastā **3**, Degoles pagastā **2** un **1** paplašinātā Tumes un Degoles pagastu iedzīvotāju konsultatīvā padomes sēde, Slampes pagastā **11**, Džūkstes pagastā **5**, Smārdes pagastā **3**, Engures pagastā **6** reizes, Lapmežciema pagastā **5**, Jaunpils pagastā **8**, Viesatu pagastā **2**, Kandavas pagastā **5**, Cēres pagastā **4**, Matkules pagastā **3**, Vānes pagastā **6**, Zantes pagastā **2**, Zemītes pagastā **6** reizes.

Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Nevalstisko organizāciju (NVO) sektors ir būtiska mūsu sabiedrības daļa, kas apvienojoties biedrībās/nodibinājumos, pārstāv konkrētas sabiedrības grupas un to intereses. NVO ir kā tilts starp iedzīvotājiem un Tukuma novada pašvaldību, nodrošinot, ka sabiedrības vajadzības un intereses tiek sadzirdētas un ņemtas vērā lēmumu pieņemšanas procesā, tā stiprinot pilsonisko sabiedrību, veicinot demokrātijas principu īstenošanu un palīdzot risināt dažādas sociālās problēmas. Kopumā Tukuma novadā reģistrētas 516 nevalstiskās organizācijas, no kurām 155 Tukumā.

Tukuma novada pašvaldība aktīvi piedalās sabiedrības, t.sk. NVO, iesaistē un veicina NVO līdzdalību pašvaldības ikdienas procesos, informējot, konsultējot, veidojot aptaujas par sabiedrībai nozīmīgiem jautājumiem, piedāvājot kursus, nodarbības, tikšanos ar dažādu jomu speciālistiem. Tiek piedāvāti dažādi projektu un iniciatīvu konkursi, tā veicinot Tukuma novada iedzīvotāju atbildību un līdzdalību par savu dzīves vidi, stiprinot iedzīvotājos vēlmi darboties sabiedrības labā, un caur NVO iniciatīvām apliecināt piederību Tukuma novadam, un uzlabojot iedzīvotāju dzīves kvalitāti. NVO pārstāvji ņem dalību arī vairākās Tukuma novada pašvaldības komisijās: Medību koordinācijas komisijā, Komisijā darbam ar sabiedriskajām organizācijām, Sporta komisijā, Jaunatnes lietu komisijā, Nacionālās pretošanās kustības dalībnieku iesniegumu izskatīšanas komisijā. Kopumā komisijas pārstāv biedri no 18 biedrībām un nodibinājumiem.

Katru gadu tiek izsludināts **iniciatīvu konkurss** ar mērķi atbalstīt NVO aktivitātes sabiedriski nozīmīgu projektu un pasākumu īstenošanā Tukuma novada teritorijā, veicināt NVO sadarbību ar pašvaldību un savstarpējo sadarbību, veicināt iedzīvotāju aktivitātes attīstību novadā, kā arī Tukuma novada atpazīstamību ārpus Tukuma novada administratīvās teritorijas. Kā prioritāti nosakot iniciatīvas, kuras veicina labdarību, brīvprātīgā darba iesaisti sabiedriski nozīmīgos projektos, īsteno neformālas izglītības programmas, piedāvā kvalitatīvu brīvā laika pavadīšanas un dažādošanas iespējas, nodrošina un piedāvā sociālos pakalpojumus Tukuma novada iedzīvotājiem, iesaista cilvēkus ar invaliditāti un rada viņiem pieejamu informatīvo un fizisko vidi, veicina patriotisma un lokālpatriotisma veidošanos un nostiprināšanos, kā arī veicina vēstures un kultūras mantojuma saglabāšanu, vēsturisku notikumu godināšanu, integrācijas procesus un sabiedrības līdzdalību vides aizsardzībā un labiekārtošanā.

2023. gadā tika realizētas 74 iniciatīvas no 39 NVO un 120 iniciatīvas no 57 sporta NVO klubiem. Sporta jomā novadā ar biedrību līdzdalību tiek organizēti sporta pasākumi, t.sk. arī Latvijas mēroga sacensības.

Reizi gadā NVO ir iespēja pieteikties **projektu konkursam “Darām paši”**, kas veidots ar mērķi veicināt Tukuma novada iedzīvotāju atbildību par savu dzīves vidi un līdzdalību tās uzlabošanā. 2023. gadā tika iesniegti 36 projekti, no kuriem atbalstīti un realizēti tika 30. Projekta rezultātā tika sakopta apkārtējā vide, atjaunoti bērnu laukumiņi, labiekārtotas atpūtas, aktīvās atpūtas un pastaigu vietas, kā arī NVO telpas un nodrošinātas brīvā laika pavadīšanas iespējas.

Divas reizes gadā NVO ir iespēja piedalīties **Kultūras projektu konkursā**, kura mērķis ir sekmēt jaunu, inovatīvu un augstas kvalitātes kultūras produktu radīšanu, kas veicina Tukuma novada atpazīstamību, mērķis atbalstīt jaunrades procesu attīstību, veicināt kultūras mantojuma un tradicionālās kultūras saglabāšanu utt. 2023.gadā tika atbalstīti 14 projekti.

Tukuma novada NVO 2023. gadā daļēji nodrošināja arī projekta **“Veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumu pieejamība Tukuma novadā, jo īpaši teritoriālās, nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, īstenojot vietēja mēroga pasākumus”** izpildi, kas ļauj Tukuma novada iedzīvotājiem bez maksas saņemt veselības veicinošus pakalpojumus. 2023. gadā projektā piedalījās 5 biedrības, nodrošinot nūjošanas nodarbības Tukuma novada iedzīvotājiem un fizisko aktivitāšu nodarbības Tukuma novada bērniem un jauniešiem, piedāvājot Tukuma novada pašvaldības vispārējās izglītības iestādēm seminārus par atkarības mazināšanas pasākumiem un lekcijas skolēniem par seksuālo un reproduktīvo veselību, organizējot dienas grupas Tukuma novada bērniem un fizisko

aktivitāšu nodarbības Tukuma novada iedzīvotājiem, piedāvājot nometni personām ar invaliditāti, kā arī organizējot sporta veicināšanas dienas pirmsskolas izglītības iestādēs. Šī projekta ietvaros Tukuma novada iedzīvotājiem tika piedāvātas slidošanas un peldēšanas nodarbības, kā arī vingrošanas fizioterapeita vadībā.

Pašvaldības atbalsts NVO tiek sniegts arī citos veidos, piemēram, NVO ir iespēja darboties pašvaldības piešķirtajās telpās bez maksas, kā arī saņemt līdzfinansējumu no pašvaldības budžeta dažādiem valsts un Eiropas fondu izsludinātajiem projektu konkursiem.

Starp NVO un pašvaldību ir izveidojusies cieša sadarbība. Tukuma novada NVO ir aktīvas un labprāt iesaistās arī dažādos pašvaldības organizētos pasākumos. Kā viens no lielākajiem un vērienīgākajiem ir NVO dalība Svētku gājienā Tukuma pilsētas svētkos, 2023. gadā tas pulcēja ap 100 Tukuma novada NVO pārstāvjus. NVO ar savām radošajām darbnīcām un sportiskām aktivitātēm piedalās arī citos pašvaldības pasākumos, piemēram, Lieldienu pasākumā, Ģimeņu dienās, Veselības un sporta svētkos.

Pašvaldības Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2033.gadam kā viens no Rīcības virzieniem ir kopienas aktivitātes (iedzīvotāju iniciatīvu) sekmēšana.

2.2.attēls. NVO dalība Tukuma Rožu svētku gājienā

3. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

Pamatbudžeta finansējums un tā izlietojums

3.1.tabula

Budžeta izpilde 2022.- 2023.gadā un apstiprinātais 2024.gada budžets. Dati: TNP

	2022.g., EUR	2023.g., EUR	2024.g., EUR plāns
Ieņēmumi	76 964 917	80 147 317	78 376 565
Izdevumi	72 961 793	84 946 007	82 456 776

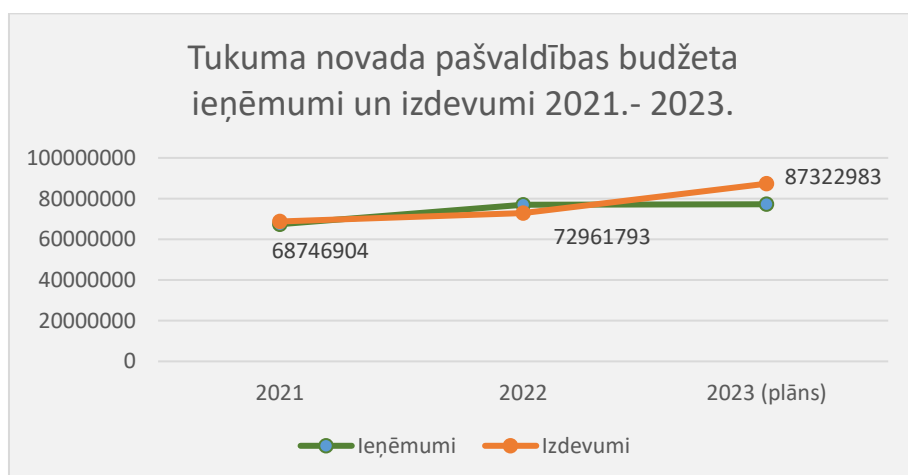
3.2.tabula

Ieņēmumi 2022. – 2024. gads. Dati: TNP

IEŅĒMUMI	2022.g. EUR	2023.g. EUR	2023.gadā salīdzinājumā ar 2022.gadu (+/-)	2024.g. EUR plānots
1. Nodokļu ieņēmumi	36 103 904	39 023 266	2 919 362	40 452 157
1.1. Ienākuma nodokļi	31 612 790	34 344 733	2 731 943	35 951 702
1.2. Īpašuma nodokļi	4 303 489	4 516 155	212 666	4 300 455
1.3. Nodokļi par pakalpojumiem un precēm	187 625	162 378	-25 247	200 000
2. Nenodokļu ieņēmumi	1 802 738	2 259 359	456 621	1 727 623
2.1. Ieņēmumi no uzņēmējdarbības un īpašuma	285 096	529 083	243 987	480 345
2.2. Valsts (pašvaldību) nodevas un kancelejas nodevas	87 231	78 111	-9 120	66 900

2.3. Naudas sodi un sankcijas	49 122	55 292	6 170	51 060
2.4. Pārējie nenodokļu ieņēmumi	285 096	67 990	-217 106	48 108
2.5. Ieņēmumi no valsts (pašvaldību) nekustamā īpašuma iznomāšanas, pārdošanas un no nodokļu pamatparāda kapitalizācijas	1 096 193	1 528 883	432 690	1 081 210
3. Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	4 499 063	4 744 592	245 529	5 838 681
4. Ārvalstu finanšu palīdzība	78 223	73 726	-4 497	1 695
5. Transferti	33 825 570	34 046 374	220 804	30 356 409
5.1. Valsts budžeta transferti	31 415 731	33 097 977	1 682 246	29 816 409
5.2. Pašvaldības saņemtie transferti no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām un no budžeta nefinansētām iestādēm	2 409 839	404 718	-2 005 121	0
5.3. Pašvaldību budžeta transferti	498 140	543 679	45 539	540 000
KOPĀ IENĒMUMI	76 964 917	80 147 317	3 182 400	78 376 565

3.1.attēls. Tukuma novada pašvaldības budžeta ieņēmumi 2022. – 2024. gads. Dati: TNP

Tukuma novada pašvaldības 2023. gada sākotnējie pamatbudžeta ieņēmumi tika plānoti 77 212 512 EUR, ar izmaiņām 83 274 932 EUR, izpilde 80 147 317 EUR. Palielinājums pret sākotnējo plānu ir 6 062 420 EUR (7.85 %). Pašvaldības pamatbudžetu ieņēmumus veido nodokļu un nenodokļu ieņēmumi, maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi, ārvalstu finanšu palīdzība un transferti.

Nodokļu ieņēmumi

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumus ietekmē nodarbināto skaits, darba samaksa, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamā minimuma un atvieglojuma apmērs, minimālā darba alga. 2023. gadā iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumu sadalījums starp valsts budžetu un pašvaldību budžetu: pašvaldību budžetiem – 75 procenti un valsts budžetam – 25 procenti. Tukuma novada pašvaldībai sākotnēji bija plānoti iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi 32 189 415 EUR, un izpilde bija 34 344 733 EUR, kas ir par 2 155 318 EUR (6.7%) vairāk kā sākotnēji plānots. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi bija 42.4% no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumiem.

Nekustamā īpašuma nodoklis. Nekustamā īpašuma nodoklis ir nodoklis, ko administrē pašvaldība atbilstīgi likumam “Par nodokļiem un nodevām un likumam “Par nekustamā īpašuma nodokli”. Kopējie nekustamā īpašuma nodokļu kārtējā gada ieņēmumi un parādi par iepriekšējiem gadiem sākotnējā plānā ir ieplānoti 4 300 455 EUR, izpilde ir 4 516 155 EUR. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi ir 5.58% no kopējiem pašvaldības ieņēmumiem. Nekustamā īpašuma nodokļa kārtējā saimnieciskā gada ieņēmumi tika plānoti – 3 952 581 EUR, izpilde 4 206 356 EUR, palielinājums 253 775 EUR (6.42%). Tai skaitā zemei 2 930 634 EUR, izpilde 3 006 064 EUR, palielinājums 75 430 EUR. Ēkām un inženierbūvēm 601 611 EUR, izpilde 589 277 EUR, samazinājums – 12 334 EUR. Mājokļiem 420 336 EUR, izpilde 611 015 EUR, palielinājums 190 679 EUR. Nekustamā īpašuma nodokļa parādu atmaksas uz 2023. gada 1. janvāri plānotas 347 874 EUR, tai skaitā parāds par zemi 235 000 EUR, izpilde 224 245 EUR, samazinājums 10 755 EUR, par mājokļiem un ēkām 112 874 EUR, plāna neizpilde 27 320 EUR. Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi bija 5.63% no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumiem.

Azartspēļu nodoklis. Nodokļa ieņēmumi 2023. gadā tika plānoti 15 000 EUR, izpilde 18 694 EUR.

Dabas resursu nodoklis. Nodokļa ieņēmumi 2023. gadā tika plānoti 180 000 EUR. Ieņēmumi tika plānoti pēc Valsts ieņēmumu dienesta sniegtās informācijas par dabas resursu nodokļa maksātājiem pašvaldībā, kas sadalās par dabas resursu ieguvī vai izmantošanu vai vides piesārņošanu 60% valsts budžetā un 40% pašvaldības budžetā. 2023. gadā pašvaldība saņēma 143 684 EUR, samazinājums attiecībā pret sākotnējo plānu 20.2%.

Nenodokļu ieņēmumi

Nenodokļu ieņēmumus 2023. gadā bija plānots iekasēt 1 576 786 EUR, izpilde 2 259 359 EUR, palielinājums 682 573 EUR. Nenodokļu ieņēmumus 2023.gada izpildē veido ieņēmumi no uzņēmējdarbības un īpašuma 529 083 EUR, Valsts (pašvaldību) nodevas un kancelejas nodevas 78 111 EUR, naudas sodi un sankcijas 55 292 EUR, pārējie nenodokļu ieņēmumi 67 990 EUR un ieņēmumi no valsts (pašvaldību) īpašuma iznomāšanas, pārdošanas un no nodokļu pamatparāda

kapitalizācijas 1 528 883 EUR. No kopējiem pamatbudžeta ieņēmumiem tie sastādīja 2.82 %. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, ieņēmumi ir palielinājušies par 456 621 EUR.

Ieņēmumi no uzņēmējdarbības un īpašuma: sākotnēji plānotie ieņēmumi bija 309 965 EUR. Pēc izmaiņām plānotie ieņēmumi bija 466 742 EUR, kas ir par 156 777 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā bija 529 083 EUR, kas ir par 219 118 EUR vairāk nekā sākotnēji plānotie un par 62 341 EUR vairāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, ieņēmumi ir palielinājušies par 229 428 EUR.

Valsts (pašvaldību) nodevas un kancelejas nodevas: sākotnēji plānotie ieņēmumi bija 88 500 EUR. Pēc izmaiņām plānotie ieņēmumi bija 89 851 EUR, kas ir par 1 351 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā bija 78 111 EUR, kas ir par 10 389 EUR mazāk nekā sākotnēji plānotie un par 11 740 EUR mazāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, ieņēmumi ir samazinājušies par 9 120 EUR.

Naudas sodi un sankcijas: Sākotnēji plānotie ieņēmumi bija 46 800 EUR. Pēc izmaiņām plānotie ieņēmumi bija 48 744 EUR, kas ir par 1 944 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā bija 55 292 EUR, kas ir par 8 492 EUR vairāk nekā sākotnēji plānotie un par 6 548 EUR vairāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, ieņēmumi ir palielinājušies par 6 170 EUR.

Pārējie nenodokļu ieņēmumi: sākotnēji plānotie ieņēmumi bija 50 058 EUR. Pēc izmaiņām plānotie ieņēmumi bija 79 367 EUR, kas ir par 29 309 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā bija 67 990 EUR, kas ir par 17 932 EUR vairāk nekā sākotnēji plānotie, bet par 11 377 EUR mazāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, ieņēmumi ir samazinājušies par 10 123 EUR.

Ieņēmumi no valsts (pašvaldību) īpašuma iznomāšanas, pārdošanas un no nodokļu pamatparāda kapitalizācijas: Sākotnēji plānotie ieņēmumi bija 1 081 463 EUR. Pēc izmaiņām plānotie ieņēmumi bija 1 747 378 EUR, kas ir par 665 915 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā bija 1 528 883 EUR, kas ir par 447 420 EUR vairāk nekā sākotnēji plānotie, bet par 218 495 EUR mazāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, ieņēmumi ir palielinājušies par 220 020 EUR.

Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi

Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi sākotnēji plānoti 4 750 867 EUR, pēc izmaiņām plānotie ieņēmumi: 5 658 270 EUR, kas ir par 907 403 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā: 4 744 592 EUR, kas ir par 6 275 EUR mazāk nekā sākotnēji plānots un par 915 200 EUR mazāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu: ieņēmumi ir palielinājušies par 245 529 EUR.

Lielāko maksas pakalpojumu ieņēmumu izpildi veido maksa par personu uzturēšanos sociālās aprūpes iestādē "Rauda" 2 970 000 EUR, kas ir 62.6 % no kopējiem maksas pakalpojumu ieņēmumiem, ieņēmumi par nomu un īri 553 890 EUR (11.7%), ieņēmumi par komunālajiem pakalpojumiem ir 270 767 EUR (5.71%), ieņēmumi par biļešu realizāciju 278 469 EUR, maksa par izglītības pakalpojumiem 155 956 EUR, un citi pašu ieņēmumi no maksas pakalpojumiem 515 510 EUR.

Ārvalstu finanšu palīdzība

Sākotnēji plānotie ieņēmumi: 18 000 EUR, pēc veiktajiem grozījumiem plānotie ieņēmumi: 72 225 EUR. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā: 73 726 EUR. Salīdzinājumā ar pēc izmaiņām plānotajiem ieņēmumiem: palielinājums 1 501 EUR. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu samazinājums par – 4 497 EUR, ņemot vērā, ka iepriekšējā perioda faktiskie ieņēmumi bija 78 223 EUR.

Transferti

Sākotnēji plānotie ieņēmumi: 34 181 989 EUR. Pēc izmaiņām plānotie ieņēmumi: 37 893 613 EUR, kas ir par 3 711 624 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā: 34 046 374 EUR, kas ir par 135 615 EUR mazāk nekā sākotnēji plānotie un par 3 847 239 EUR mazāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu: ieņēmumi ir samazinājušies par 419 624 EUR. Transferti sastādīja 42.5% no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta ieņēmumiem.

No valsts budžeta daļēji finansētu atvasinātu publisku personu un budžeta nefinansētu iestāžu transferti (Klasifikācijas kods 17.0.0.0.): sākotnēji plānotie ieņēmumi bija 143 018 EUR. Pēc izmaiņām plānotie ieņēmumi bija 403 801 EUR, kas ir par 260 783 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā bija 404 718 EUR, kas ir par 261 700 EUR vairāk nekā sākotnēji plānotie un par 917 EUR vairāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, ieņēmumi ir palielinājušies par 262 430 EUR.

Pašvaldību saņemtie transferti no valsts budžeta (Klasifikācijas kods 18.6.0.0.): sākotnēji plānotie ieņēmumi bija 33 503 971 EUR. Pēc izmaiņām plānotie ieņēmumi bija 36 882 848 EUR, kas ir par 3 378 877 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā bija 33 097 977 EUR, kas ir par 405 994 EUR mazāk nekā sākotnēji plānotie un par 3 784 871 EUR mazāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, ieņēmumi ir samazinājušies par 727 593 EUR. Tajā skaitā pašvaldības ieņēmumi no pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda plānoti 8 970 763 EUR, izpilde 9 370 801 EUR (no kopējiem ieņēmumiem 11.69%), samazinājums 1 557 922 EUR.

Sākotnēji plānotie ieņēmumi posteņa “Pašvaldību saņemtie transferti no citām pašvaldībām” bija 535 000 EUR. Pēc izmaiņām plānotie ieņēmumi bija 606 964 EUR, kas ir par 71 964 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie ieņēmumi pārskata periodā bija 543 679 EUR, kas ir par 8 679 EUR vairāk nekā sākotnēji plānotie, bet par 63 285 EUR mazāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, ieņēmumi ir samazinājušies par 45 539 EUR, t. i. par savstarpējiem norēķiniem par izglītības funkciju nodrošināšanas pakalpojumiem no 35 pašvaldībām par 671 izglītojamo.

Izdevumi

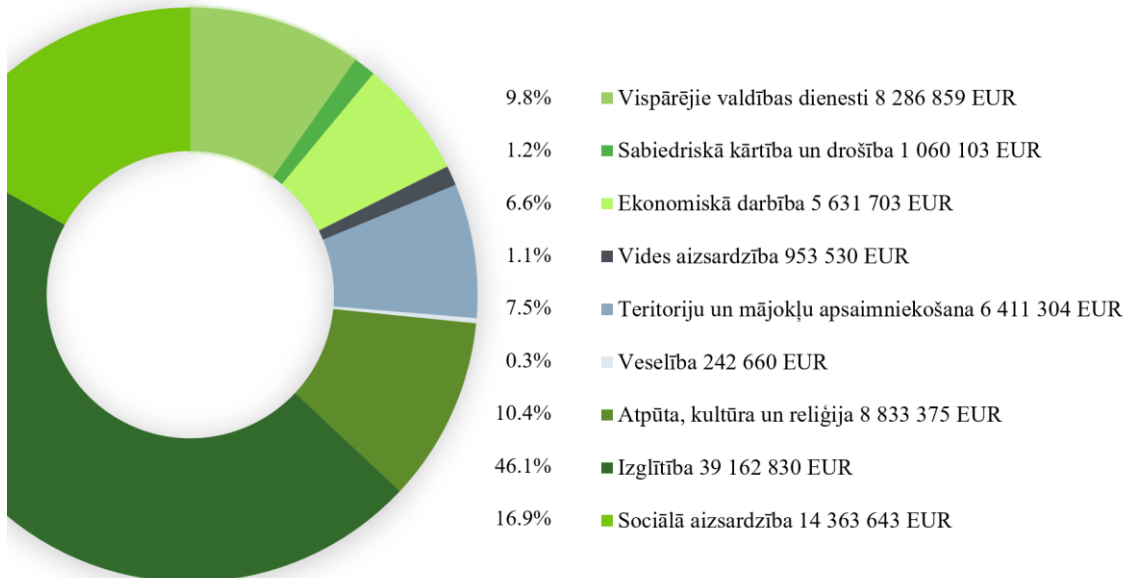
Tukuma novada pašvaldības **pamatbudžeta izdevumi** pārskata periodā bija **84 946 007 EUR**, kas, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu ir palielinājušies par 11 984 214 EUR jeb 16%.

3.3. tabula Tukuma novada pašvaldības budžeta izdevumi 2022. – 2024.gads atbilstoši funkcionālajām kategorijām. Dati: TNP

IZDEVUMI	2022.g.,EUR	2023.g.,EUR	2023.gadā salīdzinājumā ar 2022.gadu (+/-)	2024.g.,EUR plānots
1.1. Vispārējie valdības dienesti	6 457 829	8 286 859	1 829 030	7 549 634
1.2. Sabiedriskā kārtība un drošība	824 767	1 060 103	235 336	1 093 419
1.3. Ekonomiskā darbība	5 494 559	5 631 703	137 144	6 656 514
1.4. Vides aizsardzība	1 504 846	953 530	-551 316	764 535
1.5. Pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošana	4 343 211	6 411 304	2 068 093	7 369 868
1.6. Veselība	201 995	242 660	40 665	153 502
1.7. Atpūta, kultūra un reliģija	6 226 636	8 833 375	2 606 739	8 609 603
1.8. Izglītība	36 118 205	39 162 830	3 044 625	36 596 016
1.9. Sociālā aizsardzība	11 789 745	14 363 643	2 573 898	13 663 685
KOPĀ IZDEVUMI	72 961 793	84 946 007	11 984 214	82 456 776

Budžeta izdevumu struktūra atbilstoši funkcionālajām kategorijām

3.2.attēls. Tukuma novada pašvaldības budžeta izdevumi 2023. gadā atbilstoši funkcionālajām kategorijām. Dati: TNP

3.4.tabula
Tukuma novada pašvaldības budžeta izdevumi 2022. – 2024.gads atbilstoši
ekonomiskajām kategorijām. Dati: TNP

IZDEVUMI	2022.g.,EUR	2023.g.,EUR	2023.gadā salīdzinājumā ar 2022.gadu (+/-)	2024.g.,EUR plānots
1. Atlīdzība	38 380 126	46 917 807	8 537 681	46 276 846
2. Preces un pakalpojumi	17 472 677	19 967 058	2 494 381	21 090 389
mācību, darba un dienesta komandējumi, darba braucieni	240 749	157 430	-83 319	82 243
pakalpojumi	10 940 611	13 165 385	2 224 774	14 317 810
materiāli, energoresursi, biroja preces	6 011 378	6 415 345	403 967	6 397 148
periodikas iegādei, bibliotēku krājumiem	26 305	26 920	615	32 837
budžeta iestāžu nodokļu, nodevu un sankciju maksājumi	253 634	201 978	-51 656	260 351
3. Procentu izdevumi	192 332	854 547	662 215	1 313 958
4. Subsīdijas un dotācijas	1 391 716	1 850 602	458 886	2 005 290
5. Sociāla rakstura maksājumi un kompensācijas	4 684 696	4 383 554	-301 142	4 082 022
6. Transverti, uzturēšanas izdevumu transverti, starptautiskā sadarbība	654 819	715 643	60 824	720 538
7. Pamatkapitāla veidošana	10 185 427	10 256 796	71 369	6 967 733
KOPĀ IZDEVUMI	72 961 793	84 946 007	11 984 214	82 456 776

Tukuma novada pašvaldības 2023. gada pamatbudžetā sākotnēji plānotie izdevumi kopumā bija 87 322 983 EUR. Pēc grozījumiem plānotie izdevumi bija 95 307 893 EUR, kas ir par 7 984 910 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie izdevumi pārskata periodā bija 84 946 007 EUR, kas ir par 2 376 976 EUR mazāk nekā sākotnēji plānotie un par 10 361 886 EUR mazāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, izdevumi ir palielinājušies par 11 984 214 EUR.

Vispārējie valdības dienesti. Saskaņā ar Latvijas Republikas likumu “Par pašvaldībām” un atbilstoši Tukuma novada pašvaldības nolikumam, pašvaldības iedzīvotāju pārstāvību nodrošina pašvaldības lēmējorgāns – Dome, ko veido ievēlēti deputāti, savukārt Domes pieņemto lēmumu izpildi, kā arī tās darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina pašvaldības administrācija pilsētās un pagastu pārvaldēs. Pārvaldes izdevumi sākotnēji plānoti 9 015 924 EUR, ar izmaiņām 9 292 904 EUR, izpilde bija 8 286 859 EUR (no kopējiem

pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem 9.8%). Tajā skaitā parāda maksājumi. Parāda maksājumi (pašvaldības aizņēmumu procentu izdevumi un apkalpošanas maksas) sākotnēji tika plānoti 816 500 EUR, ar izmaiņām 907 593 EUR, izpilde 907 242 EUR (pieaugums salīdzinājumā ar 2022.gadu 662 215 EUR). Pieaugums ir saistīts ar to, ka Eiropas Centrālās bankas (ECB) Padome palielināja procentu likmes, lai samazinātu inflāciju un nodrošinātu cenu stabilitāti vidējā termiņā, kas ietekmēja arī pašvaldības izdevumus.

Sabiedriskā kārtība un drošība. Atbilstīgi iedalījumam funkcionālajās kategorijās izdevumus veido pašvaldības policijas uzturēšana, videonovērošanas sistēmas ierīkošana un apkalpošana, sabiedriskās pludmales Melnezerā uzturēšana un atbalsts brīvprātīgajiem ugunsdzēsējiem pagastos. Sākotnēji ir plānoti 1 013 781 EUR, pēc izmaiņām 1 097 356 EUR, izlietoti līdzekļi 1 060 103 EUR (no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem ir 1.2%).

Ekonomiskā darbība. Izdevumi ir izlietoti ekonomiskās darbības atbalstam, tūrisma attīstībai novadā un zīmola ieviešanas pasākumiem, atbalsts uzņēmējdarbības veicināšanai un pasākumiem, Nodarbinātības valsts aģentūras īstenotais projekts bezdarbniekiem un skolēniem vasaras brīvlaikā, pašvaldības ceļu, ielu, laukuma infrastruktūras sakārtošana. Sākotnēji ir plānoti 4 577 837 EUR, pēc izmaiņām 6 678 653 EUR, izlietoti līdzekļi 5 631 703 EUR (no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem ir 6.6%).

Vides aizsardzība. Finansējums izlietots ielu, laukumu, parku un citu teritoriju tīrīšanai, atkritumu savākšanai, ūdensapgādes izveides un notekūdeņu apsaimniekošanai. Sākotnēji ir plānoti 1 099 921 EUR, pēc izmaiņām 1 043 871 EUR, kopā izlietots 953 530 EUR (no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem ir 1.1%).

Teritoriju un mājokļu apsaimniekošana. Pašvaldību teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai sākotnēji tika plānoti 8 523 099 EUR kopā izlietots 6 411 304 EUR (no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem 7.5%). Šīs sadaļas izdevumi ir dzīvojamo un nedzīvojamo ēku apsaimniekošana un uzturēšana, apgaismošanas izdevumi, teritorijas uzturēšanas izdevumi (stādījumi, ziedi, pilsētas un pagastu dekorēšana, kāpņu, soliņu remonts utt.), kapu apsaimniekošana un dzīvnieku patversmes pakalpojumu pirkšana, rotaļu laukumu ierīkošana.

Veselība. Veselības aprūpes atbalstam sākotnēji ir plānoti 235 119 EUR, pēc izmaiņām 271 569 EUR, izlietoti 242 660 EUR (no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem ir 0.3%). Izdevumi ir izlietoti pagastu un Kandavas pilsētu feldšerpunktu un veselības aprūpes nodaļas uzturēšanai, pasākumi veselības veicināšanai pašvaldībā no projekta līdzekļiem. Atbalstīti jaunie ārstniecības speciālisti ar stipendiju un studiju kredīta dzēšanu.

Atpūta, kultūra un reliģija. Atpūta, kultūra, sports un atbalsts biedrībām un nodibinājumiem. Sākotnēji ir plānoti 9 057 763 EUR, ar izmaiņām 9 689 438 EUR izlietoti līdzekļi 8 833 375 EUR (no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem ir 10.4%) Līdzekļi izlietoti sporta pasākumiem, sporta klubiem un sporta iestāžu uzturēšanai finansējums kultūras iestāžu, muzeju, bibliotēku, pasākumu un uzturēšanas izdevumiem, iniciatīvām, tai skaitā kultūras projektiem un sporta biedrību projektiem, atbalstītas sabiedriskās organizācijas.

Izglītība. Atbilstīgi Tukuma novada domes 2021. gada 28. jūlija lēmumam no 2021. gada 1. septembra pašvaldības funkcijas izglītības un jaunatnes jomās īsteno Tukuma novada

pašvaldības iestāde “Tukuma novada Izglītības pārvalde”. Saskaņā ar Tukuma novada Izglītības pārvaldes nolikumu, Pārvaldes funkcionālā pakļautībā ir visas Pašvaldības izglītības iestādes (turpmāk – izglītības iestādes) un pašvaldības izveidotie jauniešu centri Kandavā un pagastos:

- Izglītības iestādes: viena Valsts ģimnāzija, piecas vidusskolas, vienpadsmit pamatskolas, trīs sākumskolas, viena speciālās izglītības iestāde, septiņas profesionālās ievirzes izglītības iestādes, desmit pirmsskolas izglītības iestādes;
- Jauniešu centri: Kandavas Multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs "Nagla"; Jaunpils jauniešu iniciatīvu centrs un Sēmes jauniešu centrs.

Sākotnēji plānotie izdevumi izglītībai – 40 125 966 EUR. Pēc izmaiņām plānotie izdevumi bija 42 146 644 EUR, kas ir par 2 020 678 EUR vairāk nekā sākotnējais plāns. Faktiskie izdevumi pārskata periodā bija 39 162 830 EUR, kas ir par 963 136 EUR mazāk nekā sākotnēji plānotie, bet par 2 983 814 EUR mazāk nekā pēc izmaiņām plānotie. Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, izdevumi ir palielinājušies par 3 044 625 EUR.

Sociālā aizsardzība. Tukuma novada administratīvajā teritorijā pašvaldībai deleģētās valsts vai pašvaldības funkcijas sociālās aizsardzības jomā īsteno Tukuma novada pašvaldības iestāde “Tukuma novada sociālais dienests” un sociālās aprūpes centrs “Rauda”. Sākotnēji tika plānoti 13 673 573 EUR, ar izmaiņām 16 807 618 EUR, izlietoti sociālajai palīdzībai un pakalpojumiem 14 363 643 EUR (no kopējiem pašvaldības pamatbudžeta izdevumiem ir 16.9%). Salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu, izdevumi ir palielinājušies par 2 573 898 EUR.

Sanemtie aizņēmumi pārskata periodā ir 2 718 979 EUR, kas ir par 198 348 EUR mazāk, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu.

Pārskata **periodā akcijas un cita līdzdalība pašu kapitālā** 20 900 280 EUR, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, ilgtermiņa finanšu ieguldījumi palielinājušies par 1 159 566 EUR. Līdzdalība pamatkapitālā tiek veikta, izvērtējot kapitālsabiedrību budžetu un stratēģiju turpmākiem trijiem gadiem. Būtiskākie ieguldījumi: SIA “Komunālserviss Tilde” pamatkapitālā finansējums nekustamajā īpašumā J.Raiņa ielā 7, Tukumā – 43 000 EUR un Džūkstes ūdens stacijas osmozes izbūvei – 16 919.97 EUR, SIA “Tukuma siltums” finansējums katlu mājas tehnol.iekārtas nomaiņai SAC Rauda – 107 444.63 EUR, SIA “Tukuma ūdens” finansējums ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanai Raudas un Milzkalnes ciemos – 28 621.55 EUR, SIA “Tukuma slimnīca” pamatkapitālā Finansējums projekta "Kvalitatīvas un profilam atbilstošas veselības aprūpes infrastruktūras un pieejamības uzlabošana SIA "Tukuma slimnīca" realizācijai – 36 242.72 EUR un finansējums divu apkures katlu iegādei un apkures sistēmas remontdarbiem - 33 600.95 EUR, u.c.

2023.gadā tika veikta pašvaldības kapitālsabiedrības PSIA “Krants” reorganizācija, to sašķeļot un PSIA “Krants” mantu nododot SIA “Tukuma siltums”, SIA “Tukuma ūdens” un Lapmežciema pagasta pārvaldei. PSIA “Krants” no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra tika izslēgts 2023.gada 6.decembrī.

Aizņēmumi un galvojumi

Pārskata periodā pašvaldība saņēma vienpadsmit aizdevumus no Valsts kases EUR valūtā.

3.5.tabula
Aizņēmumi un galvojumi. Dati: TNP

Nr. p. k.	Mērķis	Parakstīšanas datums	Noslēgto aizņēmuma līguma summa, EUR	Saņemts aizņēmums, EUR, 2023
1.	ERAF projekts "Ergoefektivitātes paaugstināšana PII "Vālodzīte"	28.04.2022	820 709	328 284
2.	Projekta Annas, Kalna, Miera un Magoņu ielu atjaunošana Tukumā investīciju atjaunošanai	12.08.2022	614 687	307 343
3.	ERAF projekta "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība Deinstitutionalizācijas plāna īstenošanai Tukuma novada pašvaldībā" īstenošanai	30.03.2023	258 601	258 601
4.	Automašīnu stāvlaukuma pārbūve un izbūve pie Tukuma slimnīcas un poliklīnikas	02.06.2023	545 224	545 224
5.	Projekta "Gājēju pārvada pār dzelzceļu Tukumā pārbūve" īstenošanai	07.07.2023	366 172	359 721
6.	Projekta "Abavas, Degoles, Irlavas un Ezera ielu pārbūve Tukumā" īstenošanai	15.08.2023	116 270	116 270
7.	Projekta "Pašvaldības autoceļa Ezernieki-Jaunpļavas-Rindzele tilta pār Jurgūpi 5,7 km un 2,94 km posma vienkāršota atjaunošana" īstenošanai	19.09.2023	188 366	110 559
8.	Projekta "Gājēju, velosipēdu ceļa un autostāvvietu izbūve Tīrgus ielas, Kandavas ielas, Veļķu ielas posmos Tukumā, Tukuma novadā" īstenošanai	19.09.2023	689 682	271 276
9.	Projekta "Asfalta seguma izbūve pašvaldības autoceļam Ventpils šoseja-Jurgēli-Bērziņu karjers-Milzkalnes stacija, 1.kārta" īstenošanai	19.09.2023	310 881	310 881
10.	Projekta "Ceļu būvdarbi Džūkstē un Slampē, Tukuma novadā" īstenošanai	19.09.2023	305 273	61 318

11.	Projekta "Abavas, Daigones un Pļavas ielu būvdarbi Kandavā, Tukuma novadā" īstenošanai	19.09.2023	247 512	49 502
x	x	x	4 463 377	2 718 979

3.6. tabula. Tukuma novada pašvaldības saistības 2021., 2022., 2023.gadam. Dati: TNP

	01.01.2022.	01.01.2023.	01.01.2024.
Aizņēmumi (EUR)	36 857 979	35 401 850	34 065 532
Galvojumi (EUR)	6 769 177	6 266 377	6 911 873
Pārējās saistības (EUR)	10 428 782	9 593 678	9 587 843

Pašvaldība, lai ilgtspējīgi attīstītos, plāno arī turpmāk aizņemt līdzekļus Valsts kasē pašvaldībai nozīmīgu un prioritāru projektu īstenošanai un turpināt īstenot 2023. gadā uzsāktos projektus par aizņēmuma līdzekļiem. Investīciju projektu īstenošanas gadījumā, kur plānota līdzekļu aizņemšanās, tiek izvērtēts projekta lietderīgums un ekonomiskais izdevīgums.

Pašvaldības darbībā attiecībā uz tās finansiālo darbību 2023.gadā būtiskas pārmaiņas, kas ietekmētu pašvaldības finanšu rezultātus nav notikušas. Budžeta ieņēmumi izpildīti plānotajā apmērā un novirzīti apstiprinātajiem izdevumiem, izpildot izvirzītos mērķus. Tukuma novada pašvaldības budžeta saistību apmērs uz 31.12.2023. ir 12,93 procenti (6 717 203 EUR) no tās pamatbudžeta ieņēmumiem bez valsts budžeta transfertiem noteiktam mērķim (51 942 451 EUR), tādējādi Tukuma novada pašvaldība spēj pildīt savas funkcijas un saistības, un veikt maksājumus, kuriem iestāties termiņš.

Pašvaldības īpašumu novērtējums

Pašvaldības nekustamo īpašumu kopējā vērtība uz 2023. gada 31.decembri 116 744 796 EUR, t.sk.:

3.7. tabula
Tukuma novada pašvaldības īpašumu vērtība 2022. un 2023.gadā Dati: TNP

Nr.	Īpašuma veids	Vērtība 2022.g. (EUR)	Vērtība 2023.g. (EUR)
	Zeme, ēkas un būves	107 942 193	110 857 134
	Turējumā nodotie valsts un pašvaldības īpašumi	3 919 179	3 572 489
	Bioloģiskie un pazemes aktīvi	2 251 660	2 315 173

Pašvaldības kapitāla vērtība

Pašvaldības kapitālsabiedrību pārraudzību saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 14.panta pirmo daļu īsteno un kapitāla daļu turētāja lēmumus pieņem pašvaldības izpilddirektors. Pašvaldības izpilddirektors no pašvaldības vai pašvaldības iestāžu darbinieku vidus var iecelt atbildīgo darbinieku, kas sniedz izpilddirektoram nepieciešamās ziņas un sagatavo dokumentus, lai izpilddirektors varētu pildīt kapitāla daļu turētāja funkcijas pašvaldības kapitālsabiedrībā. Atbildīgo darbinieku var neiecelt, ja atbildīgā darbinieka pienākumu izpilde ietilpst pašvaldības izveidotas struktūrvienības kompetencē. Tukuma novada pašvaldības izpilddirektors nav iecēlis atbildīgo darbinieku.

Pašvaldības bilanci līdzdalību radniecīgo un asociēto kapitālsabiedrību kapitālos novērtē un norāda saskaņā ar pašu kapitāla metodi. Pārējās kapitālsabiedrībās, kur pašvaldības līdzdalība ir līdz 20% no akcionāru vai dalībnieku balsstiesībām kapitālsabiedrībā, ieguldījums tiek novērtēts un uzskaitīts pēc izmaksu metodes.

3.8. tabula
Pašvaldības līdzdalības radniecīgo uzņēmumu kapitālā kopsavilkums (EUR). Dati: TNP

<i>Kapitālsabiedrība</i>	<i>Ieguldījums uz 31.12.2022.</i>	<i>Izmaiņas ("+"vai "-")</i>	<i>Ieguldījums uz 31.12.2023.</i>	<i>% no kopapjoma</i>
SIA "Tukuma ūdens"	8 143 561	+1 071 576	9 215 137	100
SIA "Tukuma slimnīca"	2 958 437	-157 025	2 801 412	100
SIA "Tukuma siltums"	2 691 969	+256 160	2 948 129	100
PSIA "Irlavas Sarkanā Krusta slimnīca"	41 256	+ 2 150	43 406	100
PSIA "Tukuma ledus halle"	136 935	+56 616	193 551	100
SIA "Komunālserviss TILDe"	2 165 199	+332 040	2 497 239	100
PSIA "Jaunpils KS"	275 571	+11 287	286 858	100
PSIA "Krants"	677 570	-677 570	0	0
PSIA "Šlokenbekas pils"	55 850	+725	56 575	100
SIA "Kandavas komunālie pakalpojumi"	1 528 275	+57 564	1 585 839	100
SIA "Jaunpils pils"	0	0	0	100
Kopā	18 674 623	+953 523	19 628 146	

3.9. tabula
Pašvaldības līdzdalības asociēto uzņēmumu kapitālā kopsavilkums (EUR). Dati: TNP

<i>Kapitālsabiedrība</i>	<i>Ieguldījums uz 31.12.2022.</i>	<i>Izmaiņas ("+"vai "-")</i>	<i>Ieguldījums uz 31.12.2023.</i>	<i>Līdzdalība % no kopapjoma</i>
SIA "Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība "Piejūra""	850 616	+195 594	1 046 210	45.25557
Pūres Kooperatīvā Krājaizdevumu sabiedrība	24 347	-1 551	22 796	37.09016
Kopā	874 963	+194 043	1 069 006	

3.10. tabula
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (EUR). Dati: TNP

Kapitālsabiedrība	Ieguldījums uz 31.12.2022.	Izmaiņas (“+”vai “-“)	Ieguldījums uz 01.01.2023.	Līdzdalība % no kopapjoma
Kandavas novada Kooperatīvā krājaizdevu sabiedrība	9 000	+/- 0	9 000	11.60627
SIA ”SKY PORT”	182 128	+/-0	182 128	4.249
Kopā	191 128	+/-0	191 128	x

Pielikumā:

1. SIA “Revidents un Grāmatvedis” neatkarīgu zvērinātu revidentu ziņojums;
2. Domes lēmums par Tukuma novada pašvaldības 2023. gada konsolidētā pārskata apstiprināšanu.

Veiktās pārbaudes

2023. gadā Tukuma novada pašvaldībā veiktās pārbaudes.

Iekšējie auditi:

2023.01	Lietderības un likumības audits pašvaldības kapitālsabiedrībā SIA Komunālserviss TILDe par iepriekšējā valdes locekļa darbību par periodu no 2021. gada 23. novembra līdz 2022. gada 2. decembrim
2023.02	Lietderības un likumības audits pašvaldības kapitālsabiedrībā PSIA Krants par iepriekšējā valdes locekļa darbību par periodu no 2020. gada 1. jūlija līdz 2022. gada 6. decembrim
2023.03	Engures ostas pārvaldei piešķirtās pašvaldības dotācijas uzskaitē pašvaldības un ostas pārvaldes grāmatvedībā
2023.04	Gūt pārliecību, ka Pašvaldības iestādes “Pašvaldības administrācija” struktūrvienība “Komunālā nodaļa” ir izveidojusi pietiekošu iekšējās kontroles sistēmu, lai nodrošinātu efektīvu Pašvaldības noslēgto līgumu izpildes uzraudzību un kontroli (starp SIA “JAUNTUKUMS” un Tukuma novada pašvaldību 2010. gada 9. jūlijā noslēgtā līguma un starp SIA “TUKUMA NAMI” un Tukuma novada pašvaldību 2011. gada 10. janvārī noslēgtā līguma izpilde)
2023.05	Gūt pārliecību par Pašvaldībā izveidoto iekšējās kontroles sistēmu attiecībā uz korupcijas un interešu konflikta riska pārvaldīšanu un novēršanu un Pašvaldības iestādes “Pašvaldības administrācija” (turpmāk – Administrācija) un Tukuma novada domes dibināto iestāžu (turpmāk – Iestāde) pretkorupcijas pasākumu plāna 2020. –

2023. gadam izpildi

Ārējie auditi:

1. Valsts kontroles 2022. gada pašvaldības saimnieciskā gada pārskata revīzija. Neatbilstības netika konstatētas;
2. Valsts kontroles 2023. gada pašvaldības saimnieciskā gada pārskata revīzija. Notiek izvērtēšana;
3. Valsts kontroles revīzija par Engures ostas pārvaldes pārvaldību un uzraudzību (atbilstības revīzija “Vai tiek nodrošināta likumīga, efektīva un produktīva pašvaldību dibināto ostu pārvaldība”). Revīzijas rezultātā pašvaldībai izvirzīti 9 ieteikumi ar ieviešanas termiņu līdz 2023. gada 14. jūlijam. Ieviesti 7 ieteikumi. 2 ieteikumu ieviešanas termiņš pagarināts līdz 2024. gada 3. janvārim;
4. Valsts kontroles revīzija par pašvaldības kapitālsabiedrību pārvaldību (atbilstības revīzija “Vai jaunizveidotās pašvaldības ir izvērtējušas līdzdalību kapitālsabiedrībās normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un atbilstoši labai praksei?”). Revīzijas rezultātā pašvaldībai izvirzīti 7 ieteikumi. 5 ieteikumiem ieviešanas termiņš bija noteikts 2023. gada 9. oktobris, šie ieteikumi ieviesti noteiktajā termiņā. 2 ieteikumiem ieviešanas termiņš noteikts 2025. gada 3. janvāris;
5. Valsts kontroles revīzija par notekūdeņu apsaimniekošanu (atbilstības/lietderības revīzija “Vai valstī izveidotā notekūdeņu savākšanas, novadīšanas un attīrīšanas sistēma nodrošina vides aizsardzību pret komunālo notekūdeņu kaitīgo ietekmi?”). Revīzijas rezultātā pašvaldībai izvirzīti 8 ieteikumi ar vairākiem ieviešanas termiņiem. 7 ieteikumi ir ieviesti. 1 ieteikumam ieviešanas termiņš noteikts 2026. gada 2. janvāris.
6. Valsts kontroles revīzija par publisko ūdeņu apsaimniekošanu (atbilstības/lietderības revīzija “Vai pašvaldībās ir nodrošināta normatīvajiem aktiem atbilstoša un ekonomiska publisko ūdeņu pieejamība, nodrošinot rekreācijas iespējas iedzīvotājiem un sekmējot pašvaldības izaugsmi?”). Revīzijas rezultātā pašvaldībai izvirzīti 10 ieteikumi ar vairākiem ieviešanas termiņiem. 8 ieteikumi ir ieviesti. 2 ieteikumu ieviešana turpinās, pārsniedzot ar Valsts kontroli saskaņoto ieteikumu ieviešanas termiņu;
7. Valsts kontroles revīzija par personālpolitiku pēc Administratīvi teritoriālās reformas (lietderības revīzija “Izaicinājumi pašvaldību personālpolitikā (cilvēkresursu politikā), noslēdzoties pašvaldību teritoriālajai reformai”). Revīzijas rezultātā pašvaldībai izvirzīts 1 ieteikums ar ieviešanas termiņu līdz 2023. gada 1. decembrim. Ieteikums ieviests noteiktajā termiņā.
8. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas finanšu audits par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem. Audita rezultātā izvirzīti 14 ieteikumi. Par 11 ieteikumiem sniegts viedoklis vai ieteikums atzīts par ieviestu. 3 ieteikumiem ieviešanas termiņš līdz 2024. gada 31. decembrim.

Pašvaldības darbību rezultāti

Dzimtsarakstu nodaļa

Tukuma novada Dzimtsarakstu nodaļa ir Tukuma novada Pašvaldības iestādes “Pašvaldības administrācija” struktūrvienība, kas nodrošina Pašvaldībai nodoto autonomo un Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktā kārtībā deleģēto atsevišķo funkciju un uzdevumu izpildi civilstāvokļa aktu reģistrācijā, kā arī citu pašvaldības deleģēto jautājumu risināšanā.

Dzimtsarakstu nodaļa funkcionāli un organizatoriski ir pakļauta Pašvaldības izpilddirektoram, bet pašvaldības administrācija atrodas Domes pakļautībā. Dzimtsarakstu nodaļas darbības uzraudzību savas kompetences ietvaros veic LR Tieslietu ministrs ar Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamenta starpniecību. LR Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departaments uzrauga normatīvo aktu ievērošanu civilstāvokļa aktu reģistrācijā, kā arī metodiski vada Dzimtsarakstu nodaļu.

2023.gada 15.novembrī Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departaments veica Tukuma novada Dzimtsarakstu nodaļas darba pārbaudi. Pēc pārbaudes veikšanas tika sagatavota uzziņa par pārbaudē konstatēto. Nodaļas darbs novērtēts teicami un vienlaikus izteikta pateicība un atzinība par kvalitatīvu darbu civilstāvokļa aktu reģistrācijas jomā un ieguldījumu dzimtsarakstu sistēmas attīstībā.

2023.gadā tika veikta visu reorganizēto dzimtsarakstu nodaļu arhīvu dokumentu pārņemšana un iekārtošana Tukuma novada Dzimtsarakstu nodaļas arhīvā.

Dzimtsarakstu nodaļas sastāvs – vadītāja, 2 vadītāja vietnieces Tukuma pilsētā, 1 vadītājas vietniece Jaunpilī, 1 vadītājas vietniece Kandavas pilsētā, 1 vadītājas vietniece Engurē.

Nodaļas lietvedībā līdz 2023.gada 31.decembrim kopumā:

- **reģistrētas un apstrādātas lietas:**

2023.gads	2022.gads	2021.gads
1879	1990	1516

- **reģistrēti jaundzimušie:**

2023.gads	2022.gads	2021.gads
327	322	293

- **reģistrētas laulības:**

2023.gads	2022.gads	2021.gads
295	333	113

- **reģistrēti mirušie:**

2023.gads	2022.gads	2021.gads
-----------	-----------	-----------

668	732	568
-----	-----	-----

- **organizētas Zelta kāzu svinīgas jubilejas:**

2023.gads	2022.gads	2021.gads
2 zelta / 1 dimanta	5	2

Par godu Starptautiskajai bērnu aizsardzības dienai 2023.gada 3.jūnijā Tukuma novada Dzimtsarakstu nodaļā tika organizētas bezmaksas laulību ceremonijas. Šo iespēju izmantoja 12 pāri.

Dzimtsarakstu nodaļā 2023.gadā ir pieaudzis pieprasījums pēc vārda/uzvārda maiņas, kas izskaidrojams ar saspringto politisko situāciju.

Izglītība

Tukuma novada Izglītības pārvalde (turpmāk – Pārvalde) ir Tukuma novada pašvaldības izveidota izglītības pārvaldes iestāde, kas īsteno pašvaldības funkcijas izglītības pārvaldes, izglītības kvalitātes nodrošināšanas un jaunatnes jomās. Pārvaldes darbību nosaka nolikums “Tukuma novada pašvaldības iestādes “Tukuma novada Izglītības pārvalde” nolikums” (apstiprināts ar Tukuma novada domes 29.06.2023. lēmumu Nr. TND/23/346 (prot. Nr. 8, 3. §).

Pārvaldei ir trīs struktūrvienības: Tukuma Multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs, Izglītības atbalsta centrs un izglītības iestāde “Pieaugušo tālākizglītības centrs”.

2023.gadā Pārvaldes funkcionālajā pakļautībā ir visas pašvaldības izglītības iestādes: 6 vidējās izglītības iestādes (tai skaitā 1 ģimnāzija), 11 pamatskolas, 4 sākumskolas, 1 izglītības iestāde, kas īsteno speciālās izglītības programmas, 7 profesionālās ievirzes izglītības iestādes un 10 pirmsskolas izglītības iestādes. Pirmsskolas izglītības programmas īsteno arī 1 vidusskola un 14 pamatskolas. Funkcionālā pakļautībā ir arī pašvaldības izveidotie jauniešu centri Kandavā un pagastos.

Pārvaldes pārraudzībā darbojas Tukuma novada pedagoģiski medicīniskā komisija, Interesu un pieaugušo neformālās izglītības programmu licencēšanas komisija, Jaunatnes lietu komisija, Pirmsskolas vecuma bērnu vietu piešķiršanai izglītības iestādē komisija u.c., kas nodrošina pašvaldības funkciju izglītības jomā sekmīgu izpildi.

2023.gadā Pārvalde un izglītības iestādes ir iesaistījušās sekojošos projektos:

- Atklāta projektu konkursa “Atbalsts izglītības iestāžu pašpārvalžu attīstībai programmas “Kontakts” iniciatīvu projektu īstenošanai” – Tukuma novada Kontakts 2023. Piesaistītais finansējums – 5525,95 EUR;
- Kultūras ministrijas administrētajā Latvijas valsts simtgades programmā “Latvijas skolas soma”. 2023.gadā piesaistītais finansējums – 68474,49 EUR;
- Valsts izglītības attīstības aģentūras īstenotajā darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.4.1. specifiskā atbalsta mērķa “Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci” Eiropas Sociālā fonda projektā Nr. 8.4.1.0/16/I/001

“Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide” – Pārvalde nodrošināja konsultatīvo funkciju;

- Valsts izglītības satura centra īstenotajā darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.2. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” Eiropas Sociālā fonda projektā Nr. 8.3.2.2/16/I/001 “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai”. Piesaistītais finansējums – 83980,60 EUR;
- Izglītības kvalitātes valsts dienesta īstenotajā darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.4. specifiskā atbalsta mērķa “Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” Eiropas Sociālā fonda projektā Nr. 8.3.4.0/16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”. Piesaistītais finansējums – 78545,74 EUR.

Pārvalde iesaistījusi arī Izglītības un zinātnes ministrijas koordinētajā Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna otrās komponentes "Digitālā transformācija" 2.3. reformu un investīciju virziena "Digitālās prasmes" 2.3.2.reformas "Digitālās prasmes sabiedrības un pārvaldes digitālajai transformācijai" 2.3.2.3.i. investīciju projektā "Digitālās plaissas mazināšana sociāli neaizsargātajām grupām un izglītības iestādēs", kura ietvaros 22 novada izglītības iestādes kopumā saņēma 1049 datorvienības. 2022.gada nogalē saņemtas – 668. Tātad kopā – 1717 vienības: 1.-6.klašu posmam 703 gab., 7.-9.klašu posmam 976 un vidusskolas posmam 38.

Kā katru gadu, arī 2023.gadā Pārvalde organizēja jauniešu iniciatīvu konkursu, kurā tika atbalstīti 10 jauniešu projekti: “Latvijas sargi”, “Zaļās klases un atpūtas vietas ierīkošana”, “Spēlēsīmies Ziedoniski”, “Nekad nav par vēlu kļūt par to, kas Tu vienmēr esi gribējis būt”, “Dabas sēta”, “Mēs savai skolai”, “Fizisko aktivitāšu zāle”, “Street game part 5”, “Aktivitāšu un Sajūtu takas pilnveidošana Irlavas parkā” un “Aktīviem būt”. Budžetā projektu īstenošanai 2023.gadā tika plānoti 5000,00 EUR.

2023.gadā Pārvalde organizējusi divu attīstības dokumentu izstrādi:

- ESF projekta “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” ietvaros tika izstrādāts un 2023.gada 26.oktobra Tukuma novada domes sēdē apstiprināts plāns “Tukuma novada pašvaldības priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijas sistēma un ieviešanas plāns 2024.-2028.gadam”;
- “Tukuma novada jaunatnes politikas attīstības stratēģija 2024.-2027.gadam”, apstiprināta 2023.gada 28.decembra domes sēdē (Lēmums Nr. TND/23/757 (prot. Nr. 21, 8. §).

Uzsākts darbs, lai sagatavotos attīstības dokumenta “Tukuma novada izglītības ekosistēmas attīstības stratēģija 2025.-2028.gadam” izstrādei.

2023.gadā joprojām aktuāls jautājums ir pirmsskolas vecuma bērnu nodrošināšana ar vietām pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs. Lai arī rindas uz pirmsskolas iestādēm samazinās, tomēr vietu skaits vēl joprojām nav pietiekams. Lai risinātu pirmsskolas vecuma

bērnu rindas jautājumu, pārskata gadā turpinājās sekmīga sadarbība ar SIA "Bērnudārzs ĶIPARS" Tukuma alternatīvās pirmsskolas iestādi, biedrības "Tukuma Tautskola" pirmsskolas izglītības iestādi, SIA "Mazulītis Rū" un SIA "ERRD". Pirmsskolas vecuma bērnu vecāki, kuru bērniem nav nodrošināta vieta pirmsskolas izglītības iestādē, varēja izvēlēties arī bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrēto sertificēto auklīšu pakalpojumus, tādējādi saņemot Tukuma novada Domes finansējumu bērnu uzraudzības pakalpojumu apmaksai 200,00 EUR mēnesī. Uz 2023.gada 31.decembri bija noslēgti līgumi ar 15 bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzējiem par bērnu uzraudzības pakalpojuma nodrošināšanu 20 bērniem.

Pirmsskolas vecuma bērnu vecākiem, kuru bērni ir vecumā no pusotra līdz trīs gadiem un, kuru dzīvesvieta ir deklarēta Tukuma pilsētā, bet nav nodrošināta vieta Tukuma pilsētas pirmsskolas izglītības iestādē, tiek piedāvāta iespēja saņemt Tukuma novada Domes finansējumu bērnu nokļūšanai Sēmes sākumskolas, Pūres pamatskolas Jaunsātu filiāles, Tumes pamatskolas un Irlavas pamatskolas pirmsskolas izglītības grupās un uz citām pirmsskolas izglītības iestādēm, kompensējot personīgā transporta izdevumus.

Nemot vērā, ka rindas uz pirmsskolas izglītības iestādēm samazinās, samazinās arī bērnu uzraudzības pakalpojumi (no 2023.gada septembra jauni līgumi vairs netika slēgti) un transporta kompensācijas bērnu nokļūšanai uz iepriekš minētajām izglītības iestādēm.

Pārvalde sniegusi atbalstu dažādu interešu izglītības pasākumu organizēšanai un norisei gan jau pierastajā formā, gan meklējot jaunus risinājumus. Pārvalde, atbilstoši Domes pieņemtajam lēmumam, sniedz atbalstu arī ģimenēm, lai bērni varētu apmeklēt diennakts nometnes un saturīgi pavadītu brīvo laiku. Pašvaldības līdzfinansējums tika piešķirts par bērna dalību vienā diennakts nometnē kalendārā gada laikā. Līdzfinansējuma apmērs ir 6,00 EUR par bērna dalību nometnē diennaktī. Kopumā šim mērķim pašvaldība 2022.gadā izlietojusi 14 780 EUR. 2023.gadā Pārvalde ir atbalstījusi Izglītības un zinātnes ministrijas piedāvāto risinājumu organizēt bērnu un jauniešu vasaras nometnes Ukrainas bēgļu bērniem, lai sniegtu psihoemocionālu atbalstu, sekmētu latviešu valodas apguvi un veicinātu bērnu integrāciju sabiedrībā. Šī mērķa realizēšanā iztērēti 35649 EUR.

Pārvalde 2023.gadā apbalvojusi skolēnus un viņu pedagogus, izmaksājot naudas balvas par izciliem sasniegumiem starptautiskajās, valsts un reģionu mācību priekšmetu olimpiādēs, valsts atklātajos mācību priekšmetu konkursos, skolēnu zinātniski pētnieciskajās konferencēs un konkursos profesionālās ievirzes izglītībā, kā arī Tukuma novada labākos pedagogus profesijas svētkos – Skolotāju dienā, pasniedzot naudas balvu un balvu "Gada skolotājs". Tika izmaksātas Tukuma novada Domes stipendijas 3 jauniešu (no janvāra līdz jūnijam) un 2 jauniešu (no septembra līdz decembrim) studijām augstskolā pirmajam studiju gadam.

2023.gadā uzsākts jauns pakalpojums – "Par atbalsta pasākumu sniegšanu ārpus izglītības iestādes". Ir izstrādāta kārtība, kādā pašvaldībā tiek sniegts atbalsts izglītojamajiem, ja izglītības iestādē nav iespējams nodrošināt individuālajā izglītības apguves plānā noteiktos atbalsta pasākumus ārpus mācību procesa. Pakalpojuma piešķiršanas koordinēšanu nodrošina Pārvaldes Izglītības Atbalsta centrs.

Kultūra un sports

2023.gads kultūras un sporta jomās Tukuma novadā bija bagāts ar vietēja, nacionāla, Eiropas un pasaules mēroga notikumiem.

Gada nogalē Tukums tika uzņemts UNESCO Radošo pilsētu tīkla Literatūras pilsētu saimē, līdzās 52 citām pilsētām no 38 pasaules valstīm. Tikmēr vasarā Tukuma novadu šķērsoja FIA Eiropas rallija čempionāta “Tet Rally Liepāja” ātrumposms, pulcējot tūkstošiem skatītāju gan trases malā, gan pilsētā. Nozīmīga 2023.gada vasara bija arī amatiermākslas kolektīviem - XVII Vispārējos Dziesmu un VII Deju svētkos piedalījās vairāk nekā 1200 dalībnieku no Tukuma novada, kur īpaši atzinīgi tika novērtēts tautas deju kolektīvs “Svīta”, kas startēja vidējās paaudzes deju kolektīvu fināla konkursā, un senioru vokālais ansamblis “DoReMi”, iegūstot otro vietu valstī.

Tukuma pilsētas kultūras dzīve tika aizvadīta 770.gadadienas zīmē ar grandiozu pilsētas notikumu – “Rožu svētkiem”, kuru laikā pilsētniekus un viesus īpaši priecēja nebijusi ziedu un gaismas instalācija Tukuma evaņģēliski luteriskajā baznīcā, ko neoficiālā vizītē apmeklēja arī Latvijas valsts prezidents Edgars Rinkēvičs. Kandavā tika svinēta Ziemeļeiropā vecākā laukakmens tilta 150 gadu jubileja. Jaunpilī, pēc postošās vētras un krusas, notika vērienīgs labdarības koncerts ar Latvijā slavenu mākslinieku piedalīšanos “Ar mūziku pret vētru”, kura laikā tika saziēdoti vairāk nekā 37 000 EUR pils atjaunošanai un uzņemts Jaunpilī vēsturiski lielākais apmeklētāju skaits – vairāk nekā 5000 cilvēku. Engurē kā ik gadu ar vērienu atzīmēti Zvejnieksvētki un tika piedāvāta vēl nebijusi pieredze mūzikas baudītājiem – saulrieta koncerts Kaņiera ezerā.

Citu nozīmīgākie kultūras notikumi novadā:

- izdots Tukuma muzeja izstrādātais katalogs “Tukuma novada tautastērpi”; tērpus darinājušas Tukuma muzeja Tautas lietišķās mākslas studijas “Durbe” dalībnieces;
- norisinājās II Virsdiriģentu svētki Irlavā, kas veltīti I latviešu Dziedāšanas svētku virsdiriģenta Jāņa Bētiņa piemiņai; izveidoti 14 jauni plaukstu atlējumi, kas tiks atklāti 2024.gadā;
- pasniegta Žaņa Katlapa balva – laureāti Maija Doveika un Ģirts Jakovļevs;
- ar koncertiem Mālkalnā, Jaunmoku pilī un citur atzīmēts Imanta Ziedoņa gads;
- notikusi daudzsēriju filmas “Nelūgtie viesi” 2. sezonas filmēšana Kandavā;
- pasniegta “Tukuma novada Gada balva kultūrā” 9 nominācijās;
- atklāts Slampes Kultūras pils radošais kvartāls “KultūrElpa Liepās”;
- Strاسبūras universitātes nacionālajā bibliotēkā atklāta Tukuma muzeja izstāde “Sibīrijas vēstules”;
- no 38 kultūras projektu konkursā iesniegtajiem projektu pieteikumiem abās konkursa kārtās kopā, atbalstīti 15 projekti ar kopējo līdzfinansējumu
- radošo stipendiju konkursā atbalstīti 2 pieteikumi ar kopējo līdzfinansējumu 3000 EUR.

3.3., 3.4.attēls. Rožu svētki Tukumā – liels rožu vainags un ziedu un gaismas instalācija Tukuma evaņģēliski luteriskajā baznīcā

3.5.attēls. Kandavā Ziemeļeiropā vecākā laukakmens tilta 150 gadu jubileja

3.6.attēls. II Virsdiriģentu svētki Irlavas pagastā

Citi lielākie sporta pasākumi novadā:

- Tukuma novada sporta laureāts 2023;
- starptautiskas sacensības daiļslidošanā “Katrīnas Kauss daiļslidošanā”;
- Ziemas Olimpiskās spēles Tukuma novada skolām 5.-6.klases;
- Olimpiskās dienas vieglatlētikā (Tukuma novada vispārizglītojošām skolām);
- starptautiskais Tukums Katrīnas kauss 2023;
- Latvijas čempionāts Ložu šaušanā ar pneimatiskiem ieročiem, cilvēkiem ar invaliditāti.
- starptautisks turnīrs florbolā veterāniem "Mamutu kauss";
- Latvijas Adaptīvā (cilvēkiem ar īpašām vajadzībām) golfa turnīrs un 1.Latvijas pļavu golfa asociācijas posms;
- Latvijas minifutbola čempionāts;
- 23.Latvijas čempionāts karatē;
- Latvijas čempionāts enduro un sprintā;
- Baltijas kauss Cross Cauntry motosportā;
- Latvijas - Baltijas reitinga sacensības šautriņu mešanā;
- pasaules kērlinga tūres posms “WCT Latvian International challenger” vīriešiem un sievietēm;
- starptautiskās breakinga sacensības “Tukuma kauss 2023”;
- Nacionālais un 5.Līgo kauss motokrosā;
- Sporta čempionāti un sacensības cilvēkiem ar invaliditāti;
- Latvijas čempionāts Gravel riteņbraukšanā 2023;
- Latvijas orientēšanās nakts 2023;
- starptautiskais ūdensmotociklu čempionāts “Engures Kauss 2023”;
- starptautiskais petankas turnīrs “Lapmežciema kauss 2023”;
- Latvijas 3x3 basketbola kauss;
- Latvijas kausa sacensības orientēšanās sportā “Ozona čempionāts 2023”;
- Tukuma novada čempionāti basketbolā, volejbolā un florbolā;
- starptautiskais A.Krauliņa piemiņas kauss basketbolā
- Latvijas augstākās līgas spēles visas sezonas garumā futbolā, basketbolā, florbolā;
- Latvijas nacionālās (Virslīgas) spēles florbolā un futbolā;
- Ramirent Latvijas nacionālās basketbola līgas spēles (Kandava, Tukums);
- Latvijas čempionāts 1.līgā vīriešiem florbolā;
- Reģionālā līga basketbolā (Jaunpils);
- Latvijas 3.līga Rietumu zona futbolā;
- Olybet Darba dienu basketbola līga (Smārde).

Veselība

Veselības aprūpi Tukuma pilsētā un novadā nodrošina pašvaldības kapitālsabiedrības SIA “Tukuma slimnīca”, SIA “Irlavas Sarkanā Krusta slimnīca” un Tukuma novada pašvaldības sociālās

aprūpes centrs "RAUDA". Novadā teritorijā ir 6 feldšerpunkti, 2 neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta brigādes punkti, 14 aptiekas, 5 aptieku filiāles, 4 laboratorijas un 22 ģimenes ārstu prakses. Tukuma slimnīca sniedz ambulatoros un stacionāros veselības aprūpes pakalpojumus, kurus saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem finansē Nacionālais veselības dienests, kā arī citus maksas medicīniskās aprūpes pakalpojumus.

Tukuma slimnīcā ir pieejamas 5 pakalpojumu programmas stacionārā, 4 pakalpojumu veidi dienas stacionārā un 21 valsts apmaksāts ambulatoris pakalpojums. SIA "Tukuma slimnīca", lai īstenotu ķirurģijas un poliklīnikas ēkas, Raudas ielā 8 un Raudas ielā 12, Tukumā energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus, ir uzsākusi darbu pie būvniecības ieceres dokumentācijas izstrādes.

Irlavas Sarkanā Krusta slimnīca arī nodrošina stacionāro un ambulatoro medicīnisko aprūpi, kā arī darbojas īslaicīgās sociālās aprūpes nodaļa un ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas nodaļa (pansionāta nodaļa).

Sociālās aprūpes centrs "Rauda" sniedz ilgstošu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu klientiem, kuri slimības vai vecuma dēļ nespēj veikt savu pašaprūpi.

Lai novada teritorijai piesaistītu jaunus ārstniecības speciālistus ir izdoti saistošie noteikumi Nr.19, kas paredz dažādus atbalsta veidus rezidentiem un ārstniecības personām.

Drošas un atbalstošas sociālās vides veidošanā pašvaldība sniedz atbalstu ģimenēm ar bērniem, senioriem, dažādām sociālajām grupām, cilvēkiem ar invaliditāti un krīzes situācijā nonākušajām ģimenēm. Iedzīvotājiem ar zemu ienākumu līmeni pašvaldības saistošajos noteikumos ir paredzēti dažādi pabalsti un palīdzība, piemēram, iespēja personām vai ģimenēm saņemt pabalstu veselības aprūpes pakalpojumiem (ārstnieciskajām manipulācijām, operācijām, rehabilitācijai, ārstēšanai no atkarībām, zobārstniecības pakalpojumiem), medikamentiem un redzes korekcijas līdzekļiem.

2023. gadā īstenoti dažādi nozīmīgi darbi veselīgas apkārtējās vides veidošanā. Ielu labiekārtošanas darbi, iekārtojot gājēju un velo celiņus. Norit pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plāna īstenošanai. Sociālajā dienestā īstenotas aktivitātes un atbalsts atkarību profilakses jomā. Veselības veicināšanas jomā 2023. gadā Tukuma novada pašvaldība Tukumā, Kandavā un Jaunpilī turpināja īstenot Eiropas Sociālā fonda projektu "Veselības veicināšanas un slimību profilakses pakalpojumu pieejamība, jo īpaši teritoriālās, nabadzības un sociālās atstumtības riskam pakļautajiem iedzīvotājiem, īstenojot vietēja mēroga pasākumus", kura ietvaros tika organizēti dažādi lekciju cikli un nodarbības par veselības veicināšanu, slimību profilaksi, veselīgu uzturu, kā arī par seksuālo un reproduktīvo veselību.

Līdz 2024. gada 16. aprīlim Tukuma novada pašvaldībai jāiesniedz projekta pieteikums Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.2.1.i. investīcijas "Publisko pakalpojumu un nodarbinātības pieejamības veicināšanas pasākumi cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem" otrās kārtas "Atbalsta pasākumi cilvēkiem ar invaliditāti mājokļu vides pieejamības nodrošināšanai". Projekts paredz nodrošināt atbalstu mājokļu pielāgošanai personām ar invaliditāti, kurām ir kustību traucējumi, uzlabot nodarbinātības iespējas un pieejamību pakalpojumiem, tādējādi sekmējot dzīves kvalitāti un cilvēktiesību ievērošanu. Tukuma novadā projekta ietvaros var uzlabot līdz 6 mājokļiem. Projektā finansējums 109 794 EUR. Pašvaldības budžeta finansējums paredzēts gadījumā, ja projekta izmaksas pārsniedz pieejamo Atveseļošanas fonda finansējumu. Projektā

paredzēts valsts budžeta finansējums PVN segšanai.

Sociālā palīdzība un sociālie pakalpojumi

Tukuma novada sociālā dienesta **funkcijas un pienākumi** ir nodrošināt pašvaldības teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, kā arī nodrošināt sociālo darbu ar personām, ģimenēm un personu grupām, profesionāli izvērtējot personu vajadzības, materiālos un personiskos resursus; organizējot personai nepieciešamos sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību sociālo problēmu risināšanai.

Tukuma novada sociālā dienesta funkciju un tiešās darbības īstenošanai iestādes **struktūru** veido tās darbības virzieniem atbilstošas nodaļas:

- Ģimenes atbalsta nodaļa;
- Atbalsta nodaļa pilngadīgām personām;
- Sociālās palīdzības nodaļa;
- Rehabilitācijas nodaļa, ar struktūrvienībām:
  - Dienas aprūpes centrs „Saime”,
  - Dienas aprūpes centrs „Saimīte”,
  - Dienas aprūpes centrs “Rīti”,
  - Dienas aprūpes centrs “Saulespuķe”,
  - Patversme ģimenēm ar bērniem,
  - Centrs “Avotiņš”,
  - Atbalsta dzīvokļi,
  - Konsultatīvais darbs,
- Izmitināšanas pakalpojumu nodaļa, ar struktūrvienībām:
  - Tukuma patversme,
  - Grupu dzīvoklis „Mežrozītes”,
  - Grupu dzīvoklis “Lodes”,
  - Grupu dzīvoklis, adrese Meža iela 4-43, Tukums, Tukuma novads – līdz 31.10.2023.
  - Grupu dzīvoklis, adrese Celtnieku iela 3, Tukums, Tukuma novads – no 01.11.2023.
  - Pansija - Ķiršu iela 10, Kandava, Tukuma novads,
- Kopienas darba nodaļa, Kopienas centru darba nodrošināšana:
  - Lestenes kopienas centrs “Saulstari”,
  - Irlavas kopienas centrs “Dzintariņi”,
  - Sēmes kopienas centrs “Mūsmājas”,
  - Džūkstes kopienas centrs “Tev”,
  - Kandavas kopienu centrs,
- Bērnu un jauniešu centrs “Sapņi” nodaļa.

2023.gadā Tukuma novada sociālais dienests darbojas šādos pamatvirzienos:

Sociālā palīdzība

1. Nodrošināt pašvaldības teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju vajadzībām atbilstošu sociālo palīdzību.
2. Nodrošināt pašvaldības brīvās iniciatīvas atbalstu (pašvaldības pabalstus) atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem.
3. Nodrošināt klienta vajadzību, resursu un risku izvērtējumu, noteikt klienta funkcionēšanas traucējumus, identificēt sociālo problēmu pazīmes, informēt attiecīgos speciālistus par nepieciešamību uzsākt sociālo darbu ar klientu.

Sociālais darbs

1. Nodrošināt sociālo darbu ar personām, ģimenēm un personu grupām, profesionāli izvērtējot personu vajadzības, materiālos un personiskos resursus, organizējot personai nepieciešamos sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību sociālo problēmu risināšanā.
2. Nodrošināt personai nepieciešamos sociālos pakalpojumus.
3. Starppozaru sadarbības modeļu veidošana un pilnveidošana.
4. Eiropas Sociālā fonda projektu realizēšana:
  - 4.1. "Proti un Dari!";
  - 4.2. Metodiskā materiāla aprobācija sociālajam darbam ar jauniešiem;
  - 4.3. Metodiskā materiāla aprobācija krīzes intervencei sociālajā darbā un psihosociālajā konsultēšanā krīzē;
  - 4.4. Metodiskā materiāla aprobācija sociālajam darbam ar sociālās atstumtības un diskriminācijas riskam pakļautām personām.
5. Valsts budžeta apmaksātu asistenta pakalpojumu un pavadona pakalpojuma administrēšana.

Sociālie pakalpojumi

Nodrošināt pašvaldības teritorijā dzīvojošo iedzīvotāju vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus:

1. Dienas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centra pakalpojums dienas aprūpes centrā "Saime".
2. Dienas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centra pakalpojums dienas centrā "Saimīte".
3. Slampes un Džūkstes pagastu kopienas centrā "Rīti":
  - 3.1. Dienas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas centra pakalpojums;
  - 3.2. Patversmes pakalpojums.
4. Sociālās rehabilitācijas pakalpojums ar izmitināšanu Atbalsta dzīvokļos;
5. ESF projektu realizācija:
  - 5.1. Deinstitutionalizācija un sociālie pakalpojumi.
  - 5.2. Metodiskā materiāla aprobācija sociālajam darbam ar grupu;

5.3. Metodiskā materiāla aprobācija sociālajam darbam ar senioriem.

6. Patversmes pakalpojums Tukuma patversmē.

7. Grupu dzīvokļa pakalpojums:

7.1. Sociālo pakalpojumu centrā “Mežrozītes”;

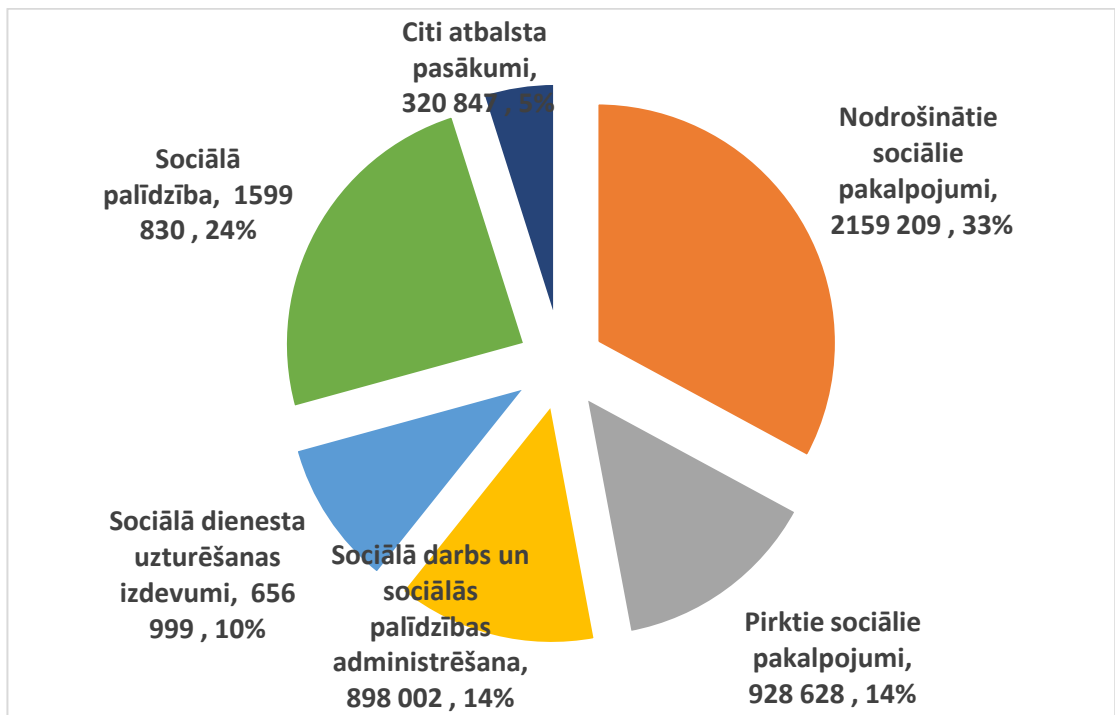
7.2. Meža ielā 4-43, Tukumā, Tukuma novadā.

7.3. Grupu dzīvoklis, adrese Meža iela 4-43, Tukums, Tukuma novads – līdz 31.10.2023.

7.4. Grupu dzīvoklis, adrese Celtnieku iela 3, Tukums, Tukuma novads – no 01.11.2023.

8. Pansijas pakalpojums Ķiršu iela 10, Kandavā, Tukuma novadā.

Tukuma novada sociālā dienesta izdevumi pārskata periodā pēc pamatvirzieniem ir atainoti 3.6.attēlā.

3.7.attēls. Finanšu līdzekļu izlietojums 2023.gadā (euro). Dati: TNP

Sociālai palīdzībai pārskata periodā izlietoti 1 283 708.88 euro. Sociālo palīdzību kopā saņēmušas 1438 mājsaimniecības – 2383 personas. Pabalstus saņēmušas 724 sievietes, 1063 vīrieši un 596 bērni. Vislielākais īpatsvars no pabalstu saņēmējiem ir personas darbaspējīgā vecumā – 744 personas, attiecīgi, personas pensijas vecumā – 737 personas un pilngadīgas personas ar invaliditāti – 306 personas.

Finanšu izlietojums 2023.gadā salīdzinoši ar 2021. un 2022. gadu atspoguļots 3.11.tabulā.

3.11. tabula

Sociālās palīdzības finanšu izlietojums Tukuma novadā 2021., 2022. un 2023.gadā

Pabalsta veids	2021.gada izlietojums (EUR)	2022.gada izlietojums (EUR)	2023.gada izlietojums (EUR)
Pabalsts garantētā minimālā ienākuma nodrošināšanai	216 049	562 068.5	334 101.14

Mājokļa pabalsts	266 754	538 189.92	866 450.92
Pabalsts atsevišķu izdevumu apmaksai:	22 842	36 780.06	37 150.94
ar veselības aprūpi saistītu izdevumu apmaksai	18 958	28 996.21	30 193.13
ar izglītību saistītu izdevumu apmaksai (mācību grāmatām, kancelejas precēm)	3 765	7 783.85	6 540
Pabalsts krīzes situācijā	20 311	218 676.8	46 005.88

Tukuma novada domes saistošie noteikumi “Par ārpusģimenes aprūpes un sociālo garantiju nodrošināšanu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem Tukuma novada pašvaldībā” nosaka kārtību, kādā Tukuma novada pašvaldība finansē ārpusģimenes pakalpojumu audžuģimenēs vai drošos apstākļos, kā arī sociālās garantiju bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, apmērus un saņemšanas kārtību. Tukuma novadā sociālās garantijas bāreņiem un audžuģimenēm pārskata gadā izmaksātas 316 121,08 EUR apmērā, no tiem, pabalsts audžuģimenei - ikmēneša pabalsts bērna uzturam izmaksāts 49 audžuģimenēm par 64 bērnu, pabalsts apģērba un mīkstā inventāra iegādei 43 ģimenēm par 59 bērniem. Pabalsti bāreņiem un bez vecāku palikušam bērnam pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās izmaksāti - vienreizējam pabalstam patstāvīgas dzīves uzsākšanai izlietoti 5456 EUR – 21 bērnam, vienreizējs pabalsts sadzīves priekšmetu un mīkstā inventāra iegādei 20165,50 EUR - 22 bērniem, mājokļa pabalstam izlietoti 41177,53 EUR 31 bērnam, ikmēneša izdevumu segšanai, ja persona turpina mācības izlietoti 53886,99 EUR – 54 bērniem.

Citu ārējo tiesību aktos noteikto pabalstu izlietojums atspoguļots 3.12. tabulā:

3.12.tabula

Citu ārējos tiesību aktos noteikto pabalstu izlietojums Tukuma novadā 2021., 2022. un 2023.gadā

<i>Pabalsta veids</i>	<i>2021.gada izpilde (EUR)</i>	<i>2022.gada izpilde (EUR)</i>	<i>2023.gada izpilde (EUR)</i>
Sociālās garantijas bāreņiem un audžuģimenēm :	268 748	319 732.1	316 121.08
pabalsts bāreņiem un bez vecāku gādības palikušam bērnam pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās	98 471	115 616.3	120 686.02
pabalsts audžuģimenei	170 277	204 115.8	195 435.06

Citu atbalsta pasākumu (pašvaldības brīvās iniciatīvas) izlietojums atspoguļots 3.13. tabulā:

3.13 tabula

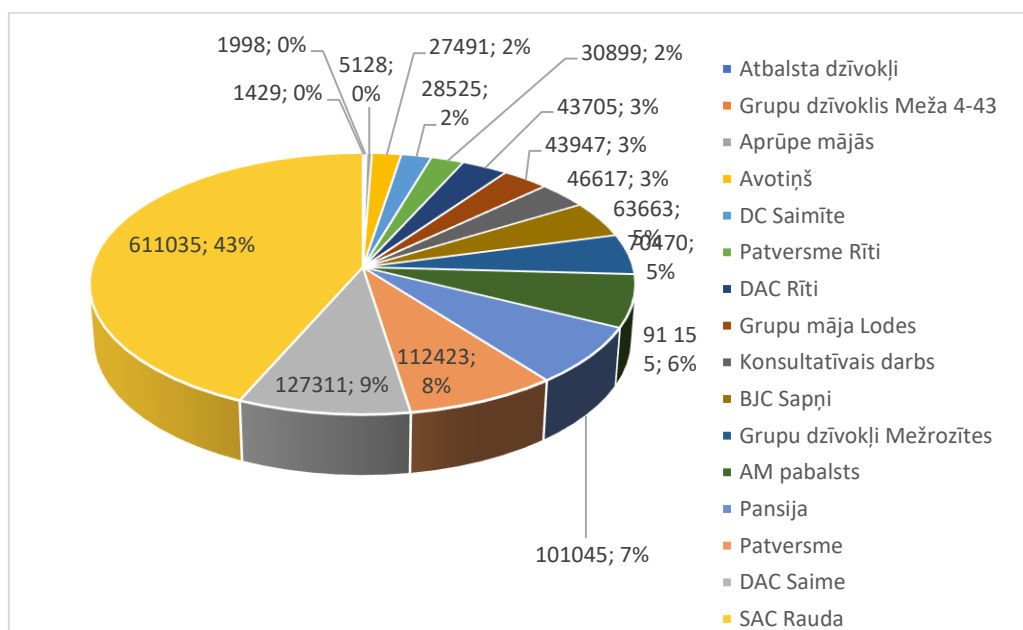
Citu atbalsta pasākumu finanšu izlietojums Tukuma novadā 2021., 2022. un 2023.gadā

<i>Atbalsta pasākuma veids</i>	<i>2021.gada izpilde (EUR)</i>	<i>2022.gada izpilde (EUR)</i>	<i>2023.gada izpilde (EUR)</i>	<i>Atbalsta pasākuma apjoms 2023.gadā</i>
Atvieglojumi higiēnas pakalpojumiem duša	1187	1901	1876,85	119 personas/369 apmeklējumi
Atvieglojumi higiēnas pakalpojumiem veļas mazgāšana	0	0	2216,72	60 personas/ 182 mazgāšanas reizes
Atvieglojumi zobu protezēšanas	4430	7816,50	9136,70	143 personas

Atbalsta pasākuma veids	2021.gada izpilde (EUR)	2022.gada izpilde (EUR)	2023.gada izpilde (EUR)	Atbalsta pasākuma apjoms 2023.gadā
pakalpojumam				
Zupas virtuve	11 370	10 307	14 052	6692 porc.
Pabalsts jaundzimuša bērna aprūpei	123 200	80 000	74 000	par 370 Jdz
Atvieglojumi sociālajos dzīvokļos	43 619	52 199	23 078,40	atvieglojumi 51 dzīvoklī
Apbedīšanas pabalsts bezpiederīgie	4 804	19 419	19 699,35	37 personas
Apbedīšanas pabalsts starpība starp pašv. noteikto	17 433,46	6 492,5	14 504	40 personas
Zelta un dimanta kāzu jubilāriem	2095	7 400	3450	65 pāri
Dāvana apaļās dzīves jubilejās	17 145	36 360	41 660	1084 seniori
Svētku pabalsts politiski represētiem un Černobiļas AES st	15 400	14 300	13 900	278 personām
Pabalsts aizgādņim	8565	5500	5700	37 aizgādņiem par 57 personām
Pabalsts bērna, kuram noteikta invaliditāte, aprūpei	4700	11 255	14 200	132 bērniem
Pabalsts par audžuģimenes pienākumu pildīšanu	5367	12 247,88	11 280,48	32 ģimenei/ 49 bērni
Ortodontija	21 111	16 659,12	1773,25	6 bērni
Remigrācijas pabalsts	0	0	1382,40	4 mājsaimn./11 pers.

Finanšu izlietojums sociālo pakalpojumu nodrošināšanai 2023.gadā ir attēlots 3.8. attēlā

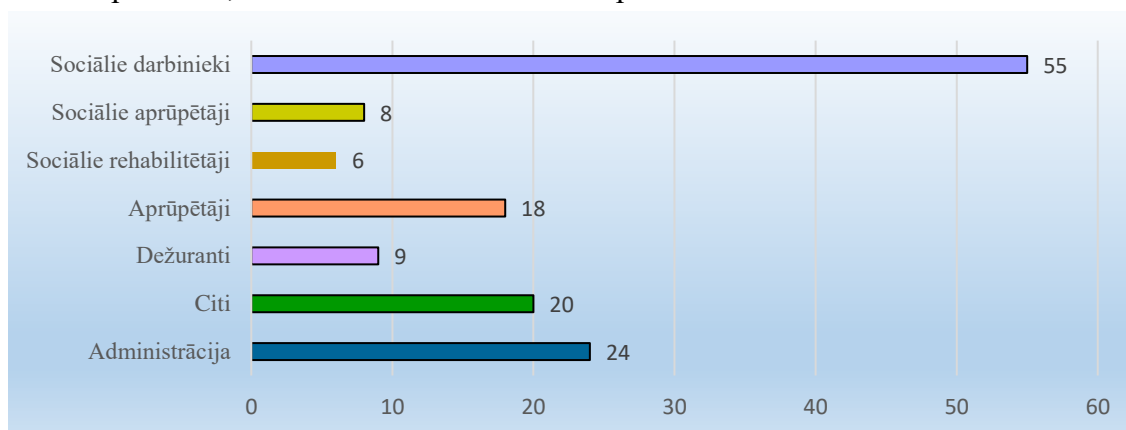

3.8. attēls. Finanšu izlietojums sociālo pakalpojumu nodrošināšanai 2023.gadā EUR, %

Tukuma novada sociālajā dienestā pārskata periodā ir nodarbināti 140 darbinieki.

3.9. attēlā ir parādīts iestādes darbinieku skaita sadalījums pēc funkcijām 2023. gadā. Kā redzams, dominējoši iestādē ir nodarbināti sociālie darbinieki, sociālie aprūpētāji un sociālie rehabilitētāji, aprūpētāji un dežuranti. Zem sadaļas “Citi” ir uzskatīti Sociālo pakalpojumu dienas centru, patversmju, grupu māju un grupu dzīvokļu, kopienas centru pakalpojumos ir iesaistīts arī cits personāls – fizioterapeiti, interešu pulciņa audzinātāji kopienas centros, klientu apkalpošanas speciālisti, ielu darbinieks un tehniskais personāls.

3.9.attēls Darbinieku skaita sadalījums 2023.gadā

Bāriņtiesa

Bāriņtiesa ir pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kas prioritāri nodrošina bērnu un aizgādībā esošu personu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību, savā darbībā pamatojas uz normatīvajiem aktiem, publisko tiesību principiem un Tukuma novada pašvaldības 29.09.2021. apstiprināto Tukuma novada bāriņtiesas nolikumu.

Bāriņtiesas kompetencē ir nodrošināt:

- bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu,
- bez vecāku gādības palikušam bērnam ārpusģimenes aprūpi (audžuģimene, aizbildnība, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija)
- jautājumu risināšanu saistībā ar adopciju,
- aizgādņa iecelšanu un atbrīvošanu no aizgādņa pienākumu pildīšanas.
- bērna personisko interešu aizstāvību attiecībās ar vecākiem, aizbildņiem un citām personām,
- domstarpību izšķiršanu,
- bērna mantisko interešu aizsardzību.

Bāriņtiesas darbinieki

Bāriņtiesas priekšsēdētāja, 4 bāriņtiesas priekšsēdētājas vietnieces, 9 bāriņtiesas locekles, 3 juristes, 1 jurista palīdzē, 3 lietvedes.

Dokumentu aprīte

2023.gadā saņemti- 4665 dokumenti, nosūtīti 5870 dokumenti, 338 iesniegumi

Aktīvās un ierosinātās lietas

Kopējais aktīvo lietu skaits - 607

2023. gadā ierosināto lietu skaits- 199

Pieņemtie lēmumi un lēmumu pārsūdzība

Pieņemto lēmumu skaits 2023.gadā – 418 lēmumi, 22 vienpersoniskie lēmumi, 2 vienpersoniskie lēmumi par ārkārtas aizbildnības nodibināšanu Ukrainas bērniem.

Pārsūdzēti 5 lēmumi (ar tiesas spriedumu 1 lēmums atstāts spēkā 4 vēl nav izskatīti)

Aizgādības lietas (106 aktīvas lietas)

Bāriņtiesa lemj par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, ja:

- 1) ir faktiski šķēršļi, kas liedz vecākam iespēju aprūpēt bērnu;*
- 2) bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos vecāka vainas dēļ (vecāka apzinātas rīcības vai nolaidības dēļ);*
- 3) vecāks ļaunprātīgi izmanto savas tiesības vai nenodrošina bērna aprūpi un uzraudzību;*
- 4) vecāks ir devis piekrišanu bērna adopcijai, izņemot gadījumu, kad viņš kā laulātais ir devis piekrišanu tam, ka bērnu adoptē otrs laulātais;*
- 5) konstatēta vecāka vardarbība pret bērnu vai ir pamatotas aizdomas par vecāka vardarbību pret bērnu.*

Pārtrauktās aizgādības tiesības vecākam atjauno, ja bāriņtiesa atzīst, ka nepastāv pārtraukšanas apstākļi. Ja gada laikā no aizgādības tiesību pārtraukšanas nav iespējams tās atjaunot, bāriņtiesa lemj par prasības celšanu tiesā aizgādības tiesību atņemšanai.

Pārskata gadā 38 vecākam pārtrauktas viena bērnu aizgādības tiesības (16 mātēm un 22 tēviem). 2 mātēm aizgādības tiesības pārtrauktas atkārtoti. Aizgādības tiesības pārtrauktas pār 56 bērniem. 15 vecākiem pārtrauktās aizgādības tiesības atjaunotas (4 mātēm un 11 tēviem). Aizgādības tiesības atjaunotas pār 17 bērniem.

Bāriņtiesa nolēmusi celt prasību tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu 19 vecākam (8 mātēm un 11 tēviem).

2023.gadā ar tiesas spriedumu aizgādības tiesības ir atņemtas 12 vecākiem (4 mātēm un 8 tēviem) pār 15 bērniem.

Nevienam vecākam nav atjaunotas atņemtās aizgādības tiesības.

Ārpusģimenes aprūpe

Ārpusģimenes aprūpi bērnam nodrošina aizbildnis, audžuģimene vai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija. Bērnam primāri tiek nodrošināta iespēja augt pie aizbildņa vai audžuģimenē. Bērnam primāri tiek nodrošināta iespēja augt pie aizbildņa vai audžuģimenē.

2023.gada 31.decembrī ārpusģimenes aprūpe ir nodrošināta 202 novada bērniem, no tiem 148 nodibināta aizbildnība un iecelti aizbildņi, 45 – ievietoti audžuģimenēs un 9 bērni atrodas ilgstošās bērnu aprūpes iestādēs.

2023.gadā bāriņtiesa pieņēmusi lēmumus par 42 bērnu ārpusģimenes aprūpi no kuriem:

- 2 bērnu vecāki ir miruši,
- 40 bērnu vecākiem pārtrauktas aizgādības tiesības,
- 15 bērni ievietoti audžuģimenēs, 26 bērniem nodibināta aizbildnība, 1 bērns nodrošināts ar ilgstoši sociālās aprūpes iestādi.

Aizbildnība (111 aktīvas lietas)

Bāriņtiesa lemj par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu bez vecāku gādības palikušam bērnam.

Bāriņtiesa raugās, lai par aizbildni iecēlamajai personai būtu aizbildņa pienākumu pildīšanai nepieciešamās spējas un īpašības.

Bāriņtiesa pastāvīgi uzrauga aizbildņu rīcību bērna personisko un mantisko tiesību un interešu nodrošināšanā:

Bāriņtiesa lemj par aizbildņa atcelšanu, ja konstatēta bērna interesēm neizdevīga aizbildņa darbība, vai atlaišanu no aizbildņa pienākumu pildīšanas Civillikumā paredzētajos gadījumos.

Aizbildnis saņem valsts sociālo pabalstu katrā aizbildnībā esošā bērna uzturam, ģimenes valsts pabalstu par bērnu un atlīdzību par aizbildņa pienākumu pildīšanu, kas nav atkarīga no aizbildnībā esošo bērnu skaita.

Kopējais aizbildņu skaits novadā -112 no kuriem 54-vecvecāki, 28- citi tuvi radnieki, 30 –citas personas)

2023.gadā 13 personas ieceltas par 25 bērnu aizbildņiem, ja bērnam nodibināta aizbildnība pirmreizēji. 19 personas atlaistas no aizbildņu pienākumu pildīšanas

Audžuģimenes (132 aktīvas lietas)

Audžuģimene uzņemas bez vecāku gādības palikušu bērnu aprūpi līdz laikam, kamēr bērns var atgriezties savā ģimenē vai tiek adoptēts, vai tiek nodibināta aizbildnība.

Uz audžuģimenes statusa piešķiršanu var pretendēt laulātie (vai persona) vecumā no 25 līdz 60 gadiem (var būt izņēmumi bērnu interesēs), iesniedzot iesniegumu par audžuģimenes statusa piešķiršanu, ģimenes ārsta izziņu par veselības stāvokli, psihologa un narkologa atzinumu. Audžuģimenēm valsts nodrošina bezmaksas apmācības un tās saņem noteiktu atlīdzību par audžuģimenes pienākumu veikšanu, pabalstu bērna uzturam, apģērba un mīkstā inventāra iegādei.

Bāriņtiesa lemj par:

1. ģimenes vai personas piemērotību audžuģimenes pienākumu veikšanai;
2. audžuģimenes statusa piešķiršanu;
3. bērna ievietošanu audžuģimenē vai uzturēšanās izbeigšanu tajā.

Bāriņtiesa lemj par audžuģimenes statusa atņemšanu, ja bāriņtiesa konstatē, ka audžuģimene nepilda audžuģimenes pienākumus atbilstoši bērna interesēm vai atsakās no audžuģimenes pienākumu pildīšanas.

Tukuma novadā ir 69 audžuģimenes. 2023.gadā audžuģimenes statuss piešķirts 3 ģimenēm, izbeigts 1 audžuģimenēm, 1 audžuģimenēm statuss atņemts (*audžuģimenes statusu bāriņtiesa atņem, ja konstatēti būtiski pārkāpumi bērnu aprūpē*). Novadā ir 9 audžuģimenes kurās nav ievietoti bērni, no tām 6 ģimenēm ir pamatots iemesls bērnu neuzņemšanai ģimenē.

Ilgstošas sociālās aprūpes iestādes (7 aktīvas lietas)

Bāriņtiesa lemj par bāreņa vai bez vecāku gādības palikuša bērna ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, ja ārpusģimenes aprūpi bērnam nav iespējams nodrošināt audžuģimenē vai pie aizbildņa. Bērna aprūpe audžuģimenē, aizbildņa ģimenē vai institūcijā iespējama pēc vecāku lūguma, ja viņi slimības dēļ nevar bērnu aprūpēt.

Bez vecāku gādības palikušiem bērniem vecumā līdz diviem gadiem un bērniem ar smagiem attīstības traucējumiem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas finansē no valsts budžeta, bērniem no divu gadu vecuma institūcijas pakalpojumus nodrošina katra pašvaldība.

Ārkārtas aizbildnība nepilngadīgajiem Ukrainas civiliedzīvotājiem

Ārkārtas aizbildnība nodibināta 2 Ukrainas bērniem.

Adopcija (14 aktīvas lietas)

Lai bērna attīstībai nodrošinātu ģimenisku vidi, tiek atbalstīta adopcija. Ārpusģimenes aprūpē esošo juridiski brīvo bērnu interesēs ir adopcija, ko apstiprina tiesa. Adopcijas rezultātā bērns kļūst par adoptētāju ģimenes locekli un iegūst šajā ģimenē dzimuša bērna tiesisko stāvokli.

Šobrīd Tukuma novadā ir 30 juridiski brīvi, adoptējami bērni vecumā no 4.-17.gadiem:

2023.gadā bāriņtiesa pieņēmusi 5 lēmumus par bērnu adopciju (2 audžuģimenē esoši bērni, 3 otra laulātā bērni)

Aizgādība (102 aktīvas lietas)

Aizgādību nodibina:

- *pār personām ar garīga rakstura vai citiem veselības traucējumiem, kuru rīcībspēju ierobežojusi tiesa;*
- *pār personām izlaidīgas vai izšķērdīgas dzīves dēļ vai pār personām, kuras alkohola vai citu apreibinošo vielu pārmērīgas lietošanas dēļ draud novest sevi vai savu ģimeni trūkumā vai nabadzībā un kuru rīcībspēju ierobežojusi tiesa;*
- *pār promesošu un pazudušu personu mantu;*
- *pār mantojuma masu;*
- *pār konkursa masu.*

Tukuma novadā 98 personām nodibināta aizgādība.

2023.gadā ar bāriņtiesas lēmumu 11 personām ar ierobežotu rīcībspēju iecelti aizgādņi. 5 personas ieceltas par aizgādņiem mantojumam.

2023.gadā bāriņtiesa pārskatījusi 41 aizgādības lietu, pēc personu rīcībspējas pārskatīšanas tiesā.

Notariālās darbības

Vieta	Notariālo darbību skaits	Iekasētā valsts nodeva (EUR)
Sēmes, Jaunsātu, Pūres, Zentenes pagasti	162	1495,41
Jaunpils, Viesatu pagasts	126	1200,24
Kandava, Kandavas, Zantes, Zemītes, Vānes, Cēres, Matkules pagasti	176	1924,37
Lestenes, Slampes, Džūkstes pagasti	132	1246,77
Engures, Smārdes, Lapmežciema pagasts	142	1322,18
Tumes. Degoles, Irlavas pagasts	329	2725,22

Bāriņtiesas dalība dažādu instanču tiesas sēdēs 2023.gadā:

Rajona tiesās – 147 tiesas sēdēs

Apgabaltiesās – 8 tiesas sēdēs

Administratīvajā rajona tiesā – 1 tiesas sēdēs

Visvairāk bija dalība lietās pēc tiesas pieprasījuma (dzīvesvieta, saskarsmes tiesības, atsevišķa aizgādība) un lietās par rīcībspējas apjoma ierobežojuma pārskatīšanu.

Pašvaldības policija

Tukuma novada pašvaldības policija ir iestādes “Pašvaldības administrācija” struktūrvienība, kas funkcionāli un organizatoriski ir pakļauta Pašvaldības izpilddirektoram un tiek finansēta no Pašvaldības līdzekļiem.

Pašvaldības policijas pamatuzdevums, savas kompetences robežās, ir sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšana, operatīva rīcība jebkura apdraudējuma gadījumā Tukuma novadā.

Pašvaldības policijas dežurējošā ekipāža un vienotais dispečerdienests, tālrunis 8881, veic izsaukumu pieņemšanu un apkalpošanu 24 stundu režīmā, tas ir, strādā visu diennakti, kā arī veic nepārtrauktu videonovērošanu.

Pašvaldības policijā strādā 35 darbinieki. Pašvaldības policijas rīcībā ir 8 ir operatīvie transportlīdzekļi, kvadracikls, motorlaiva un divi droni. Lielāku nozīmi kārtības uzturēšanā Tukuma novadā dod videonovērošanas, kas ietaupa laiku patruļdarbā un dod iespēju nekavējoties reaģēt un novērst pārkāpumus, it sevišķi vietās, kur novērota tīša vides objektu bojāšana vai atkritumu izmešana.

2023.gada Tukuma novada pašvaldības policijas apkopojums:

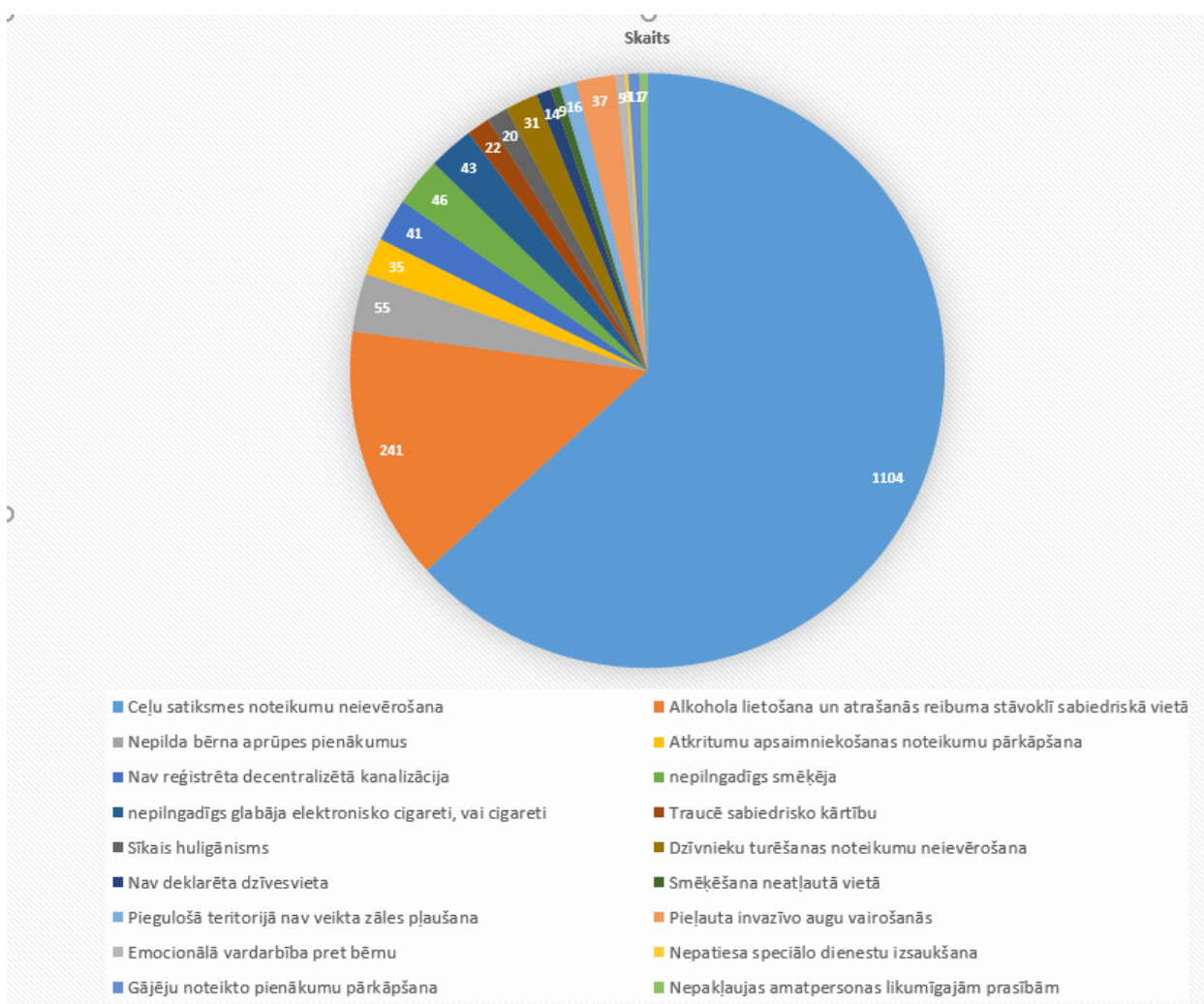
- Elektroniskajā notikumu žurnālā reģistrēti 4563 notikumi (izsaukumi, iesniegumi, pārkāpumi pēc amatpersonas iniciatīvas).
- Programmā Lietvaris reģistrēta dažāda veida korespondence (saņemtā, nosūtītā) ar dažādām valsts un pašvaldības institūcijām un fiziskām personām 2041.
- Uzsākti 819 administratīvā pārkāpuma procesi, no kuriem 445 procesos pieņemti gala lēmumi.
- Administratīvā pārkāpuma procesi, kas pārsūtīti pēc piekritības citām institūcijām (piem. Tukuma novada domes administratīvajai komisijai) 374.
- Pieņemti 1016 lēmumi par Ceļu satiksmes noteikumu – apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpumiem.
- Pieņemti 62 lēmumi par Ceļu satiksmes noteikumu – apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpumiem krasta kāpu aizsargjoslā.
- Ar mērķi novērst un atklāt pārkāpumus, tika veikti 56 profilaktisko pasākumu reidi.
- Pašvaldības policija 90 personas alkohola reibumā nogādāja Jelgavas pilsētas medicīniskajā atskurbtuvē.
- Pašvaldības policija 131 personu alkohola reibumā nogādāja Rīgā sociālajā centrā “Gaiziņš” atskurbšanai.
- Vienotā dispečerdienesta dežuranti, veicot video monitoringu, konstatējuši un nodevuši tālākajai rīcībai informāciju par 86 dažāda veida pārkāpumiem.
- Pēc pieprasījuma Valsts policijai izsniegti 48 videoieraksti ar pierādījuma nozīme dažādos administratīvos procesos un kriminālprocesos.
- Pieņemti 5 lēmumi par nošķiršanu un pagaidu aizsardzību pret vardarbību.
- Uzsāktas un uzraudzītas 57 audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu izpildes lietas.
- Nosūtītas 294 brīdinājuma vēstules iedzīvotājiem par to, ka nav noslēgti atkritumu izvešanas līgumi un aicināti tos noslēgt.
- Nosūtītas 436 brīdinājuma vēstules iedzīvotājiem par decentralizētās kanalizācijas sistēmas reģistrēšanu SIA "Tukuma ūdens".
- Nosūtīti 45 paziņojumi par invazīvās augu sugas (Sosnovska latvānis) nepieciešamo ierobežošanu.
- Uzsāktas 15 lietvedība “par transportlīdzekļa atzišanu par ilgstoši atstātu uz ceļa” (t.i. pamestās automašīna, vraki).
-

Raksturīgākie administratīvā pārkāpuma veidi, skaitļos:

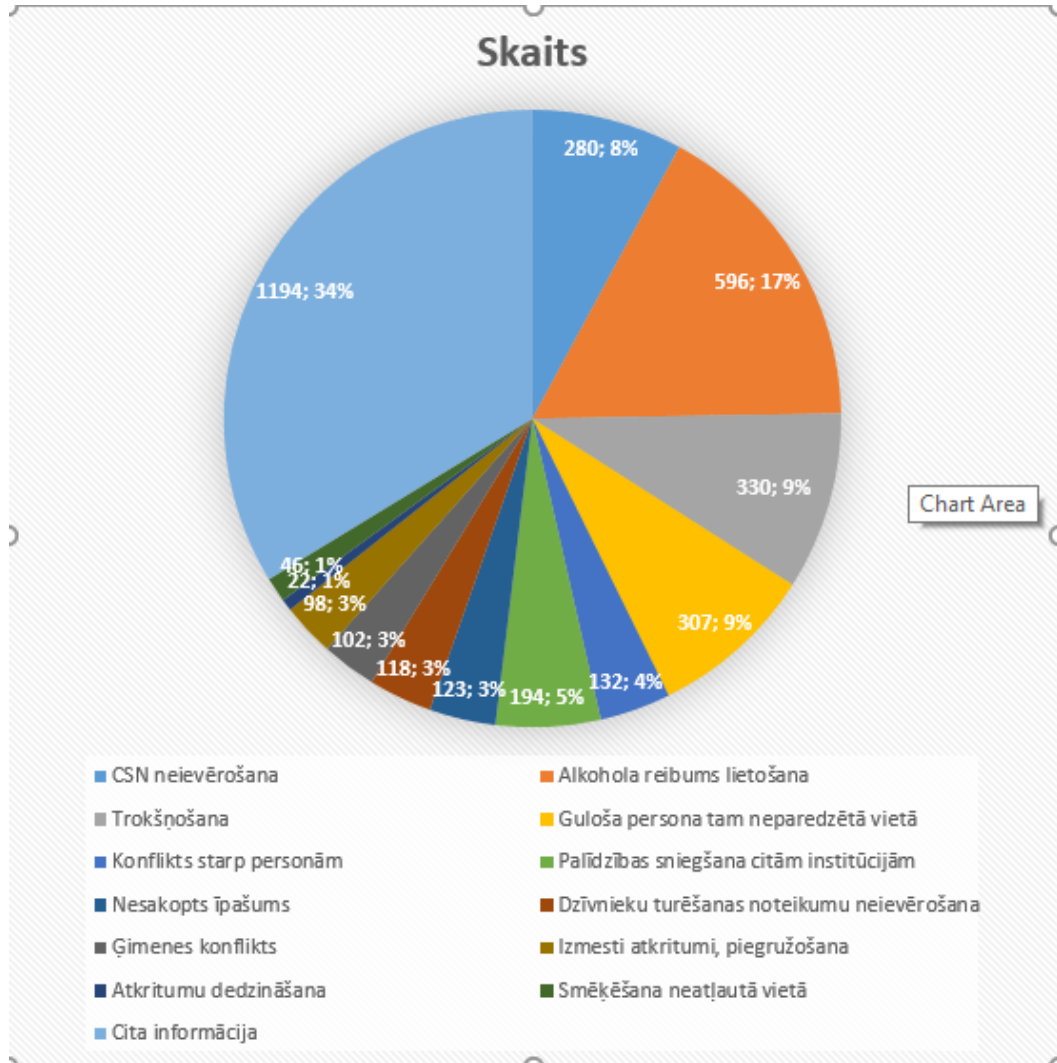
- Ceļu satiksmes noteikumu neievērošana - 1104
- Alkohola lietošana un atrašanās reibuma stāvoklī sabiedriskā vietā – 241

- Nepilda bērna aprūpes pienākumus – 55
- Atkritumu apsaimniekošanas noteikumu pārkāpšana – 35
- Nav reģistrēta decentralizētā kanalizācija – 41
- Nepilngadīgs smēķēja – 46
- Nepilngadīgs glabāja elektronisko cigareti, vai cigareti – 43
- Traucē sabiedrisko kārtību – 22
- Sīkais huligānisms – 20
- Dzīvnieku turēšanas noteikumu neievērošana – 31
- Nav deklarēta dzīvesvieta – 14
- Smēķēšana neatļautā vietā – 9
- Piegulošā teritorijā nav veikta zāles pļaušana – 16
- Pieļauta invazīvo augu vairošanās – 37
- Emocionālā vardarbība pret bērnu – 9
- Nepatiesa speciālo dienestu izsaukšanu – 3
- Gājēju noteikto pienākumu pārkāpšana – 11
- Nepakļāvās amatpersonu likumīgajām prasībām – 7

3.10.attēls. Administratīvie pārkāpumi

3.11.attēls. Raksturīgākie iedzīvotāju zvānu, izsaukumu veidi, kas reģistrēti 2023.gadā Elektroniskajā notikuma žurnālā

Uzņēmējdarbība

Tukuma novadā 2023. gadā reģistrēts 161 jauns uzņēmums, kas ir par 24 vairāk nekā gadu iepriekš. Šobrīd Tukuma novadā reģistrēti 4189 uzņēmumi, no kuriem 49,15% ir sabiedrības ar ierobežotu atbildību, bet vēl 34,69% - zemnieku saimniecības. Tukuma novadā reģistrēti arī 330 individuālie komersanti, 286 individuālie uzņēmumi, tāpat arī vairākas akciju sabiedrības, pilnsabiedrības, zvejnieku saimniecības un kooperatīvās sabiedrības, kā arī pa vienai ārvalsts filiālei, ģimenes uzņēmumam un filiālei.

3.14. tabula

Tukuma novadā reģistrēto uzņēmumu skaits uz 02.02.2024., Dati: Lursoft

Pilsēta/ pagasts	Reģistrēto uzņēmumu skaits
Cēres pag.	61
Degoles pag.	66
Dzūkstes pag.	162

Engures pag.	236
Irlavas pag.	139
Jaunpils pag.	186
Jaunsātu pag.	71
Kandava	193
Kandavas pag.	204
Lapmežciema pag.	233
Lestenes pag.	54
Matkules pag.	74
Pūres pag.	147
Sēmes pag.	135
Slampes pag.	196
Smārdes pag.	313
Tukums	1099
Tumes pag.	190
Vānes pag.	129
Viesatu pag.	35
Zantes pag.	91
Zemītes pag.	72
Zentenes pag.	103

Skaitliski visplašāk Tukuma novadā pārstāvētas dažādas lauksaimniecības apakšnozares – sākot ar graudaugu audzēšanu. Vēl TOP nozaru galvgalī Tukuma novadā atrodama arī mazumtirdzniecība, kravu pārvadājumi, būvniecība, sabiedriskā ēdināšana, nekustamo īpašumu joma, kā arī dažādu individuālo pakalpojumu sniegšana.

Populārākās uzņēmējdarbības nozares Tukuma novadā:

- Graudaugu (izņemot rīsu), pākšaugu un eļļas augu sēklu audzēšana;
- Piena lopkopība;
- Mazumtirdzniecība;
- Jauktā lauksaimniecība (augkopība un lopkopība);
- Citur neklasificēti individuālie pakalpojumi;
- Dārzeņu audzēšana;
- Kravu pārvadājumi pa autoceļiem;
- Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība;
- Restorānu un mobile ēdināšanas vietu pakalpojumi;
- Sava vai nomāta nekustamā īpašuma izīrešana un pārvaldīšana.

Tikmēr, raugoties pēc kopējā apgrozījuma, lielākā nozare Tukuma novadā 2022. gadā bijusi piena pārstrāde un siera ražošana, kas apgrozīja 104,88 milj. EUR. Šo apgrozījumu novadā aizpērn nodrošināja divi uzņēmumi – AS “Tukuma Piens” un AS “Jaunpils pienotava”.

Otra lielākā nozare pēc kopējā apgrozījuma 2022. gadā Tukuma novadā bijusi zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana. Lursoft dati rāda, ka šī nozare apvieno 40 novada teritorijā reģistrētus uzņēmumus, tiem aizpērn kopā apgrozot 56,64 milj. EUR.

Starp nozarēm ar lielāko apgrozījumu Tukuma novadā 2022. gadā ierindojušās arī vairākas lauksaimniecības apakšnozares un ražojošais sektors, piemēram, darba apgērbu ražošana, dārzeņu un augļu pārstrāde, lauksaimniecības dzīvnieku barības ražošana.

3.15. tabula

Lielākie Tukuma novadā reģistrētie uzņēmumi pēc apgrozījuma 2022. Gadā. Dati: Lursoft

Uzņēmums	Darbības veids (pēc NACE)	Apgrozījums, EUR	Apgrozījuma izmaiņas pret 2021, %
Tukuma Piens, Akciju sabiedrība	Piena pārstrāde un siera ražošana	76 561 185,00	16 %
TIMBEREX GROUP, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	Zāģēšana, ēvelēšana un impregnēšana	38 686 064,00	5%
Skonto Plan Ltd, SIA	Dzīvojamo un nedzīvojamo ēku būvniecība	36 995 698,00	-10 %
Jaunpils pienotava, Akciju sabiedrība	Piena pārstrāde un siera ražošana	28 319 283,00	46 %
Puratos Latvia, SIA	Cīta veida augļu un dārzeņu pārstrāde un konservēšana	22 476 991,00	-8 %
Vilomix Baltic, SIA	Lauksaimniecības dzīvnieku barības ražošana	18 956 268,00	-8 %
DEKŠŅI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	17 546 107,00	9 %
VĪTOLI AMI, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	Mazumtirdzniecība nespecializētajos veikalos, kuros galvenokārt pārdod pārtikas preces, dzērienus vai tabaku	13 453 039,00	13 %
CSK STEEL, SIA	Metāla konstrukciju un to sastāvdaļu ražošana	11 303 709,00	6 %
SNICKERS PRODUCTION, LATVIA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	Darba apgērbu ražošana	10 718 330,00	62 %
Lauksaimniecības pakalpojumu piensaimnieku kooperatīvā sabiedrība "RAIBAĻAS"	Lauksaimniecības izejvielu, dzīvu lopu, tekstilizejvielu un pusfabrikātu vairumtirdzniecības starpnieku darbība	8 386 310,00	15 %
Ceļu Emulsija-HL, SIA	Citur neklasificētu nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana	7 735 107,00	14 %
Tukuma slimnīca, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	Slimnīcu darbība	7 525 904,00	-1 %
UNDA, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	Zivju, vēzveidīgo un mīkstmiešu pārstrāde un konservēšana	7 392 555,00	16 %
DELTA LV, Akciju sabiedrība	Kravu pārvadājumi pa autoceļiem	7 366 072,00	24 %
TELMs, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	Elektroapgādes un telekomunikāciju sistēmu būvniecība	7 342 137,00	0 %

LINDSTROM PRODEM, SIA	Darba apģērbu ražošana	7 323 828,00	13 %
AMMZ pakalpojumi, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	Mežizstrāde	6 746 565,00	51 %
ZEParts, SIA	Automobiļu rezerves daļu un piederumu vairumtirdzniecība	6 081 746,00	65 %
MC, Sabiedrība ar ierobežotu atbildību	Degvielas mazumtirdzniecība degvielas uzpildes stacijās	5 971 860,00	24 %

Tukuma novadā reģistrēto uzņēmumu kopējais apgrozījums sastāda 751,2 milj./EUR, kas ir par 15,7% vairāk kā pērn, apgrozījums uz vienu uzņēmumu pieaudzis par 22,3% sasniedzot 31,9 tūkst./EUR. Kopējā peļņa 2022.gadā bijusi 46,9 milj./EUR, kas ir par 13,6% mazāk kā gadu iepriekš, toties vidējais peļņas rādītājs uz vienu uzņēmumu dubultojies un kopš 2018.gada audzis desmit reizes sasniedzot 344 EUR.

“Radi Tukuma novadam”

Turpinot iesākto tradīciju, pašvaldība jau devīto gadu pēc kārtas izsludināja grantu konkursu “Radi Tukuma novadam 2023”, ar mērķi atbalstīt iniciatīvas kas atbilst uzņēmējdarbības pamatprincipiem, nodrošina jaunu produktu un pakalpojumu radīšanu Tukuma novadā. Konkurss notika no 2023. gada 3. maija līdz 30. jūnijam un tika saņemti 15 (piecpadsmit) projektu pieteikumi. Pieteikumu vērtēšanai izveidotā komisija un pieaicinātie eksperti, rūpīgi izvērtējot katru projektu un uzklusot pretendentu prezentācijas, noteica desmit augstāk novērtētos projektus, kuriem tika rekomendēts un domes sēdē piešķirts finansējumu. Kopējā konkursā “Radi Tukuma novadam 2023” piešķirtā summa ir 26 839,00 EUR.

3.16. tabula

Granta “Radi Tukuma novadam 2023” saņēmēji, Dati: TNP

1. SIA “Kandavas vīna nams”
2. Mazuļu apģērbu zīmola “Ascetic kids clothing” Ziemassvētku kolekcija
3. Fitosaunas iegāde Dižpīlādžu pirtij
4. Meža maize
5. SIA “MT Events”
6. Bērnu virsapģērbu izgatavošana no softshell materiāla
7. SIA “the.collection limited”
8. SIA “Tukuma fizioterapijas centrs”
9. Tīmekļa vietnes “Vingro Tu” izveide
10. Attīstošas nodarbības siltajos graudos

2023.gada pirmajā ceturksnī pašvaldība godināja Tukuma novada uzņēmējus pasākumā “**Tukuma novada uzņēmējs 2022**” pasakoties par viņu veikumu un pasniedzot apbalvojumus 12 nominācijās.

3.12.attēls. Pasākums “Tukuma novada uzņēmējs 2022” Slampes kultūras pilī.

Jūnija sākumā pašvaldība sadarbībā ar LIAA Jūrmalas biznesa inkubatoru uzņēmējiem organizēja tīklošanās pasākumu “**Biznesa brokastis**”, lai runātu par aktualitātēm un iespējām novadā, ko sniedz citas sadarbības iestādes.

Turpinoties veiksmīgai sadarbībai ar Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru (LTRK) tika organizēts **Kurzemes biznesa forums** par tēmu “Industriālie parki reģionos”. Pasākuma tēma izvēlēta ņemot vērā pašvaldības ieceri attīstīt augsta līmeņa Tukuma novada industriālo parku blakus lidostai “Jūrmala”. Industriālais parks un tam apkārt esošās teritorijas un transporta infrastruktūra ir potenciāla vieta augstas attīstības industriālajam parkam. Lai šo ieceri īstenotu, pašvaldība ir izveidojusi darba grupu, kura izstrādā kopējo attīstības stratēģiju, detālplānojuma, arhitektūras un inženiertehniskos risinājumus, kā arī meklēs iespējas piesaistīt Eiropas struktūrfondu finansējumu augstas attīstības industriālā parka izveidei.

3.13.attēls. Pasākums “Kurzemes biznesa forums” Tukuma 2.vidusskolā.

Sadarbībā ar Kurzemes plānošanas reģionu un viņu īstenotu projektu “Uzņēmējdarbības atbalsta pasākumi Kurzemes plānošanas reģionā” Tukuma novada pašvaldībai bija iespēja piedalīties plašākajā pārtikas izstādē Baltijā “**Riga Food**”, kurā sevi popularizēja vairāki novada uzņēmēji.

Sadarbībā ar LIAA tika organizēts izziņoša kopstrādes diena “**Vietrade, Jaunais Eiropas Bauhaus, Tukums**” par Tukuma ekonomikas un uzņēmējdarbības stiprināšanu. Tās laikā bija iespējams gūt vērtīgu informāciju, smelties iedvesmu un kartēt reālas darbības uzņēmējdarbības attīstībai pilsētas kontekstā.

3.14.attēls. Kopstrādes diena “*Vietrade, Jaunais Eiropas Bauhaus, Tukums*” Tukuma novada Domē.

Tūrisms un zīmolvedība

Tūrisms un brīvā laika pavadīšana ir viena no nozarēm, kas veido Tukuma novada ekonomisko specializāciju. Pašvaldības darbība tūrismā kā teritorijas mārketingā ir vērsta uz Tukuma novada apmeklētāju skaita palielināšanu, apmeklējuma ilguma palielināšanu un uz atkārtotu apmeklējumu sekmēšanu. Pašvaldības uzdevums ir sekmēt novada uzņēmēju atbalstu un tūrisma produktu attīstību, radīt labvēlīgu vidi viesmīlības uzņēmumu darbībai, prasmīgi izmantojot mārketingu un zīmolvedību, piesaistīt novadam dažādas apmeklētāju mērķa grupas, tādējādi attīstīt gan tūrisma un viesmīlības, gan citu ar tām saistīto uzņēmējdarbības veidus.

Tukuma novada pašvaldības struktūrvienība - Tūrisma un mantojuma attīstības nodaļa darbojas 3 virzienos – tūrisms, kultūras mantojuma attīstība un saglabāšana un zīmolvedība Tukuma pilsētā un novadā, tā savā darbībā vadās pēc:

- pēc 2022.gada 30.martā pieņemtās “Tukuma novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.-2042.gadam” un “Tukuma novada Attīstības programmas 2022.-2028.gadam” Rīcības un investīciju plāna, turpinot realizēt stratēģijā noteiktos mērķus mārketinga, tūrisma piedāvājumu un produktu izveidē un tūrisma pakalpojumu sniedzēju darbības kvalitātes uzlabošanā;

- pēc “Tukuma zīmola iedzīvināšanas ģenerālplāna” 2022.-2025.gadam pozitīva pašvaldības tēla veidošanā, stiprināšanā un popularizēšanā.

Tūrisms

Lai atgrieztu Tukuma novadu un Tukuma tūrisma klasteri spēcīgāko Latvijas tūrisma galamērķu TOP 10 sarakstā, svarīgi strādāt gan pie atbilstošas infrastruktūras un tūrisma produktu un piedāvājumu izveides, gan pie teritorijas mārketinga aktivitātēm. Ņemot vērā 2023. gadā prognozēto eventuālo nozares attīstību, teritorijas mārketingam jāstrādā ne vien uz galamērķu tirgiem kopumā, bet obligāti veidojami nišu tūrisma piedāvājumi, uzrunājot īpaši mērķētas ceļotāju mērķa grupas: dabas un aktīvā tūrisma dalībnieki, ģimenes ar bērniem, “instagram” ceļotāji.

2023. gadā Tukuma novada tūrisma virzīšanai strādāts gan pie jaunu teritorijas piedāvājumu veidošanas, gan pie to virzīšanas. Strādāts mārketingā ir gan patstāvīgi, gan kopīgi ar biedrību “Kurzemes tūrisma asociācija”, veidojot kopīgus tūrisma materiālus un realizējot kopīgus mārketinga pasākumus, lai Kurzemes un Tukuma novada tūrisma piedāvājums būtu atpazīstams tūrisma galamērķis kā vietējā – Latvijas, tā arī starptautiskajā tūrisma tirgū. Starp nozīmīgākajiem novada tūrisma mārketinga pasākumiem un darbiem minami:

- Dabas tūrisma: atjaunota – papildināta un izdota poligrāfiski dabas tūrisma piedāvājuma brošūra “Dabas tūrisms. Tukums un apkārtnē” (4 valodas – LV, RU, EN, LT, 9000 eks.) un elektroniski (vēl 2 valodās – EE un EN);

3.15.attēls. Brošūra “Dabas tūrisms. Tukums un apkārtnē” – vāks un atvērums

- Piedāvājumos ģimenēm ar bērniem ar bērniem: papildināta un izdota poligrāfiski un arī elektroniski piedāvājuma brošūra “Ģimenēm ar bērniem. Tukums un apkārtnē” (5 valodas, 10000 eks.);

3.16.attēls. Brošūra “Ģimenēm ar bērniem. Tukums un apkārtnē” – vāks un atvērums

- Gastronomiskajā tūrismā: noorganizēta akcija “Mājas kafējnicu dienas Kurzemes pievārtē 2023” 16.-17.09.2023. visā novada teritorijā, kurā iekļāvās 26 piedāvājumi; izdota brošūra “Mājas kafējnicas Kurzemes pievārtē 2023. Izgaršo rudeni Tukuma pusē” (1 valoda, 3000 eks.), kā arī informācijas flaijeri (lidlapa) vairākās valodās, kas izplatīti starptautiskajās tūrisma izstādēs 2023. gada janvārī - martā;

3.17. attēls. Akcijas “Mājas kafējnicu dienas Kurzemes pievārtē 2023” brošūra – vāks un atvērums

- Sagatavota un izdota poligrāfiski Tukuma pilsētas karte (vienas dienas lietošanai) (3 valodas – LV, EN, RU, 6000 eks.), kā arī elektroniski;

3.18. attēls. Tukuma pilsētas karte (1.puse)

- 2022. gadā radušos jauno tūrisma piedāvājumu un objektu popularizēšanai sagatavots un ar poligrāfiski izgatavots un izplatīts apkopojums “Ko jaunu darīt Tukuma pusē”, apkopojot un izplatot informāciju arī par 2023. gada lielākajiem novada kultūras un sporta pasākumiem (1 valodā - LV, 2000 eks.);

Rožu svētki TUKUMĀ

SAPNIS PAR ROZI Tukumam 21.-23.jūlijs, 2023

PROGRAMMA

Svētku patronese – Tukuma Goda pilsone, dzejniece **Māra Zāļīte**

Svētku Goda saimniece – floriste **Anita Stikāne**

Svētku Goda viesi – **Daļa un Bruno Trubiņi**

PAR ROŽU SVĒTKIEM TUKUMĀ

Rožu svētki radās 2008. gadā pēc tukumnieces, floristes Anitas Stikānes ieceres sadarbībā ar Tukuma pilsētas Kultūras nama vadītāju Daci Lebedu. Svētki ar katru gadu kļuvuši ievērojamāki, taču nemainīga palikusi svētku tradīcija – veidot rožu vainagu. Cik apjomīgs tas ir bijis?

2008. gads – pirmie svētki, kuros tiek izveidots pirmais rožu vainags no 3700 ziediem

2010. gads – otrie svētki, kuros vainagā ievietoti 4539 ziedi

2012. gads – trešie svētki ar moto “Rožu kāzas”. Lielajā vainagā ievietotas 5116 rozes

2014. gads – ceturtie svētki, kuros vainagu veido 5150 rožu ziedi

2016. gads – piektie rožu svētki, kad rožu vainagu veido 6036 ziedi

2018. gads – sestie svētki, kas veltīti Latvijas simtgadei, izveidojot rožu vainagu ar ziedaina Latvijas karoga lentu pār to. Vainagā ievietoti 5935 ziedi

2021. gads – septītie rožu svētki, kad izveidots līdz šim lielākais vainags ar 6040 ziediem visās dzintara krāsās

Ja gribas baudīt svētku atmosfēru un piedalīties lielākā rožu vainaga veidošanā, gaidām ciemos Rožu svētkos Tukumā 21. - 23. jūlijā!

Esī viens no mums, kas veido lielāko rožu vainagu Latvijā un pasaulē!

3.21.attēls. Rožu svētku programmas vāks un atvēruma viena lapa

Atzīmējot novadnieka un dzejnieka Imanta Ziedoņa 90 gadu jubileju, realizētas vairākas aktivitātes, piesaistot Kultūras ministrijas finansējumu 90 000 EUR apmērā. Viena no aktivitātēm ir īpaša Ziedoņa vilciena sastāva izveide sadarbībā ar AS “Pasažieru vilciens”, kas no 2023. gada aprīļa beigām kursē pa visām elektrovilcienu līnijām ar īpašu noformējumu.

3.22.attēls. Ziedoņa vilciena sastāva iekšskats

Sadarbībā ar Tukuma bibliotēku izveidota ceļojošā izstāde “Ziedonis un Tukums”.

3.23.attēls. Izstādes “Ziedonis un Tukums” 3 planšetes

Zīmolvedība

Saistībā ar novada simboliku un zīmolvedību, 2022. gada decembrī sagatavoti un pirmo reizi skatīti, kā arī pēc tam līdz 2024. gada 5. janvārim sabiedrības apspriešanai nodoti saistošie noteikumi “Par Tukuma novada simboliku” – ģerboņiem, karogiem, zīmoliem – preču markām un himnām, kas papildināti ar vēl vienu logotipu – Lapmežciema pagasta zīmolu “Jūrciemī”. Pārskatīti un sabiedrības apspriešanai līdz 2024. gada 5. janvārim nodoti arī saistošie noteikumi “Par ielu, laukumu, ēku nosaukumu un telpu grupu numuru zīmju, un norāžu izvietojanas kārtību Tukuma novadā” un saistošie noteikumi “Par reklāmas, izkārtņu un citu informatīvo materiālu izvietojanu publiskās vietās Tukuma novadā”.

Saistībā ar pašvaldības oficiālo simboli 2023. gada nogalē noslēgts līgums par 12 pagastu ģerboņu izstrādi 2024.-2025. gadā. Ģerboņu izstrādē plaši tiks iesaistīta vietējā sabiedrība, aicinot to sākotnēji izteikties gan par idejām, ar kādiem simboliem tiem asociējas viņu dzīves vietas un kādi būtu stāsti, par kuriem būtu ģerboņiem jāvēstī, kā arī pēc tam – izteikties par sagatavotajām skicēm un idejām topošajiem ģerboņiem.

Pilsētas noformējuma realizācijā uz Ziemassvētkiem pilsētas vidū uzstādītas un rotātas 3 eglītes, simboliski noslēdzot 2023. gadu, kas Tukumam bijis nozīmīgs ar 770 gadu jubileju, kopš pilsētas vārds minēts vēstures dokumentos. Kā īpašs pilsētvides elements izveidots un uzstādīts Brīvības laukumā vides objekts – izgaismoti burti TUKUMS.

3.24.attēls. Vides objekts – izgaismotie buti TUKUMS

2023. gadā pēc aktualizētā zīmolveidības ieviešanas plāna “Uz Tukumu pēc smukuma” 2022.-2027. gadam izstrādes, aktīvi strādāts ar Tukuma novada pašvaldības speciālistiem un deputātiem pie plāna sadaļas “Smukums pilsētvidē”, lai kopīgi nākotnē veidotu sakoptāku pilsētvidi un atjaunotu vecpilsētu.

Kultūrvēsturiskais mantojums

No 2023. gada 1. augusta Tūrisma un mantojuma attīstības nodaļai piešķirta jauna štata vieta – arhitekts, kura uzdevums ir Tukuma un Kandavas pilsētu vēsturisko centru, kā arī novada kultūras (arhitektūras) pieminekļu saglabāšanas jautājumu risināšana, tādējādi uzsākot mērķtiecīgāku pašvaldības darbu kultūras pieminekļu saglabāšanas un attīstības jomā.

Sadarbībā gan ar SIA “AIG”, gan arhitektu Artūru Lapiņu veikta Tukuma vecpilsētas papildus izpēte, fiksējot tās vēsturiskās apbūves, būvapjomu un būvelementu izpēti un fiksāciju, kā arī vēsturiskās apbūves elementu – jumti, izbūvju, dūmeņu, logu un slēģu, marķīžu un skatlogu, durvju, kāpņu un ieejas lieveņu pakāpienu, kā arī verandu un žogu un vārtu tipoloģijas izpēti. Rezultātā iegūts ir pētījuma materiāls, lai sagatavotu nelielu praktisko rokasgrāmatu sabiedrības informēšanai par vērtīgajām būvdetaļām un elementiem Tukuma vecpilsētā.

3.25.attēls. Ieskats izpētes materiālā par Tukuma pilsētvides ainavām

Ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu Tukuma vecpilsētā veikts vēl viens izpētes darbs – dārza lapenes Mākslas muzeja Tukumā, Harmonijas ielā 7 izpēte – apsekošana un digitāla uzmērīšana, sagatavojot gan lapenes rasējumus, ieskaitot trūkstošās detaļas), gan tās glābšanas programmu un aptuvenās izmaksas nepieciešamo darbu veikšanai.

Sadarbībā ar Attīstības nodaļu un vietējo sabiedrību uzsākta idejas attīstīšana par Tukuma pilsētas (un novada) Restaurācijas un informācijas centra izveidi, par atrašanās vietu izvēloties pašvaldībai piederošo īpašuma daļu Tukumā, Lielā ielā 2. Objektā 2024. gadā veicami pārbūves un rekonstrukcijas darbi, lai telpas sakārtotu un pielāgotu centra vajadzībām.

2023. gada rudenī nodaļas arhitekts aktīvi iesaistījies jautājumu risināšanā Jaunpils pils un muižas kompleksa sakārtošanai pēc 7. augusta vētras, kas nodarīja postījumus vairākos Tukuma novada pagastos. Vairāku mēnešu laikā notikušas aktīvas diskusijas gan ar pils apsaimniekotājiem, gan Nacionālo Kultūras mantojuma pārvaldi, Valsts Būvniecības kontroles biroju, apdrošināšanas kompāniju un potenciālajiem remontdarbu veicējiem, lai decembrī uzsāktu remontdarbus. Kopumā pils atjaunošanai plānots izlietot 905 tūkstošus eiro, no kuriem

450 tūkstošus sedz apdrošinātāji, savukārt atlikušo summu sedz Tukuma novada pašvaldība, ietverot arī valsts atbalstu lielgraudu krusas bojājumu novēršanai, kā arī ziedotāju naudu.

Muzeji

Pārskata periodā Tukuma muzejs veicis visas pamatfunkcijas pilnā apjomā atbilstoši Tukuma novada Domes apstiprinātajam Tukuma muzeja Nolikumam, Tukuma muzeja darbības stratēģijai 2018.–2023. gadam, reģionāla muzeja statusam.

Krājuma saglabāšanas funkcija ir galvenā pamatfunkcija un muzeja darba prioritāte. 2023. gada 31. decembrī Tukuma muzeja krājumā pavisam bija 98 963 priekšmeti, no tiem 74 267 uzskaitīti pamatkrājumā. Pārskata periodā krājums papildināts ar 649 priekšmetiem, no tiem: 157 dāvinājumi, 192 pirkumi, 300 iekļauti ar direktora rīkojumu.

Nacionālajā muzeju kopkatalogā (NMKK) 2023. gadā ievadīti metadati par 2721 priekšmetiem. Kopumā NMKK pieejami metadati par 26 637 Tukuma muzeja priekšmetiem jeb 26,9 % no visa krājuma. Metadati par 236 Tukuma muzeja priekšmetiem ir pieejami arī Eiropas bibliotēku datu bāzē www.europeana.com, par 1313 muzeja priekšmetiem muzeju kolekcijas tīklā www.meandrs.lv, par UNESCO Programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistra nominācijas “Sibīrijā rakstītās vēstules uz bērza tāss” priekšmetiem – Pasaules digitālajā bibliotēkā: www.wdl.org.

Pārskata periodā pavisam izmantoti 10604 krājuma priekšmeti jeb 10,7% no visa krājuma. Ekspozīcijās 3262 priekšmeti, t.sk.: 2 395 pastāvīgajās ekspozīcijās, 825 muzeja izstādēs. Citām institūcijām uz laiku deponēti 155 priekšmeti. Pētniecībā izmantoti 4 167, digitālo attēlu izgatavošanai – 2 956 priekšmeti. Muzejpedagoģiskajās programmās izmantoti 64 priekšmeti. Sagatavojot ekspozīcijai veikta 204 priekšmetu konservācija un 44 priekšmetu restaurācija. Kopumā krājuma priekšmetu kopējā vērtība 2023. gadā ir palielinājusies par 21 913,43 EUR. Grāmatvedības uzskaitē uzņemti pavisam 98 963 priekšmeti par kopējo summu 2 352 926,17 EUR.

Restauratore Līga Veldze piedalījās ar stenda referātu 13. Baltijas valstu restauratoru triennālē. Viņa prezentēja restaurēto Tukuma muzeja krājuma priekšmetu – reti sastopamu katoļu liturģiju grāmatu “MISSALE ROMANUM”, ko izdevis “Balthasar ab Egmond”, Ķelnē (1695).

Pētnieciskās funkcijas nodrošināšanai krājuma priekšmetu zinātniskā izpēte tiek veikta jau reģistrējot priekšmetu, lai fiksētu un uzkrātu iespējami pilnīgāku informāciju. Pavisam sagatavotas 363 priekšmetu zinātniskās kartītes, papildinātas – 457. Sagatavoti 38 pētījumi izstāžu, pasākumu un muzejpedagoģisko programmu vajadzībām, kā arī raksti muzeja pētnieciskā darba rezultātu pieejamības veicināšanai. Publicēti 10 zinātniskie raksti. Pētījumi prezentēti 3 starptautiskās konferencēs Latvijā un Francijā.

Tukuma muzejs sagatavojis un izdevis divus katalogus: “Tukuma novada tautastērpi. Dziesmu un Deju svētkiem 150” (autoru kolektīvs) un “Sibīrijas vēstules / Сибирские письма / Letters from Siberia / Lettres de Siberie” (autore A. Ozola).

Tukuma muzejs ir nominācijas “Vēstules no Gulaga uz bērza tāss. 1940–1965” pieteicējs UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskajam reģistram, kas ietver pavisam 148 vēstules uz bērza tāss, kas glabājas 31 atmiņas institūcijā Igaunijā, Latvijā, Lietuvā, Polijā,

Ukrainā. Pieteikums sagatavots sadarbībā ar šo valstu UNESCO nacionālajām komisijām un vadošajām atmiņas institūcijām, kuru interešu lokā ir īpašais dokumentārais mantojums.

Tukuma muzejs sagatavoja un novadīja vēsturnieku un arheologu lasījumus svinīgajā Tukuma novada domes sēdē Durbes pilī, kas bija veltīta 770. gadienai kopš dokumentos minēts Tukuma nosaukums.

Komunikācijas funkcija muzejā ietver gan izstāžu un ekspozīciju, gan izglītojošo darbu, gan sabiedrības informēšanu. Funkcija realizēta plānotajā apjomā. 2023. gadā Tukuma muzeja teritoriālās struktūrvienības vidēji bija atvērtas apmeklētājiem 286 dienas. Tukuma muzejs pavisam piedāvāja 23 pastāvīgās ekspozīcijas, tai skaitā, 4 digitālās ekspozīcijas: “Vēstules nākamībai” un “Savējo stāsti, ne svešo” Tukuma Pils tornī, vides objektā “Vārti no pagātnes uz nākotni” Brīvības laukumā, “Tukuma muzejs cauri laikiem” Tukuma Mākslas muzejā un “Latvijas vēstures līkloču modelis” Pastariņa muzejā. Apmeklētājiem bija pieejamas 5 brīvdabas ekspozīcijas – 2 Durbes pils kompleksā, 1 Pastariņa muzejā, 1 Džūkstes Pasaku muzeja teritorijā, kā arī Tukuma Mākslas muzeja ekspozīcija Tukuma vecpilsētā.

Tukuma muzejā bija skatāmas 38 izstādes, no tām 30 atklātas pārskata periodā. Ārpus muzeja pārskata periodā bija skatāmas 3 Tukuma muzeja sagatavotas izstādes par vēstuli uz bērza tāss tēmu. Viena izstāde kopš 2022. gada skatāma Likteņdārza Saieta namā Koknesē, divas izstādes eksponētas Francijā: “Sibīrijas vēstules” bija skatāma Strasbūras Nacionālajā universitātes bibliotēkā Latvijas prezidentūras laikā Eiropas Padomes Ministru komitejā un “Sibīrijas vēstules. Nepieciešamība rakstīt” – Marcevolas prioritājā. Tukuma Mākslas muzeja izstāde “Daba un gadījums”, kas bija veltīta gleznotāja Anša Artuma 115. jubilejai, nominēta Latvijas sabiedrisko mediju gada balvai kultūrā “Kilograms kultūras 2023” rudens balsojumā.

3.26.attēls. Tukuma muzeja izstāde “Sibīrijas vēstules” Francijā, Strasbūras universitātes nacionālajā bibliotēkā

Tukuma muzejs ir reģistrēts LR Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības iestāžu reģistrā. 2023. gadā atbilstoši normatīvo aktu regulējumam mainīts tā statuss uz Profesionālās tālākizglītības centrs “Tukuma muzejs”. 2023. gadā izstrādāta un īstenota vizuālās mākslas pedagogu pilnveides programma “Mozaīkas mākslas un dizaina principu pielietojums mūsdienu vizuālās mākslas pedagogijā un radošuma attīstīšanā”, ko apguva 22 dalībnieki no Tukuma novada. Tiešsaistē īstenota pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programma: “No

antīkās pasaules līdz modernismam mākslā stāstos un attēlos” (5 nodarbību cikls, 16 h), ko apguva 30 vispārīzglītojošo skolu mākslas pedagogi. Sadarbībā ar Latvijas Nacionālo arhīvu sagatavota un īstenota profesionālās kompetences pilnveides programma “Vēstules uz bērza tāss: saglabāšanas un eksponēšanas specifika” (8 h), ko apguva 20 muzeju darbinieki, tostarp restauratori. Sadarbībā ar Baltijas muzeoloģijas veicināšanas un Olaines vēstures muzeju sagatavots un novadīts ikgadējais vasaras seminārs “Ceļojums laikā – pieeja un metode muzejpedagoģijā” Latvijas muzejpedagu grupai “Nedarbnīca”, kurā piedalījās 48 dalībnieki.

Kopējais Tukuma muzeja apmeklētāju skaits 2023. gadā bija 44 416, kas ir teju par 10 % vairāk nekā iepriekšējā gadā. Individuālie apmeklējumi (24 737 interesenti) veido vairāk nekā pusi no kopējā apmeklējumu skaita. Otrā lielākā apmeklējumu grupa bija skolēni (6 914 apmeklētāji), kas piedalījušies muzejpedagoģiskajās programmās iniciatīvas “Latvijas skolas soma” ietvaros un tematiskajās ekskursijās. Teju četras reizes ir palielinājies arī muzejos novadīto ekskursiju skaits –

pavisam kopā 233 ekskursijas. No visām piedāvājumā esošajām 24 muzejpedagoģiskajām programmām, pieprasītas bija 16 un tās norisinājās 193 reizes. Tajās piedalījās pavisam 4 936 skolēnu, kas attiecībā pret iepriekšējo periodu ir par 114 mazāk.

2023. gadā Tukuma muzeja komunikācijas nodaļa un teritoriālo struktūrvienību vadītāji aktīvi izmantoja sociālos tīklus sabiedrības informēšanai par muzeja aktualitātēm, veicot vismaz 253 ierakstus 7 teritoriālo struktūrvienību Facebook lapās un vismaz 48 ierakstus un video Instagram profilā. Par Tukuma muzeja aktivitātēm pašvaldības izdevumā „Tukuma Novada Vēstis” un reģionālajā laikrakstā “Neatkarīgās Tukuma Ziņas” pavisam publicēti 40 raksti, zināms, ka izskanējuši 2 sižeti Latvijas Radio, 9 video sižeti demonstrēti Latvijas televīzijā. Realizēta Starptautiskās Muzeju nakts kampaņa, kas struktūrvienībām piesaistīja 4850 apmeklētājus.

Starptautiskā darbība. Tukuma muzejs ir Starptautiskās Muzeju Padomes (ICOM) institucionālais biedrs. Tukuma muzejs darbojas Baltijas piļu un muzeju asociācijā, pārstāvot Durbes pili (kopš 2016) un Tukuma Pils torni (kopš 2023). Tukuma muzejs darbojas kultūrvēsturiskās vides izglītības organizācijā “Bridging Ages International” un pārstāv Latviju tās valdē. Tukuma muzeja pārstāvji 2023. gadā klātienē piedalījās Baltijas jūras reģiona piļu muzeju asociācijas valdes sēdēs un gadskārtējā konferencē Bauskā un Rundālē, Latvijā. Tiešsaistē Tukuma muzeja pārstāvis piedalījies Bridging Ages International valdes sēdēs un ģenerālajā asamblejā. Lai pilnveidotu darbinieku profesionālās kompetences, Tukuma muzejs darbojas arī Latvijas muzeju biedrībā un Latvijas piļu un muižu asociācijā.

Finanses. Tukuma muzeja ieņēmumi pārskata periodā bija 1 227 855 EUR jeb par 45,8 % vairāk nekā 2022. gadā. Tukuma novada pašvaldības finansējums bija 1 058 254 EUR jeb par 46 % vairāk nekā 2022. gadā. Palielinājušies arī Muzeja ieņēmumi: no biļešu realizācijas ieņēmumi bija 17 226 EUR jeb par 11,6 % vairāk nekā iepriekšējā gadā; no maksas pakalpojumiem –92 270 EUR jeb par 8,1 % vairāk nekā iepriekšējā gadā. No kopējā Tukuma muzeja 2023. gada budžeta 86.1% veidoja pašvaldības dotācijas, 10.1% – ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un 3.8 % piesaistītais finansējums.

Finansējums piesaistīts no VKKF Kultūras mantojuma nozares, Vēsturisko zemju Kurzemes kultūras programmas, Zviedrijas institūta Zviedrijā un Nacionālā Kultūras mantojuma pārvaldes. Kopā piesaistīti 86 311,81 EUR jeb par 170,6 % vairāk nekā 2022. gadā. Ar projektos

piesaistīto finansējumu un Tukuma novada pašvaldības līdzfinansējumu realizēti 9 projekti, tostarp Durbes pils apkārtmūra konservācijas darbi (4. posms), Durbes pils kalpu mājās glābšanas darbi (7. kārtā), izstādes “Sibīrijas vēstules” Francijā realizēšana”, kataloga “Tukuma novada tautastērpi” izdošana, uzsākta Džūkstes Pasaku muzeja ekspozīcijas “Anss Lerhis-Puškaitis un pasakas” modernizācija.

Pārskata periodā lielāki bija arī Tukuma muzeja izdevumi – pavisam kopā 1 240 874 EUR, no kuriem lielākā daļa –577 666 EUR jeb 46,55% – izlietoti darba samaksai. 2023. gadā 254 047 EUR ir izlietoti kapitālajiem izdevumiem: pašvaldības un Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes līdzfinansējums izlietots Tukuma Pils torņa jumta atjaunošanai, muzeja ieņēmumi no maksas pakalpojumiem – darbiem Durbes pils kompleksā.

Saimnieciskā darbība. Saimniecības nodaļa sadarbībā ar Tukuma novada pašvaldību un tās līdzfinansējumu, organizējusi Durbes pils apkārtmūra konservācijas 4. posma darbus, Durbes pils kalpu mājās nozīmīgāko konstrukciju restaurācijas 7.posma darbus, apgūstot VKKF finansējumu. Saimniecības nodaļa veikusi neliela apjoma vienkāršotās remontdarbus un teritorijas uzturēšanu visās struktūrvienībās un bijusi tehniskais atbalsts krājuma glabātuvju uzturēšanā. 2023. gadā sniegts tehniskais atbalsts 24 izstāžu iekārtošanā Tukuma muzeja struktūrvienībās.

Tukuma muzeja saimnieciskā darbība saistīta arī ar muzeja iespieddarbu, kā arī mākslas darbu un amatnieku darinājumu pārdošanu, par ko noslēgti 85 līgumi: ar 60 fiziskām un 25 juridiskām personām. Mākslas galerija “Durvis” un arī citas teritoriālās struktūrvienības ne tikai apkalpo apmeklētājus, bet arī sniedz atbalstu radošo profesiju pārstāvjiem, tādējādi veicinot māksliniecisko jaunradi un radošumu.

Personāls. Tukuma muzejā 2023. gadā pavisam bija 47 pašvaldības finansētas amata vietas, Septiņās teritoriālajās un trīs funkcionālajās muzeja struktūrvienībās, tostarp administrācijā, pavisam nodarbināti 53 darbinieki. Darbiniekiem nodrosināta iespēja piedalīties 71 kvalifikācijas celšanas pasākumos. Noorganizēts kolektīvais pieredzes apmaiņas brauciens uz Līvānu stikla un amatniecības centru, pilnveidojot darbinieku zināšanas par tradicionālās kultūras mantojuma saglabāšanas un tradīciju pārnese metoēm un paņēmieniem, kā arī apmeklētāju apkalpošanas kompetencēm.

Būtiskākās pārmaiņas un riski. 2023.gadā ir restaurēts Tukuma Pils torņa jumts un nodrošināta pieejamība apmeklētājiem, bet pārējās 6 Tukuma muzeja teritoriālajās struktūrvienībās ilgstoši nav veikti būtiski ieguldījumi infrastruktūrā. Lielākā daļa muzeja lietoto ēku ir pašvaldības īpašums un valsts nozīmes kultūras pieminekļi, bet to tehniskais stāvoklis, tostarp jumta konstrukcijas un jumta segums ir ļoti sliktā stāvoklī un nelabvēlīgi ietekmē nacionālā muzeju krājuma saglabāšanu un apmeklētāju apkalpošanas līmeni, un neveicina tūristu piesaisti.

Visaktuālākais ir krājuma glabāšanas apstākļu jautājums, kas pēdējo 10 gadu laikā risināts ar tik minimālu finansējumu, ka nav iespējams izpildīt akreditācijas komisijas prasības krājuma telpu uzlabošanā. Durbes muižas kalpu māja joprojām nav pilnībā izmantojama krājuma glabāšanai. Liela daļa krājuma priekšmetu, kas ir pašvaldības īpašums, joprojām izvietotas nepiemērotās telpās Durbes muižas klētī un saimniecības ēkā, pašvaldības garāžā Pils ielā 18, kas ietekmē arī tur atrodošos priekšmetu saglabātības stāvokli un vērtību. Izcilā un vērtīgā mākslas kolekcija glabājas dzīvojamajā ēkā Harmonijas ielā 7, kur ir arī privāti dzīvokļi. Šai ēkai

ir liels ugunsdrošības risks. Ēkas fasādes un jumta stāvoklis neatbilst muzeja kā kultūras iestādes statusam. Nav rasts risinājums arī Džūkstes Pasaku muzeja un Mākslas galerijas “Durvis” ēku atjaunošanai.

Infrastrukturā stāvoklis un risinājumu trūkums ietekmē gan apmeklētāju skaitu, gan darbinieku labsajūtu. Pārskata gadā arvien spēcīgāk izpaužas darbinieku izdegšanas sindroma simptomi. Kaut arī 2023. gadā ir būtiski palielināts atalgojums, vairāki darbinieki izteikuši vēlmi izbeigt darba tiesiskās attiecības, jo neredz iespējas panākt būtiskus uzlabojumus un piedāvāt apmeklētājiem profesionāli atbilstošā līmenī sagatavotu produktu mūsdienu muzejam atbilstošā infrastruktūrā. Ir grūtības atrast kvalificētus speciālistus muzeja nozarē, tādēļ vislielākā uzmanība jāpievērš darbinieku motivēšanai.

Bibliotēka

Tukuma bibliotēka tika akreditēta kā Tukuma reģiona galvenā bibliotēka 2005. gada 12. decembrī. Atkārtota kārtējā bibliotēkas akreditācija tika veikta 2021. gada 30. novembrī (apliecības Nr. 16C), Tukuma bibliotēkai piešķirot reģiona galvenās bibliotēkas statusu.

2021. gadā Jaunpils, Kandavas un Engures novadi tika pievienoti Tukuma novadam (t.sk. arī pašvaldību bibliotēkas).

Galvenie notikumi 2023. gadā

2023. gada 24., 25. oktobrī notika vietējas nozīmes 24 bibliotēku akreditācija, ko koordinēja un organizēja Tukuma bibliotēka. Rezultātā tika akreditētas visas 24 Tukuma novada bibliotēkas.

Tukuma bibliotēkā pēc Latvijas Kultūras koledžas absolvēšanas uzsāka darbu viens darbinieks.

Tukuma bibliotēku kā prakses bāzes vietu bija izvēlējušās divas Latvijas Kultūras koledžas studentes.

Tukuma bibliotēka visa gada garumā organizēja 4 cikla pasākumus veltītus Imanta Ziedoņa 90. gadu jubilejai dažādām auditorijām, kā arī idejiski un saturiski izveidoja izstādi planšetēs “Ziedonis un Tukums,” ar kuru 2023. gada aprīlī veiksmīgi piedalījās Latvijas Nacionālās Bibliotēkas organizētajā LBB konferences Ideju tirgū. Tukuma bibliotēka tika iekļauta 111 km garajā tūrisma maršrutā “Noķer Ziedoni.”

2023. gada 24. novembrī Tukuma bibliotēka “Grāmatai 500” cikla ietvaros organizēja konferenci “Novadnieks Ansis Gulbis un izdevējdarbība Kurzemē,” kurā piedalījās LU profesors, LNB vadošais pētnieks Viesturs Zanders.

Tukuma bibliotēkas darbinieki piedalījās profesionāli izglītojošos pasākumos (semināros, konferencēs, citās apmācībās) gan tiešsaistē, gan klātienē (kopā 23 izglītojoši pasākumi).

Galvenie bibliotēkārā darba rādītāji

Tukuma bibliotēkā reģistrēti	2021. gadā	2022. gadā	2023. gadā

Lietotāji	1819	2324	2476
Apmeklējumu skaits	24 432	25 818	29952
Izsniegumu skaits	35 577	45 448	45552

Aktuālā situācija

Visi bibliotēkas galvenie statistikas rādītāji pēc Covid-19 pandēmijas ierobežojumu atcelšanas turpināja palielināties.

Joprojām tika popularizēti elektroniskie resursi – LNB datu bāzes, e-grāmatu bibliotēka <https://www.3td.lv/> un 2023. gada nogalē atklātā Digitālā bibliotēka <https://digitalabiblioteka.lv/>

E-grāmatu izmantošana Tukuma bibliotēkā

E-grāmatu	2021	2022	2023
Autorizēto lietotāju skaits kopā	266	294	257
Autorizēto lietotāju skaits pārskata periodā	109	190	134
Izsniegums kopā	1612	2264	2916
Izsniegums kopā pārskata periodā	677	652	579

Bibliotēkas lietotāji nepieciešamo literatūru meklēja elektroniskajā kopkatalogā un rezervēja to Tietoevry Latvia BIS ALISE, vai arī darbinieki piedāvāja grāmatas, pamatojoties uz lasītāju interesēm. Sadarbībā ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku organizēja audiogrāmatu pieejamību interesentiem – vājredzības un disleksijas gadījumos.

Bibliotēkas lietotāji izmantoja iespēju nodot atnestās grāmatas un žurnālus Book Drop jeb grāmatu atdošanas kastē.

2023. gadā par Tukuma bibliotēku turpināja izmantot Ukrainas kara bēgļi. Iegādātas grāmatas ukraiņu valodā (vairākums bērnu grāmatas).

Pakalpojumi (tradicionāli pieejamie)

Pieaugušo literatūra - brīvpieejas krājums plašs un pārdomāti komplektēti oriģinālliteratūras, citu tautu daiļliteratūras un dažādu zinātņu nozaru literatūras krājums.

Lasītava – uzziņu literatūra, apjomīgs laikrakstu un žurnālu klāsts, tematiskās dokumentu mapes.

Novadpētniecības lasītava – grāmatas un dokumentu mapes par Tukuma novadu un novadniekiem.

Bērnu literatūra – grāmatas, periodiskie izdevumi un galda spēles bērniem, pusaudžiem un jauniešiem.

Eiropas Savienības informācijas punkts – dokumenti, grāmatas, buklet, interneta resursi par ES, <https://biblioteka.tukums.lv/sakums/esip/>.

Bibliotēkas lietotājiem ir pieejami šādi pakalpojumi:

- datora un interneta izmantošana (tajā skaitā Wi-Fi, tele/video lupa redzes invalīdiem),
- reģiona bibliotēkas elektroniskais kopkatalogs,
- novadpētniecības datu bāze (t.sk. Novadnieku enciklopēdija),

- analītiskas datu bāze,
- datu bāzes (Letonika, Lursoft laikrakstu bibliotēka News),
- konsultācijas, uzziņu sniegšana,
- grāmatu un citu izdevumu pasūtīšana no citām bibliotēkām (SBA),
- kopēšanas, printēšanas, skenēšana, laminēšanas, dokumentu iesiešanas pakalpojumi,
- pasākumi, izstādes un ekskursijas pa bibliotēku.

Lai popularizētu bibliotēkas jaunieguvumus katru mēnesi tiek veidots JAUNO GRĀMATU SARAKSTS elektroniskajā kopkatalogā un ir apskatāms:

<https://tukums.biblioteka.lv/alisepac/SimpleSearch?crits=NewRecords,include,jaunumi&InstanceId=26&LibraryId=0&SortBy=0&ResultPage=1>

Grāmatu jaunumi Tukuma bibliotēkas mājas lapā youtube kanālā:

https://www.youtube.com/watch?v=dV7U9_zl_A&list=PLnTG_S_ar6TcL1x70iJDHV_z0IVncCP4f&index=13

https://www.youtube.com/watch?v=Y6HKmEN31hw&list=PLnTG_S_ar6TcL1x70iJDHV_z0IVncCP4f&index=14

https://www.youtube.com/watch?v=Y6HKmEN31hw&list=PLnTG_S_ar6TcL1x70iJDHV_z0IVncCP4f&index=14

Pakalpojumi bērniem

2023. gads nozīmīgs ar lielu ikdienas bibliotēkas apmeklējumu pēc skolas, brīvā laika pavadīšanu Bērnu literatūras centrā. Galvenie bibliotekārā darba rādītāji, apmeklējums un izsniegums, turpināja pieaugt. Turpinājās darba pie Lasīšanas veicināšanas projekta “Grāmatu starts” jeb Pūčulēnu skoliņas (8 nodarbības) radošās darbnīcas, “Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības” fināls, pirmskolas izglītības iestāžu “Pasaciņa,” “Taurenītis.” “Karlsons,” “Ķipars,” “Lotte,” “Tukuma Tautskola”, Tukuma Raiņa Valsts ģimnāzijas, Tukuma E. Birznieka Upīša un 3. pamatskolas skolēni regulāri apmeklē tematiskās nodarbības Bērnu literatūras centrā. Tāpat Tukuma bibliotēka iesaistās valsts izglītības satura projektā “Kompetenču pieeja mācību saturā” (Skola 2030), organizējot tematiskās nodarbības.

Bērnu literatūras centrs 2023. gadā piedāvāja plašu pasākumu klāstu: izzinošu nodarbību ciklu pirmskolēniem, Ziemeļvalstu nedēļas pasākumus par A. Lindgrēnas grāmatu “Emīla nedarbi,” nodarbības par I. Ziedoni un novada mēroga konkursus: “Krāsaino pasaku pavasaris”(1.-4.kl.) un “Imanta Ziedoņa pasaku tēli Tukumā”(4-8.kl.)”

Tika noorganizēts O. Vācieša 90 gadu jubilejas konkurss “Sajauktais dzejolis”(1.-6.kl.), aktīva līdzdalība starptautiskajā dzejas dienā kampaņā “Uzdāvinī dzejoli,” iepazīšanās ar A. Skābarnieces grāmatu “Rūķīša Pūķīša Ziemassvētki” (Engures vsk. 1.-2. kl.). Atbalstot lasīšanas veicināšanu un lasītprasmi notika kanisterapijas nodarbības sākumskolēniem. Vairāk par bērnu pasākumiem <https://biblioteka.tukums.lv/berniem/pasakumi/>

Bibliotēkas krājums

Tukuma bibliotēkas krājums 2023. gadā papildinājies par 3666 dokumentiem, krājuma komplektēšanai tika izmantoti 18 415 EUR, t. sk. no kopējā finansējuma (grāmatas par 15 587 EUR un preses izdevumi par 2828 EUR laikraksti 5 nosaukumi, žurnāli 67 nosaukumi).

Pateicoties projektam “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023” Tukuma bibliotēka papildināja krājumu ar 24 grāmatām 233 EUR vērtībā, bet pateicoties “Grāmatu iepirkuma

programma publiskajām bibliotēkām” finansējumam, Tukuma bibliotēkas krājumu papildināja 6 grāmatas 115 EUR vērtībā.

2023. gadā Bērnu literatūras centrā interaktīvā iekārta-galds *Multiclass Table 32'* tika ļoti aktīvi izmantota ikdienā.

Finanšu līdzekļi krājuma komplektēšanai uz 1 iedzīvotāju/lietotāju

Gads	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Lietotāji	3 573	3422	3363	2678	1819	2124	2476
Finansējums krājuma komplektēšanai	9675	10 369	10 900	10 895	10 150	10 200	18415
Līdzekļi krājuma komplektēšanai uz 1 lietotāju	2,71	3,03	3,24	4,07	5,58	4,80	7.43
Līdzekļi krājuma komplektēšanai uz 1 iedzīvotāju	0,51	0,61	0,64	0,64	0,56	0,57	1.05

Informācijas pakalpojumi

Bibliotēka nodrošina informacionālo pakalpojumu sniegšanu bibliotēkas lietotājiem, izmantojot dokumentu krājumu, uzziņu literatūru, internetu, Wi-Fi, reģiona elektronisko kopkatalogu. Informāciju var meklēt arī attālinātie lietotāji, jo Tukuma reģiona bibliotēku (25) elektroniskais katalogs pieejams internetā <https://tukums.biblioteka.lv/alisepac>, kurš ietver Analītikas datu bāzi, Novadpētniecības datu bāzi un Novadnieku enciklopēdiju.

Reģiona elektroniskajā kopkatalogā:

- Grāmatu izsniegšana un saņemšana notiek Tietoevry Latvia BIS ALISE,
- Tietoevry Latvia BIS ALISE grāmatu katalogizācijas procesā aprakstiem pievienotas anotācijas un sīkbildes, sniedz sīkāku informāciju lietotājam,
- Novadpētniecības datu bāze (kopš 1999. gada, kopā 59 650 ieraksti, **2023. gadā – 2084 ieraksti**)
- Digitālā kolekcija *Novadnieku enciklopēdija* (sākta veidot 2006. gadā, kurā atrodami dati par **kopumā par 1200 personām**. Tukuma novada ievērojamiem cilvēkiem, kuru dzīve un darbība saistīta ar Tukuma reģionu.

Tukuma bibliotēkas lietotājiem tika sniegtas konsultācijas elektroniskā kataloga, interneta lietošanā, informācijas meklēšanā, Latvenergo, Lattelecom norēķinu veikšanā, internetbanku lietošanā, datubāzu, digitālo kolekciju izmantošanā.

Tukuma bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojamība

Datubāze	2021	2022	2023
Letonika			
<i>Skatījumi</i>	1200	730	940
<i>Pieklūve sesijas</i>	757	340	335
<i>Lejuplāžu skaits</i>	1565	390	605
Lursoft laikrakstu bibliotēka (News)	365	243	11

2023. gadā tika izveidotas 2 virtuālās izstādes “Ansim Gulbim – 150” <https://biblioteka.tukums.lv/ansim-gulbim-150/> un “Kad sirdis un dvēseles dzied” <https://www.youtube.com/watch?v=pu4m2xacz40> par dziesmu un deju svētku vēsturi Tukuma novadā.

2023. gadā Tukuma bibliotēka izmantoja datubāzes “EBSCO eBooks Public Library Collection” izmēģinājuma versiju.

Publicitāte

2023. gadā informācija par bibliotēkas pakalpojumiem un aktualitātēm bija pieejama gan bibliotēkas telpās – info panelis, info tāfeles, neliela formāta reklāmlapiņas, gan vietējos laikrakstos “Neatkarīgas Tukuma Ziņas,” “Tukuma Novada Ziņas,” gan tīmeklī – Tukuma novada pašvaldības un *Tukuma bibliotēkas mājas lapā* <https://biblioteka.tukums.lv/>, Tukuma bibliotēkas FB <https://www.facebook.com/TukumaBiblioteka> 2023. gadā apmeklējums 75 658.

Facebook.com <https://www.facebook.com/TukumaBiblioteka> 2023. gadā 110 ieraksti.

Youtube.com https://www.youtube.com/channel/UCB064bKxFytyrcKK2yJ6_mg 2023. gadā ievietoti 11 video (jauno grāmatu “rullīši,” virtuālās izstādes).

Instagram tika izveidots konts (10 ieraksti).

Digitālās nedēļas ietvaros 2023. gadā (24.-28. aprīlis) Tukuma bibliotēka organizējusi 5 pasākumus Tukuma iedzīvotājiem.

2023. gadā tika izgatavots Tukuma bibliotēkas “roll-up” formāta reklāmas stends, kas tiek veiksmīgi izmantots bibliotēkas pasākumos.

Tukuma bibliotēka izstrādājusi un iesniegusi VKKF projektus:

Projekts	Atbalstīts/neatbalstīts
“Pasaku pasaule lieliem un maziem”	Neatbalstīts, bet realizēts
“Ziedonis un Tukums”	Neatbalstīts, bet realizēts
“Ģimeņu diena Jaunmoku pilī”	Atbalstīts un realizēts
Konference “Ansis Gulbis un izdevējdarbība Kurzemē”	Atbalstīts un realizēts

Bibliotēkas personāls

Personālu veido 15 darbinieki: 12 bibliotekārie un 3 pārējie darbinieki (direktore un tehniskais personāls - 2 apkopējas).

Bibliotekāro darbinieku izglītība	Skaitis
Maģistri ar bibliotekāro izglītību	2
Bakalauri ar bibliotekāro izglītību	1
Augstākā bibliotekārā izglītība līdz 1993. gadam	1
III profesionālais kvalifikācijas līmenis bibliotēku jomā	1
Maģistri ar izglītību citās jomās	3
Bakalauri ar izglītību citās jomās	1
1.līmeņa augstākā jeb koledžas izglītībā citās jomās	1

Piezīme. No 2023. gada marta datorspeciālists vairs nav Tukuma bibliotēkas štata darbinieks, pakalpojumu sniedz Tukuma novada pašvaldības IT nodaļas speciālists.

Pakalpojumu nodaļas bibliotekāre ieguva kvalifikāciju “Bibliotekārs, informācijas speciālists” Latvijas Kultūras koledžā.

Pakalpojumu nodaļas vadītājas vietiece darbā ar bērniem LNB Mācību centrā ieguva kvalifikāciju “Bibliotekārs”, apgūstot moduli “Darbs bibliotēkā ar pirmsskolas vecuma bērniem un skolēniem”.

Tukuma bibliotēkas darbinieces, profesionālās pieredzes nolūkā 31.05.2023 apmeklēja Ulbrokas un LU Dabaszinātņu bibliotēku, 01.11.2023 Ventspils jauno Gāliņciema bibliotēku.

2023. gadā Tukuma bibliotēkā ir palielinājies ne tikai apmeklējums un izsniegums, bet arī pieaudzis dažādu pasākumu skaits visām vecumposmu auditorijām.

Komunālā saimniecība

Komunālajā sfērā būtiskākais finansējums pārskata gadā ir pašvaldības īpašumā esošo dzīvojamo un nedzīvojamo ēku uzturēšanai, satiksmes infrastruktūrai, teritorijas sakārtošanai un ielu apgaismošanai, apgaismojuma tīklu uzturēšanai un rekonstrukcijai. 2023. gadā bija darbīga un produktīva būvsezona ielu infrastruktūras uzlabošanas jomā.

Finansējuma izlietojums 2023.gadā:

Ielu uzturēšana, dokumentāciju izstrāde un būvniecība (pašvaldības finansējums):

Annas, Kalna ielu bituminēto kārtu biezuma un sablīvējuma noteikšana;
Sniega attīrīšana no laukumiem, kaisīšana;
Ietvju attīrīšana no sniega, kaisīšana un uzturēšana vasaras periodā;
Rīgas ielas trepju remonts, avārijas situācijas novēršanai;
Topogrāfijas uzmērīšana un būvniecības ieceres dokumentācijas izstrāde Ozolu, Pīlādžu, Lielā, Ziedoņa, Atlētu, Ievu, Kastaņu, Tulpju ielām;
Bruģa seguma izbūve Kurzemes ielā;
Asfalta seguma atjaunošana Meža ielā posmā no Krasta ielas līdz Rīgas iela;
Horizontālo apzīmējumu uzklāšana Kurzemes ielā;
Brauktuviņu kaisīšana ar mitro sāli.

Kopā: 124 200 EUR

Ielu apgaismojums:

Izdevumi par elektroenerģiju ielu apgaismojumam Tukuma pilsētā – 160 519 EUR;
Ielu apgaismojuma sistēmas uzturēšana – 124 680 EUR;
Vadības sadalnēm nomaiņa – 7309 EUR;
Ielas apgaismojuma kabeļu līnijas remonts Strēlnieku ielā – 21 291 EUR.

Citi energonesēji:

Izdevumi par siltumenerģiju – 7 737 EUR;
Kapu apsaimniekošana – 93 520 EUR;
Dabas resursu nodoklis – 250 119 EUR;
Atkritumu apsaimniekošana – 322 819 EUR;
Glābšanas dienests – 11 888 EUR.

Mājokļu un nedzīvojamo ēku uzturēšana, apsaimniekošana:

Ēku, būvju un telpu būvdarbi, nekustamā īpašuma uzturēšana – 21 506 EUR;
Kapitālais remonts un rekonstrukcija – 15 090 EUR;
Nedzīvojamo telpu apsaimniekošana – 303 530 EUR;
Nedzīvojamās telpas – 138 862 EUR;
Pārējā pašvaldības teritorijas un mājokļu apsaimniekošana – 451 796 EUR;
Mājokļu apsaimniekošana un attīstība – 287 031 EUR.;

Ūdens apgāde:

Maksājumi iedzīvotājiem par ūdensvads un kanalizācijas pievada izbūvi pēc saistošiem noteikumiem – 106 959 EUR;
Ūdensvada un kanalizācijas izbūve Lielā iela 37a k-2, Pārupes ielā, Sila ielā, Lielā ielā, 14, Talsu ielā 34, Aleksandra ielā 4, Meža ielā 38C – 5 313 EUR;
Notekūdeņu apsaimniekošana – 130 223 EUR.

Autoceļu fonda finansējuma izlietojums:

Asfaltēto ielu bedrīšu remonts – 60 000 EUR;
Caurteku tīrīšana – 5 000 EUR;
Sniega izvešana – 40 000 EUR;
Ziemas uzturēšanas darbi asfaltētajām ielām – 188 000 EUR;
Ziemas uzturēšanas darbi grantētām ielām – 30 000 EUR;
Vienlaidus bedrīšu remonts Meža ielā – 68 000 EUR;
Vienlaidus bedrīšu remonts Lielā ielā, Durbes ielā – 52 000 EUR;
Vienlaidus bedrīšu remonts pārējās ielās – 80 000 EUR;
Grantēto ielu apstrāde ar kalcija hlorīdu – 50 000 EUR;
Ceļazīmju uzturēšana – 88 482 EUR;
Horizontālo ielu apzīmējumu atjaunošana – 40 000 EUR;
Ceļa zīmju iegāde – 8 000 EUR;
Kalcija hlorīda iegāde – 22 000 EUR.

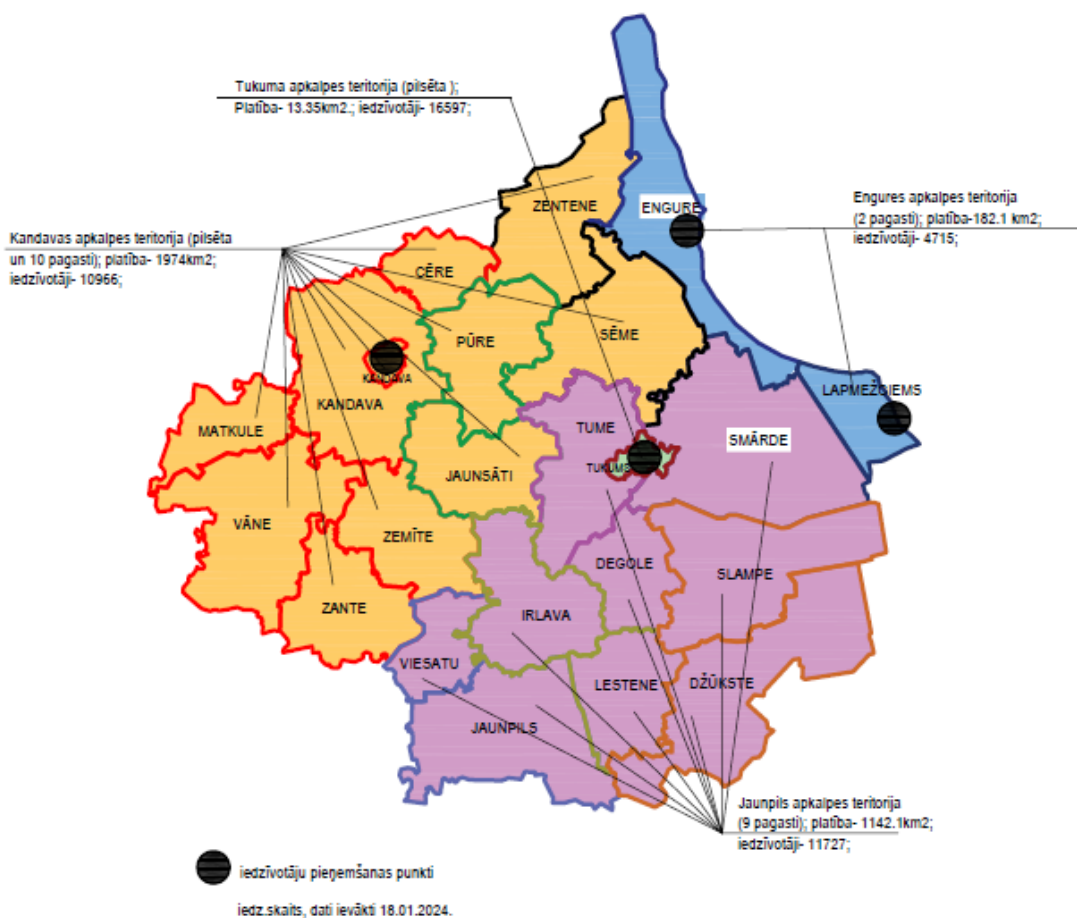
Būvvalde

Tukuma novada būvvalde būvniecības pārraudzības funkcijas veikšanai ir izveidojusi četras apkalpes teritorijas: Tukums, Engure, Kandava un Jaunpils. Katru apkalpes teritoriju apkalpo būvvaldes vadītāja vietnieks, būvinspektors un jurists. Būvvalde, meklējot iespējas, sniegt iedzīvotājiem savlaicīgi pakalpojumus, uz laiku ir piesaistījusi uz nepilnu slodzi

būvinspektorus no citu pašvaldību būvvaldēm. Pašvaldības mājas lapā būvvaldes sadaļā ir publicēta informācija par speciālistiem – gan to apkalpes teritorijām, gan arī to kontaktinformācija.

3.27.attēls. Tukuma novada būvvaldes apkalpes teritorijas.

Salīdzinot ar visā Latvijas teritorijā esošām būvvaldēm, Tukuma novada būvvalde pēc reģistrēto būvniecības lietu skaita (būvniecības aktivitātes rādītājs) ierindojas 14.vietā no 44 būvvaldēm.

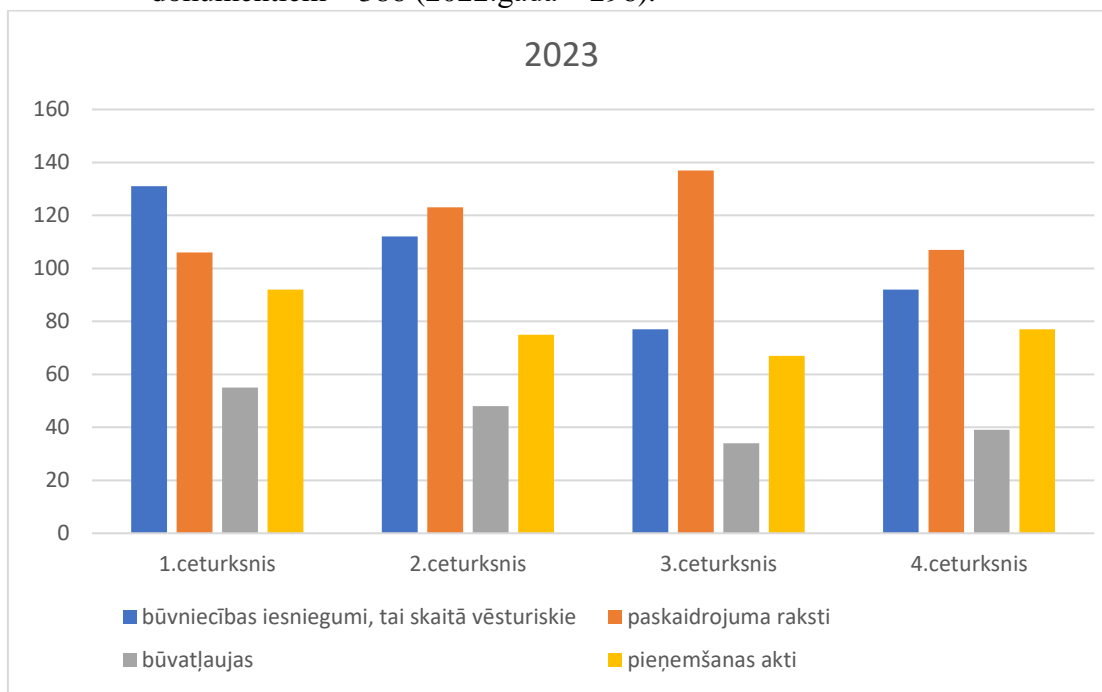
2023.gadā Visvairāk būvniecības ieceru iesniegumu reģistrēti Tukuma pilsētā un Engures pagastā, apmēram uz pusi mazāk – Lapmežciema pagastā, Smārdes pagastā, tālāk seko Tumes pagasts, Jaunpils pagasts. Vismazaktīvākās teritorijas Cēres, Zantes, Vānes, Zentenes un Degoles pagasti, kuros gada laikā ir reģistrētas mazāk kā 10 jaunas būvniecības lietas. Visa gada garumā nemainīga aktivitāte individuālo dzīvojamo ēku un palīgēku būvniecībā – gan būvējot no jauna, gan pārbūvējot, atjaunojot esošās.

Tukuma novada būvvalde ir apkopojusi datus par būvniecības aktivitātēm 2023. gadā. Apkopotie dati būvniecības informācijas sistēmā liecina, ka gada laikā Tukuma novada būvvalde:

1. izdevusi 176 būvatļaujas (2022.gadā – 225);

2. akceptējusi vienkāršotos būvniecības ieceres dokumentus (paskaidrojuma raksti) – 473 (2022.gadā – 530);
3. akceptējusi 950 būvprojektus (2022.gadā – 739);
4. pieņēmusi ekspluatācijā 311 objektus (2022.gadā – 173);
5. veikusi atzīmes par būvdarbu pabeigšanu vienkāršotiem būvniecības ieceres dokumentiem – 386 (2022.gadā – 296).

3.28.attēls. Dati par būvniecības aktivitātēm 2023.gadā.

Salīdzinoši ar 2022.gadu, 2023.gadā ir samazinājusies aktivitāte objektu nodošanai ekspluatācijā, kuriem ir izsniegtas vēsturiskās būvatļaujas (izdotas līdz 2014.gada 1.oktobrim). Kopumā būvniecības informācijas sistēmā 2023.gadā reģistrēti 20 vēsturiskie iesniegumi (2022.gadā – 234). Taču kopumā, salīdzinoši ar 2022.gadu, pieaudzis ekspluatācijā nodoto objektu skaits, nedaudz samazinājies izsniegto būvatļauju un akceptēto ieceru skaits.

Pagastu pārvaldes

Kandavas un pagastu apvienības teritorijā

- Baznīcas ielā 2, Kandavā publiskajai tualetei nomainītas durvis, veikta jumta nomaiņa, ierīkota apsildes sistēma, lai tualeti var pilnvērtīgi izmantot arī ziemā;
- Rūpējoties par bērnu drošību un veidojot pievilcīgāku apkārtējo vidi, Kandavas un pagastu apvienība veikusi norobežojošās sienas izbūvi pie bērnu rotaļlaukuma vecpilsētas promenādē. Lai siena iekļautos kopējā vecpilsētas ainavā, tā izbūvēta no laukakmeņiem;
- Matkules kultūras namā veikta apkures katla nomaiņa uz granululu katlu, kopējās izmaksas 24146,76 EUR;
- Veikti Zantes kultūras nama jumta remontdarbi virs skatuves zāles un skatuves zāles grīdas seguma nomaiņas darbi;

- Lai kandavniekiem un viesiem būtu patīkamāk un ērtāk pavadīt brīvo laiku dabā un baudīt peldes Abavas upē, Kandavas un pagastu apvienība ir iekārtojusi atpūtas vietu pie iecienītas peldvietas Abavas krastā;
- Septembrī Kandavā pabeigta Ošu ielas (310 metri) izbūve, līdz ar ko arī šogad viena iela ieguvusi melno segumu;
- Uzsākts darbs pie Sabiles, Raiņa un Valteru ielas posmu projektēšanas, ar mērķi nākotnē atjaunot ielu segumu;
- Pašvaldības īpašumos nomainīti 37 logi, uzstādot jaunus koka un plastmasas logus. Tāpat pastāvīgi tiek sakārtotas un remontētas gan dzīvojamās, gan nedzīvojamās Kandavas un pagastu apvienības īpašumu telpas;
- Pie CANDOWE burtiem Kandavā uzstādīts novadā lielākais Latvijas karoga masts;
- Veikta Cēres pagasta pārvaldes bibliotēkas un feldšerpunkta ieejas lieveņa izbūve.

3.29.attēls. Atpūtas vieta pie Abavas

Smārdes pagasta pārvaldē

- Milzkalnes sākumskolas rekonstrukcijas pabeigšana. Pilnībā no pamatiem tika pārbūvēta skolas mācību ēka, paplašinot to ar jaunizbūvētu 2. stāvu. 2023.gada sākumā ēka pieņemta ekspluatācijā. Izmaksas 1 058 078 EUR;
- Noasfaltēts 1,8 km garais ceļa posms, kas ved no Ventspils šosejas līdz Ružu karjeram, Smārdes pagastā. Darbi īstenoti projekta “Ventspils šoseja–Jurģeļi–Bērziņu karjers–Milzkalnes stacija” 1. kārtas ietvaros. Ceļa 1. kārtas asfaltēšanas kopējās izmaksas ir 390 649,44 EUR;
- Savukārt projekta “Ventspils šoseja–Jurģeļi–Bērziņu karjers–Milzkalnes stacija” 4. kārtā – 450 metrus garais ceļa posms no Durbes ceļa līdz Milzkalnes dzelzceļa stacijas pārbrauktuvei – pieņemts ekspluatācijā;
- Izbūvēta gājēju taka Milzkalnē 50 metru garumā, izveidojot drošu gājēju maršrutu gar mazdārziņiem. Darbu izmaksas – 4121,87 EUR;
- Izbūvēts laukums Smārdē, Jaunajā ielā, ugunsdzēsības transporta piekļuvei hidrantam. Darbu izmaksas – 1490,00 EUR;
- Izbūvēts laukums Milzkalnē šķirojamo atkritumu konteineru novietošanai Līvānu ielā. Darbu izmaksas – 532,40 EUR;

- Smārdē sagatavots un nodots atsavināšanai zemesgabals daudzdzīvokļa nama būvniecībai Smārdē zemes izsolei, nojaucot teritorijā ēku un veicot mērniecības darbus;
- Lai veicinātu bērnu lasītprasmi, Smārdes pagasta pārvaldes bibliotēka piesaistīja 6000,00 EUR no Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Atbalsta biedrības projektu konkursa “Iedvesmas bibliotēka”. Smārdes pagasta pārvaldes ēkā paredzēts 2024. gadā izbūvēt mūsdienīgu bērnu lasītavu.;
- Kopā ar Stiga RM izstrādāts pump-track velotrases būvniecības projekts Vēju dārzā, Smārdē. Velotrasi 50 000 EUR vērtībā paredzēts izbūvēt 2024. gadā;
- Pēc 15 gadu iznomāšanas, Smārdes pagasta pārvalde no SIA “Strabag” pārņēmusi atpakaļ Ružu karjeru 18,5 ha platībā.

3.30.attēls. Milzkalnes sākumskolas atvēršana pēc rekonstrukcijas

Irlavas un Lestenes pagastu pārvaldē

- Irlavas Kultūras namā izremontēta zāle, nomainot grīdas segumu un veicot interjera uzlabošanu;
- Irlavas sporta namā pilnībā atjaunotas divas dušas telpas, koridors un citās telpās nomainīts apgaismojums uz LED spuldzēm, lai uzlabotu energoefektivitāti;
- Upmalas pļavas labiekārtošanā pabeigti pamatdarbi – izbūvēti pastaigu celiņi un uzejas laipas upes krastā, izveidots kopējais laukums ar ugunsкура vietu un sāka dabiskās pļavas atjaunošana;
- Irlavas estrādē izgatavoti un uzstādīti jauni soli, lai nodrošinātu gandrīz 300 sēdvietas;
- Reorganizēta Vasku bibliotēka par grāmatu apmaiņas punktu, pārbūvējot un aprīkojot telpas, lai būtu ērti apmeklētājiem un darbiniecei;
- Veikta trīs tiltu tehniskā apsekošana, lai turpmākajos gados varētu plānot nepieciešamos remontdarbus;
- Izveidots piemiņas parks pie Lestenes Leģionāru Brāļu kapiem, lai atzīmētu Otrajā pasaules karā nopostītās pagasta mājas, godinātu cīnītājus un viņu komandierus.

Piemiņas parkā izveidoti celiņi, uzstādīti māju piemiņas akmeņi un iestādīti ozoli;

- Uzsākta Lestenes muzeja izbūve. Projekts paredz izveidot mūsdienīgu muzeju, kurā tiks apkopota informācija par kara beigu posmu Kurzemē, leģionāru cīņām un to piemiņas saglabāšanu;
- Lestenes Tautas namā uzlabota skatuves apgaismojuma sistēma, iegādājoties prižektorus, gaismas pulti u.c. elementus, veikts griestu remonts mazajā zālē;
- Lestenes bibliotēkā, feldšeru punktā un pakalpojumu centrā nomainīts apgaismojums uz LED gaismekļiem, lai samazinātu elektrības patēriņu.

3.31.attēls. Piemiņas parks pie Lestenes Leģionāru Brāļu kapiem

Tumes un Degoles pagastu pārvaldē

- Degoles pagasta pakalpojumu centra kasieres kabinetā nosiltināta ārsiena;
- Veikta automašīnu stāvlaukuma izbūve Degolē starp daudzdzīvokļu mājām – 9349,67 EUR;
- Izfīrīta ūdenstilpne Degoles “Putnu parkā” – 2166,38 EUR;
- Veikts balkona remonts Degoles bērnu uzraudzības grupā “Bitīte” – 4314,59 EUR;
- Degoles “Putnu parkā” uzstādīts āra trenāžieru komplekts – 12087,90 EUR;
- Veikta Tumes pamatskolas sporta zāles gaismekļu nomaiņa uz LED, kopējās izmaksas 4575,11 EUR;
- Koku vainagu veidošana Pasta un Ziedoņa ielās Tumē – 3378,32 EUR;
- Karogu mastu iegāde un uzstādīšana pie Tumes kultūras nama – 1300 EUR;
- Vecmoku alejā veikta 7. augusta vētras postījumu likvidēšana – 8449,96 EUR;
- Tumes kultūras namā iegādāts skaņu aparatūras komplekts par 4900 EUR un uzstādīti jauni skatuves kulišu aizkari;
- Tumes bērnu un jauniešu centrā veikts kosmētiskais remonts un iegādātas un uzstādītas mēbeles un aprīkojums;
- Veikta ielu apgaismojuma sakārtošana abos pagastos;

- Izstrādāta būvniecības ieceres dokumentācija “Darbnieču ceļa un Pasta ielas posma asfalta segas atjaunošana Tumē”.

Engures pagasta pārvaldē

- Pabeigta Laivu pietātnes izveide Bērzcimā, Engures pagastā;
- Pabeigta projekta īstenošana apsaimniekošanas pasākumu veikšanai un infrastruktūras izveidei dabas liegumā “Plieņciema kāpa”;
- 2023. gada oktobrī noslēdzies projekts “Piekrastes rotaļu infrastruktūras pilnveidošana Engures un Lapmežciema pludmalēs”, kura ietvaros izveidots rotaļu laukums Engures centrālā pludmalē;
- Veikta grāvja pārtīrīšana no piesērējuma – Ķīšupītes ūdens noteces daļēja novirzīšana uz Engures upi, kas sekmēs pašplūsmi;
- Veikta Engures foajē atjaunošana;
- Īstenošanā LIFE projekts "Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu ieviešana" Nr.LIFE18 IPE/LV/000014;
- Engures Mūzikas un mākslas skolā veikts mūzikas kabineta akustiskais remonts;
- Bibliotēkai un Saieta namam veikta ārdurvju nomaiņa;
- Veikts Engures stadiona solu remonts;
- Izremontēts koridors Engures PII “Spārīte”;
- Uzsākta būvniecības ieceres dokumentācijas izstrāde Engures vidusskolas internāta jumta atjaunošanai.

Lapmežciema pagasta pārvaldē

- Ir pabeigti šī gada plānotie grāvju tīrīšanas darbi pašvaldības grāvī Lapmežciemā, kas ir starp Stadiona ielu un Upes ielu, līdz ietekai Siliņupē, grāvis ir iztīrīts un atbrīvots no krūmiem, kokiem;
- 1.šķērsielas posms no Upes līdz Ozolu ielai, asfaltbetona seguma izbūve – garums: 113 metri, izmaksas: 33 895 EUR;
- Veikti remontdarbi Lapmežciema kultūras namā, atjaunojot lielās zāles griestu krāsojumu, kur bija ūdens noplūde, kā arī veikts kosmētiskais remonts iestādes darbinieku kabinetos;
- Veikta grants segumu ielu atjaunošana Bigauņiemā – Žubītes ielā, Lapmežciemā – Kaņiera ielas posmā, Lomu ielā, Mazā Roņu ielā, Ragaciemā – Zvīņu ielā;
- Izstrādāta būvniecības ieceres dokumentācija Purva ielas un vecā Ķemeru ceļa (Bigauņciemā) meliorācijas sistēmas pārbūvei;
- 2023. gada oktobrī noslēdzies projekts “Piekrastes rotaļu infrastruktūras pilnveidošana Engures un Lapmežciema pludmalēs”, kura ietvaros izveidots rotaļu laukums Ragaciemā Zvejnieku ielas galā;
- Gar Kupskalnu gājēju laipu Lapmežciemā uzstādītas 15 laternas un 1 prožektors projekta “Apgaismojuma izbūve Kupskalnu gājēju laipai Lapmežciema pagastā” ietvaros;
- Veikts pagasta pārvaldes ugunsdrošības sistēmas remonts.

Slampes pagasta pārvaldē

- Pabeigti Zemgales vidusskolas fasādes atjaunošanas darbi;
- Zemgales vidusskolā uzstādīts lietots florbola grīdas segums;
- Izstrādāta būvniecības ieceres dokumentācija Skolas ceļa Slampē apgaismojuma izbūvei;
- Izstrādāta būvniecības ieceres dokumentācija Skolas ceļa Slampē atjaunošanai un uzsākti būvdarbi;
- Uzstādīta gājēju drošības barjera pie Slampes dīķa;
- Labiekārtotas peldvietas Slampes pagastā;
- Uzstādīti automātiskie vārti un veikts jumta remonts Slampes PII “Pienenīte”;
- Veikts Slampes pagasta pārvaldes telpu kosmētiskais remonts un iegādātas mēbeles;
- Veikta veco ventilācijas iekārtu demontāža Slampes kultūras pilī.

Pūres un Jaunsātu pagastu pārvaldē

- Ar pašvaldības atbalstu, piešķirot līdzfinansējumu energoefektivitātes pasākumu veikšanai nosiltinātas divas daudzdzīvokļu mājas “Pūre 23” un Abavas ielā 2;
- Nomainīts segums stāvlaukumam pie Jaunsātu skolas, pie skolas vārtiņiem un pie skolas ieejas;
- Realizēts projekts par seguma nomaiņu pie Pūres kultūras nama. Turpinās labiekārtošanas darbi – soliņu, veloturētāju, atkritumu tvertnes, puķu podu uzstādīšana;
- Veikta karstā ūdens boileru nomaiņa Pūres pamatskolas katlu mājā (kopējās izmaksas 4845 EUR), demontējot divas vecās ūdens tvertnes;
- Izstrādāta būvniecības ieceres dokumentācija objektam “Abavas iela, Pūrē, Tukuma novadā”;
- Demontētas vecās kāpnes un uzstādītas jaunas kāpnes pie Pūres kultūras nama;
- Tehniskā apsekojama izstrāde tiltiem: Kukšu tilts, autoceļš Kukšu muiža (Bajāri) 0,53 km un Tilts pār Abavu autoceļā Meiniķi-Skrimbas 0,68 km;
- Atkritumu konteineru platformu izveidošana Pūres kapos, seguma sakārtošana pie Pūres Kapličas un ietves seguma nomaiņa pie daudzdzīvokļu mājām;
- Pūres pakalpojumu centra sociālā dienesta/bāriņtiesas kabinetā veikts remonts;
- Veikts Jaunsātu tautas nama jumta remonts;
- Veikta caurtekas nomaiņa (Jaunnēģi-Lazdas ceļš);
- Pūres vecās katlu mājas skursteņu demontāža un vecās grīdas demontāža;
- Veikts Abavnieku ciemata ūdens ņemšanas baseina fasādes remonts;
- Labiekārtošanas darbi “Abavlejas”, Pūrē, Pūres pagastā (apauguma novākšana, zaru izvešana);
- Pūres kultūras nama ārdurvju 2 vārtņu restaurācija, durvju kārbas restaurācija;
- Jaunsātu pagasta Tautas nama telpu remonts;
- Abavnieku ciema bērnu rotaļu laukumā uzstādītas jaunas Buglo 8003 šūpoles ar sēdekļiņiem;
- Uzstādītas papildus videokameras pie Jaunsātu Tautas nama;

- 2023.gadā no SIA “Intergaz” izpirktas gāzes iekārtas, tvertnes, lai nebūtu jāmaksā nomas maksa. Pēc aprēķinu veikšanas, tas atmaksāsies jau gada laikā.

Sēmes un Zentenes pagastu pārvaldē

- Pabeigts tualetes telpu remonts Zentenes kultūras namā “Gobas”, kopējās izmaksas 12500 EUR;
- Izstrādāta būvniecības ieceres dokumentācija Sēmes sākumskolas jumta atjaunošanai;
- Atjaunota gājēju pāreja pie Sēmes skolas; labiekārtotas peldvietas pie Sēmes ezera un Dzirnavu dīķa, radot iedzīvotājiem un viesiem patīkamu vidi atpūtai. Uzstādītas ģērbtuves, galdi, soli un atkritumu urnas, kopējās izmaksas 8929,80 EUR;
- Veikta logu un durvju nomaiņa pašvaldības dzīvokļos, kopējās izmaksas 6575 EUR;
- Uzsākta Priežkalniņa projekta izstrāde ar pastaigu taku, trenāžieriem un estrādes vietu Sēmes centrā;
- Uzsākta Pašvaldības autoceļa Ezernieki – Jaunpļavas – Rindzele tilta pār Jurgupi 5,7. km un 2,94. km posma vienkāršota atjaunošana.

Jaunpils un Viesatu pagastu pārvaldē

3.32.attēls. Jaunpils pagasta bibliotēka

- Uzstādīts granulu apkures katls Viesatu Kultūras namā;
- Uzlabota Jaunpils bibliotēkas materiāli tehniskā bāze, iegādāta jauna multifunkcionālā iekārta;
- Ir uzsākti īpašumu “Ērgelnieki” jumta remontdarbi un Jaunpils pils jumta atjaunošanas darbi;
- Birzītes ceļa Viesatās dubultās virsmas apstrāde – garums: 570 metri, izmaksas: 14 213 EUR;
- Vēju ielas Jaunpilī dubultās virsmas apstrāde – garums: 2000 metri, izmaksas: 32 016 EUR;
- Sudrabu un Pils ielas krustojuma Jaunpilī būvniecība (karstais asfalts), izmaksas:

10 573 EUR;

- Jaunpils Kultūras centra lielajā zālē veikta grīdas pulēšana un lakošana;
- Veikti kosmētiskie remontdarbi Jaunpils Sporta nama dušas telpās un kāpņu telpā;
- Viesatās veikta laivu piestātnes, laipas atjaunošana, kopējās izmaksas 4061,97 EUR;
- Izstrādāta būvniecības ieceres dokumentācija gājēju celiņa izbūvei Jaunpilī.

Enerģopārvaldība

2019. gadā Tukuma novada Dome ir ieviesusi sertificētu enerģopārvaldības sistēmu Tukuma novadā (EPS), atbilstoši Latvijas standarta LVS EN ISO 50001:2019 “Enerģopārvaldības sistēmas. Prasības un lietošanas norādījumi (ISO 50001:2018)” prasībām. Enerģopārvaldības pasākumi ir virzīti uz to, lai pirmkārt, samazinātu enerģijas patēriņu un izmaksas pašvaldības ēkās, publiskajam ielu apgaismojumam, pašvaldības autoparkā un, otrkārt, lai veicinātu atjaunojamo energoresursu plašāku lietojumu Tukuma novada teritorijā.

Pašvaldībai ir pieejama enerģijas monitoringa platforma <https://www.energoplanosana.lv/login>, kur tiek uzkrāti ikmēneša dati no 2015. gada par pašvaldības ēku siltumenerģijas patēriņu MWh/mēnesī, elektroenerģijas patēriņu kWh/mēnesī un aukstā ūdens patēriņu m³/mēnesī. Tā pat arī publiskā ielu apgaismojuma posmu ikmēneša dati par elektroenerģijas patēriņu kWh/mēnesī un pašvaldības autoparkā esošo transportlīdzekļu degvielu patēriņš MWh/mēnesī.

2023. gada jūlijā notika Tukuma novada pašvaldības enerģopārvaldības sistēmas uzraudzības audits, ko veica SIA “BM Certification”.

Pēc novadu apvienošanās ir uzsākts darbs pie enerģopārvaldības sistēmas robežas paplašināšanas, iekļaujot bijušā Kandavas novada, Engures novada, Jaunpils novada pašvaldības ēkas, publiskā ielu apgaismojuma posmus un pašvaldības autotransportu.

Tukuma novada pašvaldības enerģopārvaldības sistēmas darba grupa 2023. gada jūlijā apstiprināja Tukuma novada pašvaldības enerģopārvaldības sistēmas vadības pārskatu par 2022. gadu.

2023. gadā Tukuma novada pašvaldība izmantojot Eiropas pilsētu finansēšanas mehānismu (European City Facility - EUFC) izstrādāja energoefektivitātes novērtējumus 45 (četrdesmit piecām) pašvaldības ēkām un investīciju konceptu. Tā ietvaros ir veikta izpēte par Tukuma ledus halli un noteikti veicamie energoefektivitātes pasākumi, lai uzlabotu energoefektivitātes līmeni ēkā un nodrošinātu enerģijas ietaupījumu. 2024. gadā Tukuma Ledus hallei plānots izstrādāt tehnisko dokumentāciju, saldēšanas iekārtas nomaiņai, kas nodrošinās ievērojamu enerģijas ietaupījumu.

Tukuma novada pašvaldība pamatojoties uz izstrādāto Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata politikas rīcības plānu 2020.-2030. gadam (IEKRP) ir iesaistījusies projektā “OWNyourSECAP”, kura ietvaros plānots ieviest IEKRP pasākumus Tukuma novadā. 2023. gadā izvirzīti 3 (trīs) pasākumi (Apsēkot visas pašvaldības ēkas; Ielu apgaismojuma modernizācija; Pāreja no fosilā kurināmā uz atjaunojamiem energoresursiem siltumapgādē), kuri ir jāievieš projekta realizācijas laikā.

Pašvaldība, lai veicinātu energiefektivitātes uzlabojumus privātajā sektorā, sniedz

atbalstu daudzdzīvokļu dzīvojamo māju iedzīvotājiem. Pamatojoties uz izstrādātajiem saistošo noteikumu Nr. 3 “Par Tukuma novada pašvaldības līdzfinansējuma apjomu un tā piešķiršanas kārtību daudzdzīvokļu dzīvojamo māju energoefektivitātes uzlabošanas pasākumu veikšanai un tām piesaistīto zemesgabalu labiekārtošanai” ir sniegts atbalsts gan tehniskās dokumentācijas izstrādei, gan ēku atjaunošanai. 2023. gada realizēta visaptveroša daudzdzīvokļu māju atjaunošanu Abavas ielā 2, Pūrē un Pūrē 23, Pūrē, kā arī veikti mazāki energoefektivitātes pasākumi Tukuma novada daudzdzīvokļu mājās, kā jumta atjaunošana un siltināšana, ārsienu siltināšana, siltumapgādes uzlabojumi un logu nomaiņa. 2024. gadā Pašvaldība plāno šo līdzfinansējuma atbalstu turpināt, vairāk kā 10 (desmit) daudzdzīvokļu māju atjaunošanai un tehniskās dokumentācijas izstrādei.

2023. gadā Tukuma novada pašvaldība sadarbībā ar Rīgas Tehnisko universitāti (RTU) piedalījās projekta “Energovienoti”. Projektā tika īstenotas aktivitātes daudzdzīvokļu māju iedzīvotājiem. Projektā piedalījās pārstāvji no Tukuma novada daudzdzīvokļu ēkām, gan no Tukuma pilsētas, gan no pagastiem. Projekta ietvaros šīm ēkām bija jāpasniedz siltumenerģijas ietaupījums. Pašvaldība 3 (trīs) daudzdzīvokļu mājām ar lielāko enerģijas ietaupījumu piešķir motivējošas naudas balvas, energoefektivitātes pasākumu ieviešanai.

4. Nākamajā gadā plānotie pasākumi

2024. gada prioritātes

Ar Eiropas Savienības struktūrfondu finansiālu atbalstu, valsts budžeta finansējumu un pašvaldības līdzfinansējumu 2024. gadā īstenojami pašvaldības attīstībai nozīmīgi projekti.

4.1. tabula. Pašvaldības galvenās prioritātes 2024. gadam un turpmākajiem diviem gadiem. Dati: TNP

Būvdarbi
Ēkas “Bērzi” Matkules pagastā energoefektivitātes paaugstināšana;
Vides pieejamības nodrošināšana sociālo pakalpojumu sniegšanas vietās ēkā Skolas ielā 4, Zantē, Tukuma novadā un Zīļu ielā 2, Kandavā, Tukuma novadā”;
Ēkas “Prātnieki” Vānē telpu vienkāršotā atjaunošana;;
Sporta manēžas būvniecība Tukumā;
Jaunpils pils jumta atjaunošanas darbu pabeigšana;
Būvvaldes telpu izbūve Talsu ielā 4, Tukumā;
Rotaļu laukumu atjaunošana Vānē un Lestenē;
Engures kultūras nama foajē pārbūve;
Engures ciema NAI asenizācijas notekūdeņu pieņemšanas vietas uzlabošana;
Āra basketbola laukuma izbūve Zīļu ielā 2, Kandavā;
Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plāna īstenošanai Tukuma novada pašvaldībā.
Ielu, laukumu segumu, gājēju ietvju, velo ceļiņu un tilta izbūve, t.sk.
Gājēju ietves izbūve Skolas ielā 4, Zantē;
Abavas ielas posma un Daigones ielas seguma atjaunošana, Pļavas ielas izbūve Kandavā;
Raiņa ielas posma, Valteru ielas posma, Sabiles ielas posma atjaunošana Kandavā;
Gājēju ceļiņa, ūdensvada un kanalizācijas izbūve līdz grupu dzīvokļu mājai “Lodes”;
Ventspils šoseja - Jurģeļi - Bērziņu karjers - Milzkalnes stacija, 3.kārta

Gājēju, velosipēdu ceļa un autostāvvietu izbūve Tirdzniecības ielas, Kandavas ielas, Veļķu ielas, Gravas ielas posmos Tukumā;
Lielās ielas, Pīlādžu ielas, Ozolu ielas, Ziedoņa ielas, Pumpuru ielas un Talsu ielas/Tidaholmas ielas Tukumā atjaunošana;
Birztales, Peldu, Atlētu ielās Tukumā asfalta seguma izbūve;
Marsa, Ceriņu, Mazās Gravas, Zelmeņu, Lazdu ielu Tukumā atjaunošana;
Ievu un Kastaņu ielu Tukumā izbūve ar grants segumu;
Tukuma 2.vidusskolas auto stāvlaukuma izbūve nojauktās ēkas vietā Raudas ielas pusē;
Asfalta seguma izbūve Vecupes ielā, Ceriņu gatvē un Dārzniecības ielas posmam Engurē, Tukuma novadā;
Augstrožu ielas posma izbūve Ķesterciemā, Engures pagastā, Tukuma novadā;
Gājēju celiņa posma atjaunošana ar asfaltbetona segumu gar Selgas ielu Ragaciemā un Stadiona ielas posma pārbūve uz asfaltbetona segumu Lapmežciemā;
Skolas ielas seguma atjaunošana un Silenieku ielas pārbūve Džūkstē;
Darbnīcu ceļa un Pasta ielas posma asfalta segas atjaunošana Tumē;
Abavas ielas posma Pūrē asfalta seguma izbūve;
Stāvlaukuma izbūve pie Pūres kultūras nama;
Stāvlaukuma izbūve pie Viesatu kultūras nama;
Asfalta seguma pārbūve Katlumājas ielai Džūkstē;
Skolas ielas asfalta seguma pārbūve Slampē;
Pašvaldības autoceļa Ezernieki – Jaunplavas – Rindzele tilta pār Jurgupi 5,7 km un 2,94 km posma vienkāršota atjaunošana Zentenes pagastā;
Imulas tilta, Matkules pagastā izbūve;
Veloceliņa izbūvē posmā Tukums-Milzkalne;
Smilšu iela posma līdz Tukuma robežai ceļa projektēšana;
Ietves un apgaismojuma izbūve Durbes parkā līdz Durbes ielas krustojumam Tukumā
Velomaršruta “EuroVelo 10” un vietējo velomaršrutu infrastruktūras attīstība visā novada teritorijā;
Velo un gājēju ceļu infrastruktūras attīstība Tukumā;
Brīvības laukuma pārbūve Tukumā.
Izglītības iestāžu pārbūve
J.Raiņa ģimnāzijas pārbūve;
Tukuma E.Birznieka-Upīša 1. pamatskolas pārbūve;
Sēmes sākumskolas jumta atjaunošana;
Tukuma novada pamatskolas “Spārni” telpu pārbūve un mācību vides uzlabošana
Energoefektivitātes paaugstināšana un pārbūve Kandavas K.Mīlenbaha vidusskolā
Kandavas pirmsskolas izglītības iestādes “Zīļuks” teritorijas labiekārtošana;
Pirmsskolas izglītības iestādes “Vālodzīte” teritorijas labiekārtojums;
Pirmsskolas izglītības iestādes “Pepija” fasādes atjaunošana;
Pirmsskolas izglītības iestādes Lapmežciemā “Vilnītis” tīklu pārbūve;
Tumes pamatskolas sporta laukuma labiekārtošana;
Engures stadiona atjaunošana;
Tukuma 3.pamatsk.telpu pārplānošana projektēšana, būvdarbi.
Projektēšanas darbi

Kandavas K.Mīlenbaha vidusskolas pārbūves būvprojekta izstrāde (t.sk., ekspertīze);
Kandavas Reģionālās pamatskolas pārbūves būvprojekta izstrāde (t.sk., ekspertīze);
Pirmsskolas izglītības iestādes “Zīļuks” teritorijas labiekārtojuma projekta izstrāde;
Pirmsskolas izglītības iestādes “Taurenītis” siltināšana projektēšana, ekspertīze;
J.Raiņa ģimnāzijas pārbūves būvprojekta izstrāde;
Tukuma Kultūras nama projektēšana;
Sporta manēžas projektēšana pie Tukuma 2 vidusskolas;
Mākslas skolas piebūves, pārbūves projektēšana;
Mūzikas skolas projekta izstrāde;
Skvēra pie Mākslas skolas labiekārtošana (iebraukšanai un auto stāvēšanai; būvniecības ieceres dokumenta izstrāde);
Ēkas Lielā ielā 3, Tukumā teritorijas labiekārtošana (būvniecības ieceres dokumenta izstrāde, būvdarbi, uzraudzība);
Mālkalna labiekārtošana (nākošās projekta kārtas ieceres dokumentu) izstrāde un izbūve (3.kārta);
Pavārkalna skatu torņa izbūve Tukumā (būvniecības ieceres dokumenta izstrāde, būvdarbi, uzraudzība);
Tukuma Pilskalna kāpņu un labiekārtojuma elementu izbūve (būvniecības ieceres dokumenta izstrāde, būvdarbi, uzraudzība);
Tukuma pilsētas parka 3.kārtas būvniecība (būvprojekta aktualizācija, būvdarbi, uzraudzība);
Melnzera labiekārtošana;
Ziedoņa sienas gleznojuma atjaunošana ēkai Brīvības laukumā, Tukumā;
Luterāņu baznīcas Tukumā teritorijas labiekārtošana publiskai pieejamībai;
Stadiona projektēšana Engurē;
Ķiršu iela 10, Kandava vides pieejamības projektēšana;
Veselības taka apkārt Teteriņu ezeram.
Uzņēmējdarbība
Uzņēmējdarbības veicināšana Pūrē, atjaunojot Daigones ielu un Zemeņu ielas posmu;
Teritorijas sakārtošana Rūpniecības ielā un Dienvidu ielā, Tukumā;
Industriālā parka attīstība;
Konkurss “Radi Tukumam 2024”.
Veselība
Tukuma slimnīcas infrastruktūras pilnveides atbalsts;
Feldšerpunktu un ģimenes ārstu prakses vietu pagastos infrastruktūras pilnveidošana (Cēre, Zante, Zentene, Sēme, Džūkste).
Energoefektivitāte
Saules paneļu uzstādīšana;
Ielu apgaismojuma gaismekļu nomaiņa uz LED tipa apgaismojumu novadā;
Atbalsts projektā “Energovienoti”;
Carbon driven energy equilibrium at the municipal scale, Interreg;
Visaptveroši energoefektivitātes pasākumi publiskajās ēkās Tukuma novadā, EUCF;
LED apgaismojuma nomaiņa pašvaldības ēkās, piemērojot ESKO investīciju modeli.

Vide
Tukuma ezera labiekārtošana;
Imulas upes apsaimniekošanas pasākumi Matkules pagastā, Tukuma novadā;
Dabisko zālāju atjaunošana dabas parkā Abavas senleja Kandavas novadā;
Abavas upes apsaimniekošanas pasākumi Kandavas novadā – pēcuzraudzības/ obligātā projekta rezultātu uzturēšana;
Infrastruktūras izveide antropogēnās slodzes samazināšanai pie Abavas upes Kandavā - pēcuzraudzības/ obligātā projekta rezultātu uzturēšana;
Veselības takas izbūve pie Teteriņa ezera Kandavā;
Laivu piestātnes izbūve Lapmežciemā;
“Rīgas jūras līča piekrastes apsaimniekošana un infrastruktūras izveide Engures novada teritorijā” pēcuzraudzības rezultātu uzturēšana Engures sadaļai - niedrēm Bērzcimā pie kafējnīcas “Mazā Kaija” un iepretim bibliotēkai;
“Rīgas jūras līča piekrastes un Kaņiera ezera biotopu apsaimniekošana un infrastruktūras izveide Engures novada teritorijā” pēcuzraudzības rezultātu uzturēšana Engures sadaļai – zālāja pļaušana piekrastē gar SIA “Unda” žogu un pie vecajiem kapiem;
Vēja dārza Smārdē dīķa labiekārtošana;
Abragciema krasta stiprināšana;
Engures ezera dabas parka fonds - SONET projekts (biotopu sakopšana Bērzcima piekraste)
Slampes parka attīstība, 2.kārta;
Gājēju ietves/ takas izveide gar Skolas ielu un Piemiņas parkā;
Atpūtas/pulcēšanas/pasākumu vietas izveide Zentenē;
Bezvadu datortīkla risinājuma un interneta pieslēguma nodrošināšana WiFi4EU (uzturēšana), Kandavas pilsētā;
Zivju krājumu papildināšanas Engures un Kaņiera ezeros;
Melnezera labiekārtošana - ieceres dokumentu izstrāde;
Lietus ūdens kanalizācijas pārbūve (lietusdārzs) ieceres dokuments un būvdarbi.

Būtiski riski un neskaidri apstākļi, ar kuriem iestāde saskaras

Dotācija no Valsts autoceļu fonda ielu un ceļu uzturēšanai nodrošina tikai apsaimniekošanas izdevumu segšanu, bet nav pietiekoša, lai veiktu ielu un ceļu remontu, pārbūvi un izbūvi. Ņemot vērā slikto ceļu un ielu stāvokli, pašvaldībai ik gadu no saviem budžeta līdzekļiem jāparedz arvien lielāks finansējums ceļu sakārtošanai.

Pašvaldības darbību var ietekmēt izmaiņas sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtībā, kas nosaka aprūpes līmeņu noteikšanu un pakalpojumu nodrošināšanu atbilstoši noteiktajam aprūpes līmenim. Pašvaldības darbību var ietekmēt Labklājības ministrijas Minimālā ienākuma atbalsta sistēma, kurā kā daļējs finansējuma avots plānots pašvaldības budžets.

2023.gadā tika turpināta līdzdalības izvērtēšana SIA “Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība “PIEJŪRA””. Ņemot vērā veikto līdzdalības izvērtējumu, tika pieņemts lēmums par pašvaldības līdzdalību kapitālsabiedrībā saglabāšanu.

Saskaņā ar Tukuma novada domes 2023. gada 26. janvāra lēmumu Nr. TND/23/9 “Par rīcības plāna apstiprināšanu saistībā ar komunālo pakalpojumu sniegšanu Tukuma novada administratīvajā teritorijā” ir izstrādāts rīcības plāns Pašvaldības kapitālsabiedrību un Pašvaldībā sniegto komunālo pakalpojumu jomas reorganizācijai. Lēmums nosaka, ka, pamatojoties uz veiktajiem pakalpojumu izvērtējumiem, iespējams, kāda no kapitālsabiedrībām tiks reorganizēta. Ar Tukuma novada domes 2023. gada 26. janvāra lēmumu Nr. TND/23/8 “Par pašvaldības sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Krants” reorganizāciju” nolemts sešu mēnešu laikā uzsākt PSIA “Krants” reorganizāciju, to sašķeļot, PSIA “Krants” mantu nododot SIA “Tukuma ūdens”, SIA “Tukuma siltums” un Lapmežciema pagasta pārvaldei.

Arī kara ietekmi nākamajos pārskata gados noteikt ir grūti, jo pastāv liela nenoteiktība par bruņotā konflikta ilgumu. Noteikto ekonomisko sankciju dēļ pret Krieviju un Baltkrieviju, šobrīd nav iespējams prognozēt, cik ļoti var sadārdzināties, paildzināties uzsāktie un plānotie būvniecības procesi.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2017. gada 7. novembra noteikumu Nr. 658 “Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju” 5.¹ un 5.² punktu, Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plānam pievieno civilās aizsardzības plāna sadaļu par darbību militāra iebrukuma vai kara gadījumā, kuru izstrādā sadarbībā ar Nacionālo bruņoto spēku norīkoto amatpersonu darbam sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijā un pēc tās izstrādes un apstiprināšanas tiek piešķirts ierobežotas pieejamības informācijas statuss, un tās kopija tiek nosūtīta attiecīgajai Nacionālo bruņoto spēku struktūrvienībai, Tukuma novada pašvaldība 2023.gada nogalē ir uzsākusi Tukuma novada Civilās aizsardzības plāna "Karš, militārs iebrukums vai to draudi" sadaļas izstrādi.

Pētniecības un attīstības darbi

Tukuma novada pašvaldība kopā ar partneriem no Smiltenes novada un Igaunijas īsteno Interreg projektu “Green School Dining”, projekta mērķis ir rast piemērotāko risinājumu bioloģisko produktu plašākam lietojumam un "skolas restorāna" koncepcijas ieviešanai 4 pašvaldībās t.sk. arī Tukuma novada pašvaldības skolās, šobrīd ir 3 Tukuma novada pilotskolas, kuras iesaistīsies projekta īstenošanas aktivitātēs. Projekta ietvaros plānots izstrādāt stratēģiju un kopīgu rīcības plānu, kas ietver risinājumus un darbības, kas paplašina bioloģisko produktu plašāku izmantošanu sabiedriskajā ēdināšanā pašvaldības skolās.

Eiropas pilsētu finansēšanas mehānisma (European City Facility - EUCEF) projekta “Visaptveroši energoefektivitātes pasākumi publiskajās ēkās Tukuma novadā, Latvija” ietvaros tiks veikta energoefektivitātes paaugstinošu risinājumu izpēte desmit Tukuma novada pašvaldības publiskajās ēkās ar visaugstāko enerģijas patēriņu, analizējot enerģijas sistēmas, lai optimizētu izmaksas un samazinātu enerģijas patēriņa slogu, saskaņā ar “Tukuma novada ilgtspējīgas enerģētikas un klimata politikas rīcības plānu 2020.-2030. gadam”. Rezultātā 2023.gadā ir izstrādāts investīciju koncepts, lai veicinātu pašvaldības publisko ēku enerģijas patēriņa samazināšanos.

REVIDENTS UN GRĀMATVEDIS

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "REVIDENTS UN GRĀMATVEDIS". Zvērīnātu revidentu komercsabiedrības licence Nr. 30. VRN LV40005402878.
Juridiskā adrese: Libagu ielā 14, Rīgā, LV-1002. Tālr. 67220449, mob. 29222562, e-pasts: s.vilcane@finanses@gmail.com

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS Rīgā

Dokumenta datums ir tā elektroniskās parakstīšanas laiks
2024.gada 26.martā

Nr.060

Tukuma novada pašvaldībai

Atzinums

Mēs esam veikuši **Tukuma novada pašvaldības** (turpmāk tekstā „Pašvaldība”) pievienotajā gada pārskatā ietvertā finanšu pārskata revīziju. Pievienotais finanšu pārskats ietver:

- pārskatu par finansiālo stāvokli 2023. gada 31. decembrī (bilance);
- pārskatu par darbības finansiālajiem rezultātiem par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī;
- pašu kapitāla izmaiņu pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī;
- naudas plūsmas pārskatu par gadu, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī;
- finanšu pārskata pielikumu, tai skaitā, finanšu pārskata posteņu skaidrojumu, grāmatvedības uzskaites principu aprakstu, gada pārskata sagatavošanas principu aprakstu un finanšu instrumentu risku pārvaldīšanas aprakstu.

Mūsaprāt, pievienotais finanšu pārskats sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par **Tukuma novada pašvaldības** finansiālo stāvokli 2023. gada 31. decembrī un par tās darbības finanšu rezultātiem un naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2023. gada 31. decembrī, saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28.septembra noteikumiem Nr. 652 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība”.

Atzinuma pamatojums

Saskaņā ar Revīzijas pakalpojumu likumu, mēs veicām revīziju ievērojot Latvijā atzītos starptautiskos publiskā sektora revīzijas standartus (turpmāk - ISSAI). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, tālāk izklāstīti mūsu ziņojuma sadaļā “Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju”.

Mēs esam neatkarīgi no Pašvaldības saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Starptautiskā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (tostarp Starptautisko Neatkarības standartu) prasībām un Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām neatkarības prasībām, kas ir piemērojamas mūsu veiktajai finanšu pārskata revīzijai. Mēs esam ievērojuši arī Revīzijas pakalpojumu likumā un Starptautiskā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksā (tostarp Starptautiskajos Neatkarības standartos) noteiktos pārējos profesionālās ētikas principus un objektivitātes prasības.

Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Ziņošana par citu informāciju

Pašvaldības vadība ir atbildīga par citu informāciju. Cita informācija ietver:

- vadības ziņojumu, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā;
- budžeta izpildes pārskatu, kas sniegts pievienotajā gada pārskatā.

Cita informācija neietver finanšu pārskatu un mūsu revidentu ziņojumu par šo finanšu pārskatu. Mūsu atzinums par finanšu pārskatu neattiecas uz šo citu informāciju, un mēs nesniedzam par to nekāda veida apliecinājumu, izņemot to, kā norādīts mūsu ziņojuma sadaļā “Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām”.

Saistībā ar finanšu pārskata revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskata vai no mūsu revīzijas gaitā iegūtajām zināšanām un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Ja, pamatojoties uz veikto darbu un ņemot vērā revīzijas laikā gūtās zināšanas un izpratni par Pašvaldību un tās darbības vidi, mēs secinām, ka citā informācijā ir būtiskas neatbilstības, mūsu pienākums ir par to ziņot. Mūsu uzmanības lokā nav nonākuši nekādi apstākļi, par kuriem šajā sakarā būtu jāziņo.

Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām

Saskaņā ar Revīzijas pakalpojumu likumu, mūsu pienākums ir arī izvērtēt, vai vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28.septembra noteikumiem Nr. 652 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība” prasībām. Pamatojoties vienīgi uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsaprāt:

0052000_ATZI_260324_00; Neatkarīgu revidentu ziņojums Tukuma novada pašvaldībai

- vadības ziņojumā par pārskata gadu, par kuru ir sagatavots finanšu pārskats, sniegtā informācija atbilst finanšu pārskatam, un
- vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 652 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība” prasībām.

Vadības un personu, kurām uzticēta Pašvaldības pārvalde, atbildība par finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par finanšu pārskata, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu, sagatavošanu saskaņā ar Ministru Kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 652 „Gada pārskata sagatavošanas kārtība” un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai būtu iespējams sagatavot finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības.

Sagatavojot finanšu pārskatu, vadības pienākums ir izvērtēt Pašvaldības spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības sniegtot informāciju par apstākļiem, kas saistīti ar Pašvaldības spēju turpināt darbību un darbības turpināšanas principa piemērošanu, ja vien nav plānota Pašvaldības pievienošana citai pašvaldībai vai sadalīšana.

Personas, kurām uzticēta Pašvaldības pārvalde, ir atbildīgas par Pašvaldības finanšu pārskata sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskats kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar ISSAI, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katra atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, pamatojoties uz šo finanšu pārskatu.

Veicot revīziju saskaņā ar ISSAI, mēs visā revīzijas gaitā izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatā varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas būtiskas krāpšanas radītas neatbilstības, ir augstāks par kļūdu izraisītu neatbilstību risku, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, maldinošas informācijas sniegšanu vai iekšējās kontroles pārkāpumus;
- iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par Pašvaldības iekšējās kontroles efektivitāti;
- izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku piemērotību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatotību;
- izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Pašvaldības spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidentu ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatā sniegto informāciju par šiem apstākļiem. Ja šāda informācijas finanšu pārskatā nav sniegta, mēs sniedzam modificētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatoti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidentu ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Pašvaldība savu darbību var pārtraukt;
- izvērtējam vispārējo finanšu pārskata izklāstu, struktūru un saturu, tajā skaitā pielikumā atklāto informāciju un to, vai finanšu pārskats patiesi atspoguļo tā pamatā esošos darījumus un notikumus;
- iegūstam pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par Pašvaldības finanšu informāciju ar mērķi sniegt atzinumu par finanšu pārskatu. Mēs esam atbildīgi par Pašvaldības revīzijas vadību, pārraudzību un veikšanu. Mēs paliekam pilnībā atbildīgi par mūsu revidentu atzinumu.

Personām, kurām uzticēta Pašvaldības pārvalde, mēs cita starpā sniedzam informāciju par plānoto revīzijas apjomu un laiku, kā arī par svarīgiem revīzijas novērojumiem, tajā skaitā par būtiskiem iekšējās kontroles trūkumiem, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

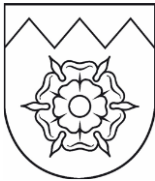
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
„REVIDENTS UN GRĀMATVEDIS”
Licence Nr.30

Sandra Vilcāne
Valdes locekle
Atbildīgā zvērīnāta revidente
Sertifikāts Nr.30

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR
DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Sandra Vilcāne, t. 29222562
s.vilcane2@gmail.com

0052000_ATZI_260324_00; Neatkarīgu revidentu ziņojums Tukuma novada pašvaldībai

TUKUMA NOVADA DOME

Reģistrācijas Nr.90000050975

Talsu iela 4, Tukums, Tukuma novads, LV-3101

Tālrunis 63122707, mobilais tālrunis 26603299, 29288876

www.tukums.lv e-pasts: pasts@tukums.lv

L Ē M U M S

Tukumā

2024. gada 25. aprīlī
Nr. TND/24/183

(prot. Nr. 5, 1. §)

Par Tukuma novada pašvaldības 2023. gada finanšu pārskata apstiprināšanu

Pamatojoties Pašvaldību likuma 10. panta otro daļu, kas noteic, ka tikai dome ir tiesīga "apstiprināt pašvaldības gada pārskatu, konsolidēto gada pārskatu un gada publisko pārskatu", 74. panta pirmo daļu "Dome nodrošina pašvaldības gada pārskata, konsolidētā gada pārskata un gada publiskā pārskata sagatavošanu un pieejamību atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām" un otro daļu "Dome nodrošina finanšu revīziju par gada pārskatu vai konsolidēto gada pārskatu. Gada pārskata vai konsolidētā gada pārskata revīzijai dome lemj par revīzijas pakalpojuma līguma slēgšanu ar zvērinātu revidentu vai zvērinātu revidentu komercsabiedrību un izdevumus par pakalpojumu sedz no pašvaldības budžetā paredzētajiem līdzekļiem", Likuma par budžetu un finanšu vadību 30. panta pirmo daļu "Budžeta iestādes, no valsts budžeta daļēji finansētas atvasinātas publiskas personas un budžeta nefinansētas iestādes sagatavo gada pārskatu, Tukuma novada dome nolemj:

1. apstiprināt Tukuma novada pašvaldības 2023. gada finanšu pārskatu, tajā skaitā šādus rādītājus:

- 1.1. kopsavilkuma bilance uz 2023. gada 31. decembri 178 191 622 euro;
- 1.2. budžetu naudas plūsma:
  - 1.2.1. naudas līdzekļu atlikums 2023. gada 1. janvārī 13 704 754 euro;
  - 1.2.2. ieņēmumi 82 914 266 euro;
  - 1.2.3. izdevumi 89 381 461 euro;
  - 1.2.4. ārvalstu valūtas kursu svārstību rezultāts –106 euro;
  - 1.2.5. naudas līdzekļu atlikums 2023. gada 31. decembrī 7 237 453 euro;
- 1.3. darbības finansiālie rezultāti (izpilde pēc uzkrāšanas principa):
  - 1.3.1. ieņēmumi 83 286 277 euro;
  - 1.3.2. izdevumi 87 034 904 euro;
  - 1.3.3. ieņēmumi no ilgtermiņa nefinanšu ieguldījumu atsavināšanas 391 646 euro;
- 1.4. pārskata gada budžetu izpildes rezultāts – 3 357 031 euro,

2. pieņemt zināšanai SIA "REVIDENTS UN GRĀMATVEDIS" 2024. gada 26. marta neatkarīgu revidentu ziņojumu Nr. 060,

3. ar Tukuma novada pašvaldības 2023. gada finanšu pārskatu pilnā apjomā varēs iepazīties pēc 2024. gada 1. jūnija tīmekļvietnē www.kase.gov.lv.

Domes priekšsēdētājs

G. Važa